ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1379

6 динара

2. 6. 1978. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXIX

КОМПЛЕТАН СТРИП

ИГРА ЖМУРКЕ

Ripley

Веровали или не!

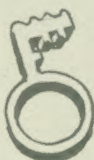
ГЛАВОБОЉУ

СУ НЕКАД У ПЛАНИНСКИМ КРАЈЕВИМА МЕКСИКА ДОМОРОЦИ ЛЕЧИЛИ СТАВЉАЊЕМ **ЖИВЕ ЖАБЕ** НА БОЛЕСНИКОВО ЧЕЛО.

НАКНАДА ЗА СТРАХ

ВИЛУ **ТОПАЈУ** У БЛИЗИНИ ФИРЕНЦЕ (ИТАЛИЈА) ПОКЛОНИО ЈЕ ВОЈВОДА КОЗИМО I МЕДИЧИ ЈЕДНОМ СВОМ У НАРОДУ ОМРАЖЕНОМ ДОГЛАВНИКУ КОМЕ СУ **ТРИ ПУТА ПРЕТИЛИ ДА ЋЕ БИТИ УБИЈЕН.**

БРОНЗАНИ КЉУЧЕВИ

У СТАРОМ РИМУ ЧЕСТО СУ КОМБИНОВАНИ С **ПРСТЕЊЕМ.**

ГИЛБЕРТ ПЕТЕН

КОЈИ ЈЕ ПОД ПСЕУДОНИМОМ БЕРТ СТЕНДИШ ПИСАО КЊИГЕ У КОЈИМА ЈЕ ГЛАВНИ ЈУНАК ФРЕНК МЕРИВЕЛ, **18 ГОДИНА** ЈЕ „ИЗБАЦИВАО" ПО ЈЕДАН РОМАН МЕСЕЧНО **– УКУПНО НЕШТО МАЊЕ ОД 1000 ТОМОВА.**

ЕМА М. НАТ

ИЗ БОСТОНА (САД) КОЈА СЕ ЗАПОСЛИЛА 1. СЕПТЕМБРА 1878. БИЛА ЈЕ **ПРВА ТЕЛЕФОНИСТКИЊА НА СВЕТУ.**

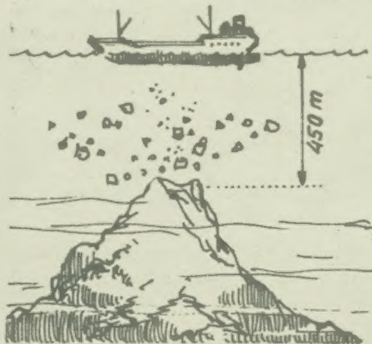
КОКОШКУ

КОЈА ЈЕ ЗА **7** ДАНА СНЕЛА **28** КРУПНИХ ЈАЈА ИМАЛА ЈЕ Л. НИКОЛС ИЗ ЈУКАИПЕ, КАЛИФОРНИЈА.

© King Features Syndicate, Inc., 1978. World rights reserved. 3-12

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● један подводни вулкан недавно је откривен око 120 километара југоисточно од Тахитија. Његов врх се налази 450 метара испод површине мора.

Пошто је вулкан активан и непрекидно избацује лаву, то се и његов врх све више приближава нивоу мора.

● у Сан Хозеу, главном граду Костарике, саобраћајци на оригиналан начин кажњавају возаче који се не придржавају

саобраћајних прописа скидају им регистарске таблице. Возачу ће бити враћене таблице тек кад оде у полицију и добро плати.

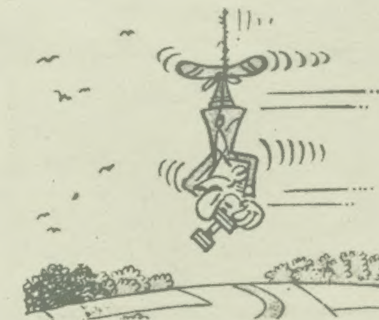
● прва звона нису била округла, већ четвртаста и од гвожђа. Такво једно звоно још је у употреби и налази се у манастиру Сан Гало, у Швајцарској.

● најстарији град Савезне Републике Немачке је Кемптон. Основан је још пре 3000 година.

● први фотографски снимак из ваздуха није начињен из авио-

на, већ из балона. Начинио га је Феликс Турнашон, један од пионира летења балоном, познатији под именом Надар. Било је то 1856. године.

● пре наше ере инсекти су били много већи него данас. Пронађен је фосил једног вилиног коњица који је имао распон крила 75 сантиметара.

● делфини имају само једну ноздрву, у облику полумесеца, која се налази на врху главе. С таквим отвором који се покреће као човечија уста, делфини испуштају оне карактеристичне звуке.

Walt Disney

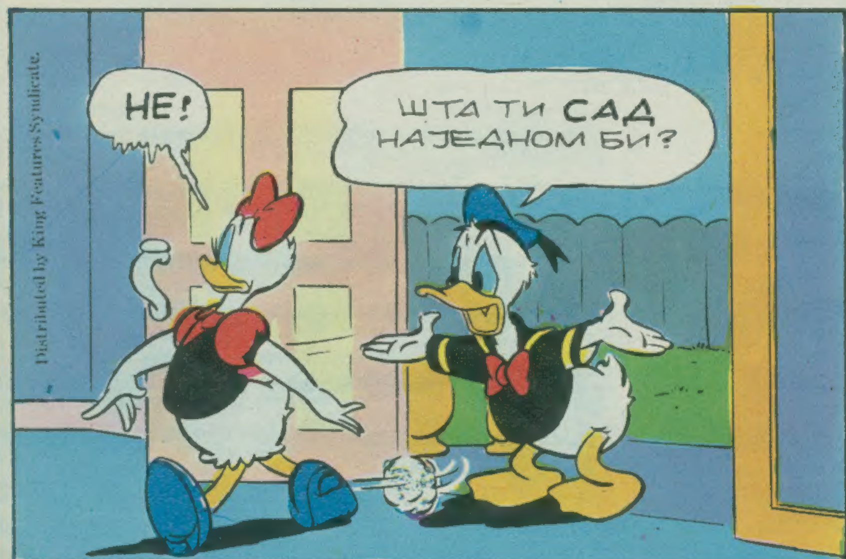
ПАЈА ПАТАК

Copyright © 1978
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

НАУЧНИК ПОГУБЉЕН КАО ПОРЕЗНИК★★★

У ГРУПИ ОСУЂЕНИКА НА СМРТ, КОЈИ СУ У РЕДУ ЧЕКАЛИ ПРЕД ГИЉОТИНОМ, НАЛАЗИО СЕ И АНТОАН ЛАВОАЗЈЕ.

У пролеће 1794. године све ћелије и ходници чувеног париског затвора Косержерије били су препуни. Сваког дана мање или веће групе одводе на суђење које кратко траје, а пресуда је увек иста — смрт на гиљотини. Пресуде се брзо извршавају, често одмах после изрицања, а на место погубљених доводе нове затворенике. Тако је, после француске револуције, владавина страха од сталних репресалија достигла свој врхунац.

Шта ће нам научници!

При светлости свеће у једној малој ћелији Косержерије привлачан средовечан човек пише последње писмо својој жени:

„. . Мој живот био је прилично дуг и, изнад свега, срећан. Мислим да ће ме се људи сећати са жаљењем и да ће се моје дело памтити. Шта бих више могао да тражим? Избећи ћу неугодности дубоке старости и умрети нетакнутих способности. . .“

Био је то Антоан Лавоазје, човек који је својим открићима задужио свет. Следећег дана требало је да га изведу на суђење, али за њега и двадесет седморицу оптужених наде није било. Сви су знали да су суђења револуционарне владе кратка и да се увек завршавају на исти начин. Тако је и било.

Судија је одбио да прочита потресно писмо грађана којим се, у име науке, захтева да се Лавоазје ослободи.

— Републици нису потребни научници! — рекао је.

Кола којима је, 8. маја те године, Лавоазје одведен на губилиште испратила је огромна маса света.

— Само у једном тренутку одсећи ће му главу, а можда ни сто следећих година неће подарити човечанству ум раван његовом! — узбуђено је рекао један од његових пријатеља.

Све због пореза

Антоан Лавоазје рођен је 1743. године у Паризу. Син у то време врло познатог адвоката, по очевој жељи студира право, али га све више привлаче природне науке, у првом реду занимају га природне појаве и законитости којима се оне покоравају. Због тога поред права студира и математику, биологију, астрономију, геологију и хемију!

Кад је управа Париза расписала конкурс за најбоље решење осветљавања градских улица, Лавоазје је био напунио тек двадесет година, али се одважно прихватио великог посла. Радио је из дана у дан пуних десет месеци и — победио. Специјална комисија оценила је његов рад као најуспешнији и улице „града светлости“ почињу да се осветљавају онако како је Лавоазје у својим плановима предложио.

После овог успеха, од којег није имао никакве материјалне користи, о њему се говори по париским салонима, по улицама. Сад су му отворена многа врата на која раније није смео ни да закуца. Сарађује и са академијом наука, а у 25. години постаје и њен члан. За собом је већ имао научне радове о гипсу, грмљавини, зори и појави замрзавања.

Млади Лавоазје поново се враћа својим омиљеним проблемима, стално је у лабораторији где, увиђајући значај прецизних физичких метода у домену хемије, врши бројне експерименте. Међутим, ускоро остаје без средстава и мора да прекине рад у лабораторији. Најбољи начин да прикупи већу суму или стекне сталан извор примања био је да се прихвати посла закупника пореза. У то време порез се прикупљао тако што је закупник унапред држави исплаћивао одређену суму новца, а све оно што прикупи од грађана припадало је њему. Многи су се на тај начин обогатили, али и доспевали на лош глас и бивали омражени.

Лавоазје је у овај посао уложио нешто новца који је наследио и ускоро се показало да се инвестиција исплатила. Донела му је новац тако неопходан за његова истраживања. Међутим, она ће га касније коштати живота. После револуције у народу тако омражени порезници нашли су се међу првима на удару.

Један од Лавоазјеових партнера у послу, човек по имену Полз, имао је лепу кћерку у коју се млади научник загледао. Кад су се венчали, њој је било свега тринаест година, а њему двадесет и осам.

Брак између Мари и Лавоазјеа био је изузетно складан. Од првог дана млада жена је показивала интересовање и разумевање за посао свога мужа: водила је белешке о његовим експериментима, помагала му у лабораторији. Чак је научила енглески како би он могао да користи литературу на овом језику. Ништа мање вешто водила је и кућу која је постала стециште научника из читавог света.

Зауставио ваздух

У доба када је Лавоазје почео да се бави хемијом, она је једва могла да се назове науком. Таворила је на граници алхемије, магије и празноверица које су говориле да се злато

може добити из корења биљака, земља од воде...

Упорни научник упушта се у борбу против тада чувене флогистонске теорије која је већ готово стотину година суверено владала у појединим научним гранама. Заснована је на постојању некакве „ватрене материје“, на флогистону, ко-

ју садрже све материје које могу да горе. Иако флогистон нико није видео, нити експериментом доказао његово постојање, ова теорија је била неприкосновена, јер је као исправна прихваћена од највећих научника тога доба.

Лавоазје је знао да флогистонску теорију и њену поставку да се при сагоревању материје уништава може оборити само очигледним доказом, експериментом. И он ће га и извести. Овај експеримент, који је ушао у историју модерне хемије, трајао је дванаест дана и ноћи!

У посебно припремљеној апаратури Лавоазје је загревао живу у присуству одређене количине ваздуха. Другог дана експеримента приметио је како се на површини сребрносјајне живе појављују црвена острвца која се постепено претварају у прах, а ваздух изнад ње постаје све ређи. У остатак ваздуха Лавоазје је затим ставио птицу и она је ускоро — угинула. У овако „сиромашном ваздуху“ није могла чак ни свећа да гори. Били су то докази да се једна од компонената ваздуха утрошила у стварању оног праха на површини живе, а ту компоненту птица користи за дисање, свећа за сагоревање...

Загревањем поменутог праха Лавоазје поново добија компоненту ваздуха у чијој атмосфери запаљена свећа много брже сагорева него на обичном ваздуху. Показало се, такође, да је „овај гас врло погодан за дисање“. Био је то кисеоник, а остатак ваздуха — азот (у његовој атмосфери свећа не може да гори, не помаже јој флогистон). Касније су у ваздуху, у врло малим количинама, откривени још неки гасовити елементи.

Овим експериментом Лавоазје је доказао да се при сагоревању — и другим хемијским процесима — укупна тежина материје не мења, остаје стална. Био је то закон о неуништивости материје, који ће постати основа модерне хемије...

После избијања револуције Лавоазје је био врло активан: он је секретар комисије за увођење метричког система, он обогаћује науку новим резултатима... Увео је вагу и друге прецизне физичке методе у разна хемијска испитивања настао је угљен-диокном науком, ослободивши је мистике и предрасуда. Експериментално је доказао да је ваздух смеша кисеоника и азота, при чему је научно објаснио какав је значај кисеоника у процесу сагоревања (и рђања) и у процесу човековог дисања. Такође је доказао да је вода хемијско једињење кисеоника и водоника, као и да је дијамант алотропска модификација угљеника спалио је дијамант — и као продукт овог сагоревања насто је угљен-диоксид. Он је, такође, један од главних твораца хемијске номенклатуре која је и данас у употреби.

Неколико година пре смрти храбро се борио за бољи живот затвореника по француским казаматима: знајући значај кисеоника за човеково дисање јавно је захтевао да се затворске ћелије редовно проветравају јер само на тај начин животни процеси у човековом организму могу се одвијати нормално.

Из једне такве непроветрене ћелије Лавоазје је 8. маја 1794. изведен на губилиште. Сахрањен је у заједничкој гробници заједно са још 27 скупљача пореза.

В. К.

У МЕНЕ БУДИТЕ СИГУРНИ

— Шта чекаш? Зар не видиш да из ње ни речи нећеш извући — рече четник крвнику.

Први септембарски дани 1943. године. Помодрели шљивици, гране се до земље спустиле, отежале воћке. А отежале некако и руке. Нико и не гледа набубреле плодове а камоли да се маши руком за њима. Никоме до тога није.

У једном још зеленом багремару поред Мораве окупило се у селу Вапа тридесетак бораца и њихових најближих сарадника. Мало је ко знао за њих. На све стране су беснели Немци и четници, оживеле хајке. Као вукови трагом крваве животиње гонили свакога ко им се учинио сумњив. А све се зарекло против њих. Људи ћутали као укопани, подносили батине, зверства, умирали часно. И ваљало је, зато, бити опрезан.

ЧУВАЈТЕ СЕ, ДЕЦО!

У групи бораца нашао се и старији син Радославе Раде Радојевић. Чим је сазнала да је Радоје са друговима пришао селу, пожурила је да спреми нешто хране и однесе им. Одлазила је тако до багремара и враћала се кући као сенка. Нико је, мислила је Рада, није видео.

После три дана борци се пребацише у таковски крај. У бункеру недалеко од Радине куће остадоше Радоје, Радош Капларевић и Милица Вучетић. Задатак је био — деловати на овом терену.

Опет је мајка доносила храну, воду, бринула о њима. Обилазила их је ноћу, а дању радила око куће, у пољу. И говорила свима који су питали за њеног Радоја:

— Не знам, ништа не знам за њега од 1941. године.

Ноћу, 17. септембра дошла је, као и обично. у бункер. Донела је нешто хране и ћилим да се Радоје и другови покрију.

— Чувајте се, децо моја! — рекла је Рада.

— Не брини ти, мајко, за нас. Припази на себе и Луку, чувајте се четника. Избегавај њихове, а ако питају за мене, реци да си ме одавно оплакала.

—У мене будите сигурни. Пре ће мајка умрети него ли вас одати.

Ни слутила није да је неко видео како се с првим мраком искрада из куће...

Више није видела свога Радоја.

ГДЕ ТИ ЈЕ РАДОЈЕ?

Сутрадан у зору булумента Немаца, Бугара и четника упаде у Заблаћу, па у Вапу и Балугу. Претресали су сваки жбун, сваки сеник и вајат, а потказивачи су само упирали прстом на куће у којима се „изроди“ састају. Светили су се голоруком народу, тукли и хапсили, али нико ни реч да изусти. Ниједног „црвеног“ нису нашли. Кренуше из првог села празних шака.

Око седам часова кренуше ка Радиној кући. Са млађим сином Луком шћућурила се у једном врбику. — Неће нас наћи! — надала се Рада. А кад је видела да четници иду пут врбика, рече сину:

—Бежи, Лука, ево четника! Одаде ме неко. Склањај се, соколе мој. Ја не могу.

Потера пристиже, на челу, међу пратиоцима иде и брадат човек из суседног села Балуге. Добро га је знала. Лука је побегао, али приметише га. Успела је само да се пре четника нађе пред кућом.

— Куда ти побеже Лука? — упиташе је и, не сачекавши одговор, почеше да је ударају.

— Чији су ово трагови испред куће?

— Долазили неки људи јутрос — одговори мајка Рада.

— Говори где су партизани? Када ти је Радоје последњи пут долазио кући?

— Не знам ја о њему ништа од четрдесет прве.

— Где је Радоје? Где... Где... Говори док ти грло не прережем! — сиктао је крвник.

„У мене будите сигурни. Пре ће мајка умрети него ли вас одати“ — тако је синоћ обећала Радоју и друговима. И ћутала је.

— Кољи је! Шта чекаш? Зар не видиш да из ње ни речи нећеш извући.

За трен ока жена се нађе на земљи. Коленом леве ноге злочинац јој клекну на груди. На презрелом септембарском сунцу севну оштрица ножа.

В. Никшић

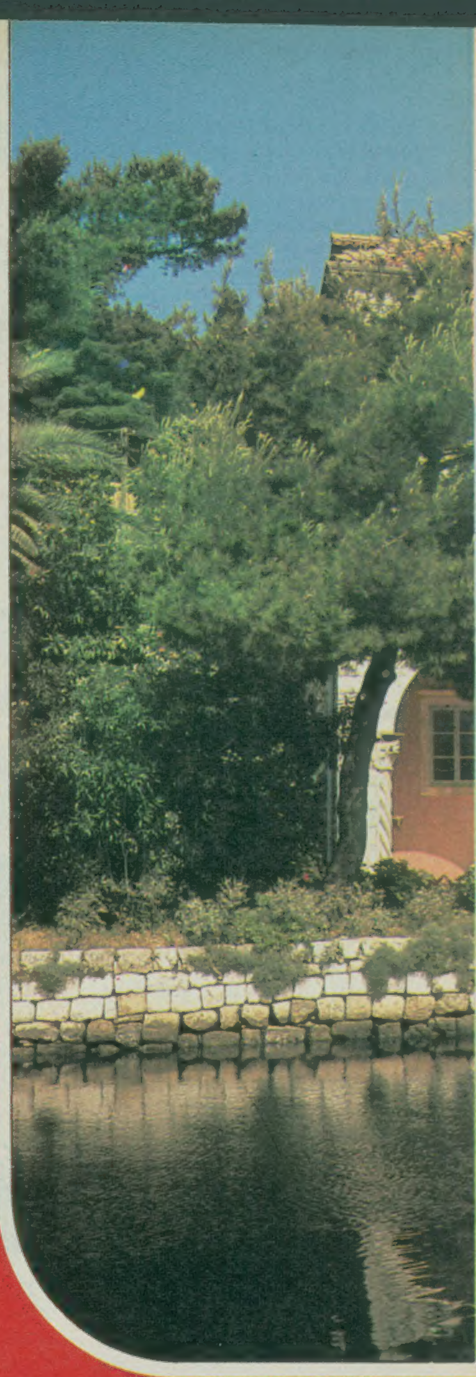
Дворци на Омбли

Упркос томе што се током 15. и 16. века налази у сталној опасности од окупације, било Млечана било Турака, Дубровник успева не само да сачува своју независност већ и да доживи пун процват економског, политичког и културног живота. Вештим преговорима са Стамболом обезбедио је мир и дозволу да несметано тргује у унутрашњости земље. Истовремено, Дубровник шаље своје бродове на дуга путовања, не само трговине ради, већ и да би обавио низ поморских услуга. Све то донело је Републици гомиле новаца а с њим и жељу властеле да се укључи у „мондени" живот тадашње Европе. Тако, између осталог, по угледу на богате италијанске суседе, подижу „господарске виле". То су прави дворци, грађени у стилу римских летњиковаца са терасама и лођама, каменим стубовима обавијеним виновом лозом, фонтанама. Цветњаци и високе пиније чине да човек, за тренутак, помисли да се налази негде у околини Рима, Фиренце или Венеције. Ту су, наравно, и мала пристаништа у која пристају њихови бродови.

Како је територија Републике била доста скучена и омеђена градским утврдама, то су Дубровчани своје летњиковце подизали на оближњем Гружу и Лападу. Већина се, ипак, одлучивала да виле сагради по ободу Ријеке дубровачке, невеликог залива с којим своје воде спаја, овде под именом Омбла, хировита Требишница

МАРОЈИЦА НЕ ДА ДАНАК — На самом улазу у залив налази се један од најлепших дубровачких двораца. Припадао је породици Кабожић (Caboga) из које је поникао и Маројица Кабожић (1630 — 1692), човек нагле и напрасите нарави. У градским аналима записано је да је приликом жучне препирке на трему Кнежева двора 1662. године убио Никшу Соркочевића, потомка старе дубровачке породице. Због убиства је осуђен на доживотну тамницу, али је искористио земљотрес који је задесио Дубровник 1667. године да се докопа слободе. И уместо да се склони ван границе Републике, Маројица је окупио око себе групу грађана да би спречио насиље и пљачке који су настали у општем хаосу. Десетак година касније, када је Кара Мустафа оковао дубровачке посланике Бунића и Гучетића и Републици поставио захтев да му исплати данак од два милиона дуката, Маројица узима ствари у своје руке. Одлази на преговоре с Кара-Мустафом и успева да га убеди да је највећа сума коју Дубровник може да му исплати — 60 хиљада дуката.

ДОБРЕ ВЕЗЕ НА ДВОРУ — Породица Бунић, која се под именом „де Бона" среће већ у документима из 1280. године, саградила је један од првих летњиковаца у Ријеци дубровачкој. Ово ненаметљиво здање почео је 1447. године да гради Марин Бунић. За израду балкона, врата и прозора ангажовао је једног од најбољих клесера и градитеља тога времена Тепсића. Сазидати летњиковац ван градских зидина у та немирна времена представљало је приличан ризик, али Бунићи су се обезбедили од свих непријатности одржавајући добре односе са — султановим двором! На слици у углу налази се грб породице Бунић. На њему доминирају орао и лествице које су, по предању, послужиле у време крсташких ратова једном од Бунића да се први попне на непријатељску тврђаву.

ГОРКА ЧЕСТИТКА СУЛТАНУ — У тишини увале Лапад, у мирној, прозирној води огледа се ремек-дело ренесансне архитектуре код нас — дворац породице Соркочевић. Градили су га по наруџбини Петра Соркочевића корчулански зидари и клесари управо у време кад су турске трупе заузеле Шабац и отпочеле с опсадом Београда. Међу посланицима који су дошли у Београд да би од Сулејмана Величанственог затражили још једну потврду трговачких и поморских права, био је и већ остарели Стијепо Соркочевић. Њему је пало у део да, као први страни делегат, честита султану победу а самим тим обезбеди и успешно окончање преговора.

ЛЕТЊИКОВАЦ МАРКА СТАЈИЋА — Крај дворца Кабожића, на самом улазу у Ријеку, налази се и једноспратни летњиковац Марка Стајића који је 1459. године у ренесансном стилу саградио Марко Криванић. Због доста високог спрата и исто тако високих прозора, овај дворац делује некако издигнуто. Све донедавно, лежао је на самој обали па је имао и орсан за бродове. Међутим, приликом изградње асфалтног пута орсан је срушен.

МЕСТО ПРОТЕСТА — Дворац породице Гучетић, познате и под именом »Gozze«, могао би се слободно назвати „место протеста", јер се у њему 1841. године састала дубровачка властела да би се побунила против укидања Републике и стављања под заштиту Француске. Протест властеле остао је без одјека па је тако престала да постоји вековна моћ Републике. Дворац је иначе саграђен по узорима ренесансне архитектуре. Поред главне зграде имао је омању породичну капелу, млин за цеђење маслина и орсан за бродове.

ПЕСНИК ЈЕ ВОЛЕО ТЕРАСЕ — Недалеко од извора Омбле лежи дворац породице Рестић, занимљив не толико по згради која има скромне димензије, колико по огромној тераси која се својом дужином протезала све до ушћа реке у море. Саградио га је Џоно Рести Рестић, познати дубровачки песник и хуманиста. Своја дела писао је на латинском језику па је на њега превео Хомера и друге грчке писце. Биран је и за дубровачког кнеза, а град је посебно задужио јер је написао прву комплетну историју Дубровника.

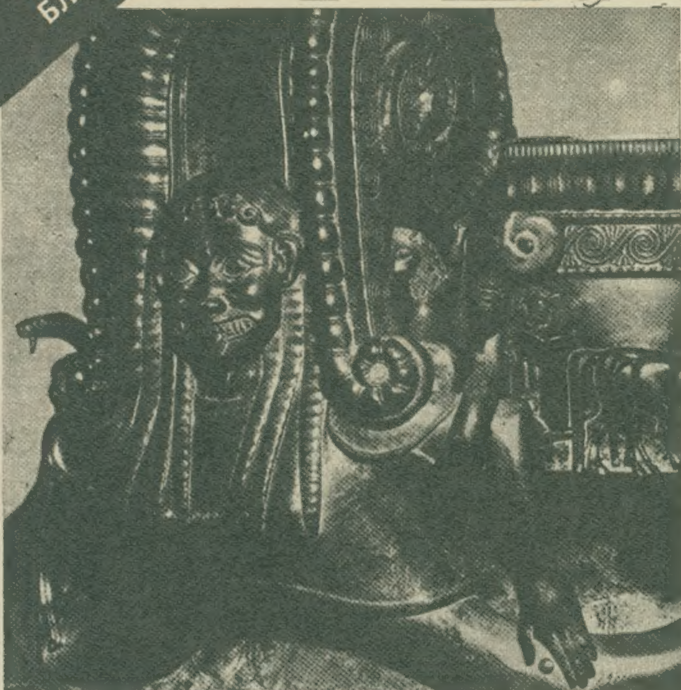

Текст и снимци: М. Вујовић

ОТКОПАНО БЛАГО

ТАЈНА ДАМЕ ИЗ ВИКСА

УЈУТРО ЈЕ НАСТАВЉЕНО ИСКОПАВАЊЕ ИАКО ЈЕ КИША ЛИЛА. А ТАДА, ПРЕД ИЗНЕНАЂЕНИМ СЕЉАЦИМА, УКАЗА СЕ НЕОБИЧАН ПРИЗОР.

ДЕТАЉ ЏИНОВСКЕ БРОНЗАНЕ УРНЕ КОЈИ ПРЕДСТАВЉА ПОПРСЈЕ ГОРГОНЕ, МИТСКОГ ЧУДОВИШТА. ОВА „СИТНИЦА" ВИСОКА ЈЕ 55 СМ А ТЕШКА 46 КИЛОГРАМА!

Шта бисте помислили о човеку који у јануарско поподне — па још по кишном времену — копа земљу? Или да није при себи, или да за тај посао има неки изузетно јак разлог... Доиста, оно што је натерало француског сељака Муасона да копа по брежуљку изнад његовог местанца Викс, удаљеном који километар од Шатијона на Сени, било је стварно врло изазовно. Нису то биле дневнице које му је давао професор Рене Жофруа, археолог, него нада да ће у тој блатњавој земљи пронаћи благо које је, по научниковим претпоставкама, морало ту лежати.

Муасон на француском значи жетва. Симболичног ли презимена! Ни сам сељак, па можда ни Рене Жофруа нису помишљали да ће археолошка жетва на брежуљку изнад Викса бити толико богата! Понос Француске...

ИЗНЕНАЂЕЊЕ И ЗАГОНЕТКА

Брежуљак се зове Ласуа. Ни њега као ни Викса нема на географским картама. Ипак, то је предео који су људи настањивали још од прадавнина, пошто се налази у плодном крају, доцније названом Златна обала. У близини извире Сена, па речица Тиј, која се улива у Саону, главну притоку Роне. Толике реке — а Тиј је пловна у Златној обали — учиниле су да овај брежуљкасти предео Бургоње још пре две и по хиљаде година, време у којем се догађала ова прича, буде „мали свет у великом".

Златну обалу насељавао је мали народ келтског порекла који је становао по колибама од дрвета или набијеног блата. Био је то ратнички свет, отпоран на ветрове и резак ваздух. Ако је веровати предању које су доцније ширили галски свештеници друиди, управо су ови Келти са Златне обале непосредни преци Гала, а то значи и Француза. Дошли су са севера, преко Рајне, потерани најездом нових освајача, или, можда, страшним поплавама у којима су страдале њихове блатуше.

Ето шта се, укратко испричано, знало о тим бургоњским Келтима, до пре двадесет пет година, када је професор на Високој школи у Шатијону Рене Жофруа, добио од државе средства да почне истраживања брежуљка Ласуа. Због свог положаја (уздизао се над Сеном) био је место на којем је могло постојати утврђено насеље. Само четрдесетак километара даље, у Алезији, већ су били откопани многи предмети из келтског доба и то је прилично сигурно указивало да ће и раскопавање Лаоуа бити плодно.

Тако је професор из Шатијона ангажовао два мештанина Викса — Муасона и Парија — да му помогну у копању: намеравао је да пронађе насеље сиромашних Келта. И пронашао га је, али, не сасвим онакво као што је замишљао! Откопано благо поставило је пред њега и археологе уопште, загонетку од које су имали доста главобоље...

ОТКУД ТОЛИКО БЛАГО?

Када је оног кишног, јануарског предвечерја Муасонов пијук — а баратао је њиме задивљујуће вешто, као да та гломазна алатка уопште нема тежину којом би оштетила неку древну драгоценост — ударио у тврд предмет, уздрхтало је сељаково срце. Откопао је још мало. „Ствар" је била тамна, обла и глатка, колико се бар испод блата могло назрети, очигледно прилично велика. Сељаку се учинило да је „то" начињено од бронзе. Али, са урођеном разборитошћу, закључио је да мора победити радозналост која га је просто раздирала и одложити копање за сутрадан. Из два разлога: да би обавестио „газду" професора и да га ноћ не би спречила у пола посла.

Ујутру је, заједно са археологом, настављено откопавање, упркос киши која је непрестано лила. Лепљиво, глинено блато тешко је ослобађало свој плен. **А кад се предмет коначно указао, сви су занемели: била је то бронзана ваза — невиђених димензија. Била је висока метар и 64 cm. са пречником од метар и 27 cm. Тај „кратер" тежак две тоне и 8 килограма могао је да прими хиљаду сто литара течности... Доцније је установљено да је то била урна — једина таква на свету!**

Већ по томе откриће би било значајно. Међутим, после 170 сати упорног рада, мала група откопала је и целу гробницу чији је саставни део била бронзана урна. Тек су сада уследила нова изненађења и недоумице: гробница је била крцата драгоценостима. Било је у њој златног накита изванредне уметничке обраде и то пореклом из неке грчке колоније са балтичких обала, па скитског злата, па крчаг несумњиво из јужне Италије, briљантан примерак етрурске вештине! Невероватно. Одакле толико различитих предмета са удаљених места, на том бургоњском брежуљку?

Сви су били положени крај тела од којег је остала само лобања са златном дијадемом, у ковчег који је имао облик ратничких кола. На њему се налазио и рељеф љутог ратника на двоколици са четворопрегом. Тако су сахрањивани поглавице и краљеви .Али — овде је почивала жена, судећи по дијадеми и накиту! Како и зашто?

КОВЧЕГ СА РЕЉЕФОМ РАТНИКА БИО ЈЕ РЕЗЕРВИСАН ЗА ВЛАДАРЕ И ПОГЛАВИЦЕ

ЈЕДИНСТВЕН НА СВЕТУ!

„Дама из Викса", како су проналазачи назвали ову незнанку покопана је у 6. веку. Многи предмети из њеног гроба били су далеко старији, значи, донети су раније. Могли су их непознатој дами даривати само Грци. Шта ли су тражили у овим крајевима тако непривлачним у поређењу с њиховим сунчаним обалама? Неки јак разлог... Калај!

Калај је био кључ загонетке. Прича, реконструисана мало по мало, док је благо из Викса класификовано и ређано у шатијонски музеј, у ствари је врло једноставна.

Доба у којем су Келти на брду Ласуа имали утврђено насеље, било је бронзано: да би се добила бронза бакар се мешао са калајем у односу 90 према 10 процената. Бакра је било довољно, а калаја — тек у понеком издашном делу земљине утробе. На Британским острвима, на пример.

Грцима је, као и Римљанима и Феничанима — великим народима античког света — калај био неопходан. Плаћали су га скупо, сувим златом. Из британских рудника калајне полуге продавали су рудари галским трговцима који су на својим бродовима Сеном доспевали до Ламанша и преко њега, па истим путем, накрцавши тражени метал, натраг. Келтски народи били су, као и Гали, вешти бродари. Они су — такође,

НЕЗНАТАН ДЕО БЛАГА: ЗЛАТНА ДИЈАДЕМА И ЕТРУРСКИ ПЕХАР

Сеном, само у супротном правцу — преузимали калај и допремали га у своја насеља. Тако су чинили и становници Златне обале, над којима је у 6. веку, владала краљица: „Дама из Викса".

Грчки трговци долазили су Средоземним морем у своју раскошну луку Масилију (данашњи Марсеј), а затим пловили узводно Роном, па Саоном и најзад, речицом Тиј, до Златне обале. Ту се нису дуго задржавали .Било им је хладно и само би измењали своја добра за калај. Давали су за њега племените метале, добре коње, још боље вино. Неки од тих трговаца даривали су келтској краљици оне дивне предмете од злата, прекрасне етрурске пехаре — можда и скупоцену одећу? И онај бронзани „кратер", јединствен на свету!

М. К.

Dik Browne ХОГАР СТРАШНИ

© King Features Syndicate, Inc., 1978. World rights reserved.

МОРСКИ ПУСТОЛОВИ

„БЕРБЕРСКИ ЛАВ" и хирови среће

УВРЕЂЕНИ КАПЕТАН ЂАНЕТИНО УДАРИ ГУСАРСКОГ ВОЂУ БАЛЧАКОМ ПО ЛИЦУ И НАРЕДИ ВОЈНИЦИМА ДА ГА ИШИБАЈУ.

За „Берберског лава", потурицу из Анадолије Драгута, хришћански свет је први пут чуо кад је 1538. године опљачкао једну галију Малтешких витезова која је носила 70 000 дуката, одређених за утврђивање острва. До тада се ниједан пират није упустио у окршај с искусним ратницима Малте.

После напада на галију Малтешких витезова Драгут је заробио и опљачкао још неколико ђеновских и венецијанских бродова. Тада му је чувени ђеновски адмирал Андреа Дориа објавио рат до истраге.

У пролеће 1540. године синовац и љубимац ђеновског адмирала млади капетан Ђанетино Дориа изненадио је с јаком флотом од двадесет и једне галије „Берберског лава" у малом заливу Ђиролата на Корзици и после жестоке борбе заробио га.

ОТКУП ОД 3000 ДУКАТА

Ђанетино Дориа је на броду окићеном заставама, уз пуцњаву прангија и топова, тријумфално упловио у Ђенову и пред славног стрица довео везаног гусара.

— Господине витеже! — рекао је Драгут Андреи Дорији. — **Одредите откуп за моју слободу! Да сте ме ви заробили, не би ми било жао. Али то што ме је заробио голобради капетанчић нећу преболети до смрти!**

Увређени Ђанетино удари Драгута балчаком по лицу и нареди војницима да га ишибају. Капетан Де Лавалет-Парисо, будући велики мештар Малтешких витезова који је био у Ђанетиновом друштву, рече подругљиво гусару:

— То је награда за разбојника!

Драгут подиже окрвављену главу према Малтежанину и осмехну се:

— Не, господине, то је хир среће!

Три године био је Драгут ланцима прикован за веслачку клупу на једној ђеновској галији, све док га адмирал Високе Порте, „бранилац вере" Каир-ед-Дин није откупио за 3000 дуката.

Кад се докопао слободе, „Берберски лав" је још жешће пустошио Медитераном. Ударио на туниске колоније шпанског краља, освојио Сузу, Сфакс, Монастир и утврђену луку Мехадије коју је напустио тек после темељите пљачке.

Осилио се толико да, иако су му као турском вазалу то обавезе налагале, није више поздрављао султанову флоту кад се с њом мимоилазио. Ипак, мудар и лукав, није желео да до краја изазива Високу Порту: послао је султану брод натоварен најфинијим тканинама које је отео Венецијанцима. Султан, свестан шта за турски престиж у Средоземљу значи савезник какав је „Берберски лав", послао му је за уздарје Коран укоричен у драгуљима, опточен златом, сребрну сабљу украшену смарагдима и привилегију да на крму свог брода окачи фењер какав су смеле да носе само регуларне лађе турске ратне флоте.

НИСУ СХВАТИЛИ СИГНАЛ

Тако је пират Драгут постао гусар с „писмом" једне суверене државе.

„Берберски лав" ипак је желео да сачува самосталност. Одлучио је да на острву Ђерба, „Острву Лотофага" у заливу Габес о којем пева „Одисеја", идеалној луци за своје бродове с плитким газом, створи гусарску тврђаву. Док су становници Ђербе које је придобио љубазношћу и добрим наградама градили утврде, он је кренуо у нове походе.

Два човека сматрао је највећим непријатељима. Андреу Дорију кога је поштовао и Ла Валет-Парисоа коме није опростио увреду.

Искористио је тренутак кад је Дон Филип Хабсбуршки, будући шпански краљ Филип II, позвао Дорију у Барселону —да опљачка Напуљски залив. С пленом и заробљеницима доaward пловио је до острвца Прочиде које лежи испред Искије и извесио белу заставу. То је био знак да није дошао као непријатељ, него да у луци која је била позната пијаца робова прода заробљенике.

Док су Драгутови бродови били у луци Прочиде, одјекнула су три топовска хица с тврђаве која стоји и данас и служи као затвор. Неко је с острва испалио те хице као упозорење једној галији Малтешких витезова која се приближавала луци. Витезови нису схватили сигнал: мислили су да су хици испаљени у знак поздрава.

Хришћанска галија је полако улазила у луку кад се одједном пред њом појавио застрашујући прамац Драгутовог брода: два дугачка, оштра и назубљена шиљка. Судар је био страховит. Гусарски прамац зарио се у галију и просекао је као да је била од папира. Витезови су се борили јуначки, али су подлегли. Драгут је заробио 20000 златника и, што му је било много драже, свог старог познаника Де Лавалет-Парисоа.

„Берберски лав" је Лавалет Парисоа одвео на трг робова и продао га Браћи Свете Тројице која су на Прочиди откупљивала хришћанске заробљенике, а на растанку му рекао:

— То је хир среће, господине витеже! А камџијом ударам заробљенике!

КРОЗ ТРОСТРУКИ ОБРУЧ

Адмирал Андреа Дорија је 1551. године поверовао да му се најзад осмехнула срећа. Изненадио је Драгута који се укотвио у једном заливу на Сицилији да би поправио два оштећена брода. Ђеновски адмирал је блокирао улаз у узани залив и, с времена на време, слао гусарима понеко ђуле, позивајући их на предају, јер с великим бродовима дубоког газа није могао да их нападне у плићаку. Драгут се није предавао, а Дорија није очајавао. Излаз из луке био је стегнут троструким обручем хришћанских бродова.

„Берберски лав" је тада извео подвиг који се може упоредити с подухватом Атињана у бици код Саламине. На пола миље у унутрашњости острва налазило се језерце. Драгут је мобилисао неколико хиљада сељака из околине и натерао их да без предаха, дан и ноћ, копају канал до језерца и од језерца до мора на другој страни.

Кад је после неколико дана канал био прокопан, Драгут је наредио гусарима да весла омотају тканином како не би шкрипала и, чим се спустила ноћ, гусарска флота је запловила каналом и пре јутра била на пучини.

Пре него што је запрепашћени Андреа Дорија сазнао куд су се дели гусари, Драгут је заробио један венецијански брод.

Турци који су одавно желели да се ослободе Малтешких витезова, скупили су 1565. године огромну флоту од 185 ратних бродова и небројено више алжирских фуста и транспортних чамаца и војску од 10.000 пешака. Опсели су Малту, али се Лавалет-Парисо, који је постао велики мештар ви тешког реда, жестоко бранио. Битка је из дана у дан бивала све огорченија. Елит не јединице јаничара су у таласима јуришале на бедеме Малте који су се бојили крвљу. Турци којима су стално стизала велика по јачања већ су имали 14.000 мртвих војника и гусара.

СМРТ ПОД БЕДЕМИМА

Тад Драгут, домишљат као увек, дође на помисао да сагради мост који ће у тренутку јуриша заменити висећи мост кога су браниоци увукли у тврђаву Елмо.

Седамнаестог јуна 1565. Драгут с турским адмиралом Пиали-пашом и командантом једне ескадре Окијалијем, потурченим Калабрезом, пође у прве редове нападача да лично осмотри положаје. Велики мештар Лавалет-Парисо га је с бедема препознао. Наредио је артиљерцима и стрелцима да га узму на нишан.

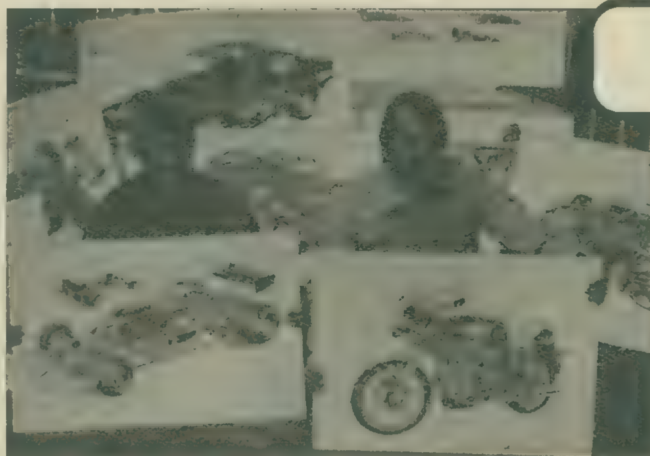
„Берберски лав" је корачао под зидинама као да се шета кроз башту свог дворца на Ђерби. С времена на време је нешто бележио: план нацрта за мост који ће заменити висећи.

У једном тренутку с бедема је одјекнула салва из топова, аркебуза и лукова. Једно топовско ђуле ударило је у камен поред Драгута, а једно откинуто парче камена ударило га је у главу.

Умро је, како су хроничари забележили, с прстима тако чврсто стегнутим око балчака криве сребрне сабље, да су га сахранили с њом.

Његов величанствени гроб у Триполису дуго је био место ходочашћа муслиманских ратника.

А. Р.

Шефер (лево) и Еберл (десно) са неколико својих производа

НЕОБИЧНА ЗАНИМАЊА

НЕДАЋЕ ПОСТЕР-БРАЋЕ

ДА БИ НАЦРТАЛИ АУТОМОБИЛ, МОРАЈУ ПРВО ДА ГА РАСКЛОПЕ! ТИМЕ НЕСВАКИДАШЊА ТРОЈКА ИЗ СР НЕМАЧКЕ ЗАПОЧИЊЕ СВАКИ НОВИ ПОСАО.

Разговор се повео спонтано, онако с ногу. У ствари, обојица, и тридесет шестогодишњи бркајлија Норберт Шефер и пуначки четрдесет осмогодишњи Лудвиг Еберл виђали су се често у истој продавници бакалука кад би навратили да нешто купе за кућу. Дуго су већ становали у истој улици у Доценбаху код Офенбаха, али се до средине прошле године нису познавали. А онда, једног дана, чекајући у продавници да власник услужи друге муштерије, заподенули су разговор. О ценама, шта ли, тек, реч по реч, дошло се и до професије.

— Ви сте графичар?! — изненадио се Шефер. — **Занимљиво, и ја се тиме бавим!**

— Каква случајност! — насмејао се Еберл. — **Невоља је само у томе што мене интересују постери техничких ствари, а то је дозлабога пипав посао!**

Убрзо, саговорници су се уз љубазан поздрав разишли. Уследила су нова виђења, па је најзад дошло до кућне посете и необичног договора: њих двојица постају ортаци у ретком и добро плаћеном послу — цртању постера мотоцикла и аутомобила! Тако је у Драјајхштрасе број 37 настао Технички студио са свега два запослена: Еберлом и Шефером!

Није била шала

Уз мало капитала уложеног за цртаћи папир, лењире, шестаре, боје, четкице, два радна стола и остало, два радишна човека из СР Немачке Еберл и Шефер одушевљено су прикачили на врата месингану плочицу са називом атељеа.

Дани су пролазили, а наручиоца — нигде! Нису клонули. Знали су да су непознати и уопште да је сваки почетак тежак. Цртали су за своју душу и... чекали поруџбину. Не баш дуго: први захтев стигао је већ после неколико недеља од једног угледног мото-часописа.

— Можете ли да начините „рендгенски" цртеж мотоцикла BMW R90S? — питали су их из редакције листа.

— Свет то назива постером! — приметио је иронично Еберл мислећи да се неко шали с њима. Ипак, одговорио је потврдно.

Међутим, није била шала. Ортаци су се бацили на посао и обавили га на велико задовољство наручилаца. Цртеж је објављен, светски произвођачи аутомобила и мотоцикала тако су сазнали да је веома ретка и изузетно тражена професија креатора техничких постера добила још два добра посленика и у Технички студио почеле су да пристижу нове поруџбине. Прво се јавио илустровани часопис са милионским тиражем којем је био потребан постер тркачког аутомобила **формуле 1**, па фирма „Опел" — њој је био неопходан **рели кадет**, такође у „нудистичком" облику — затим „Проше" са поруџбином за постер свог модела **турбо 935**...

У међувремену, Технички студио добио је појачање. Случај је хтео да у улици где су становали Еберл и Шефер живи Волфганг Кеп, новинар и добар познавалац мотоцикла и аутомобила, штавише и саветник возача **формуле 1** Ханса Штука. Поред тога, Кеп је знао ваљано да ретушира скице техничких предмета, а бавио се и фотографијом, дакле поседовао вишеструко умеће, управо оно које је тражио витални, припремни део посла на цртању постера. Еберл и Шефер су га примили оберучке.

Ништа без лупе

Трио Кеп—Еберл—Шефер временом је себе у шали назвао постер-браћом! И одиста, они се тако добро слажу и уклапају у процес посла да мукотрпност занимања лако подносе. Јер, искрено речено, њихово занимање праћено је правим недаћама. За израду једног постера не само да је потребно око 200 часова рада и исто толико времена за припрему, већ и фанатично стрпљење. Није тешко замислити: сваки детаљ који мотоцикл или аутомобил има у „унутрашњости" мора бити уцртан, чак и завртањ па често и тачан број навоја на њему! Поврх свега, и „погођена" нијанса фабричке боје метала од којег је део начињен!

Главно бреме носе Еберл и Шефер. Они цртају, исцртавају и боје. Детаљи морају да буду прецизни. Зато понајвише цртају гледајући кроз лупу! Кеп им припрема терен на тај начин што расклопи мотоцикл или аутомобил на делове, сваки део сними фотографским апаратом из разних углова и у току цртања даје примедбе и савете. Његова помоћ готово је непроцењива, јер се, кад је у питању аутомобил, најчешће расклапа само мотор, а остало црта по упутству.

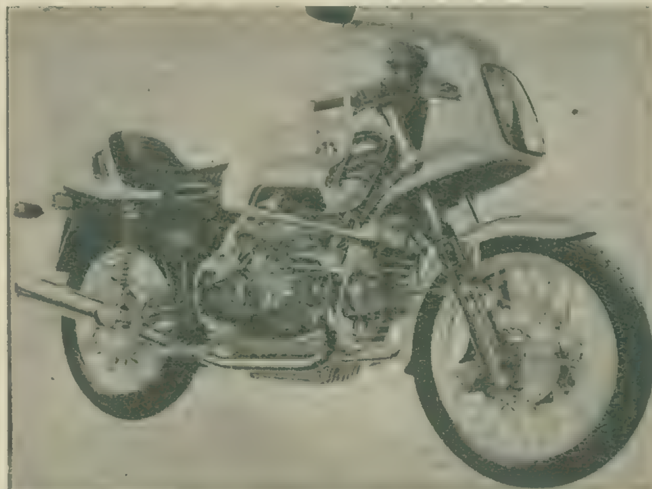
Положај у простору целог објекта (пријемчив за око) траже Еберл и Шефер. Све што се даље збива, ствар је њиховог талента и вештих прстију. Прво цртају скицу објекта, затим пресеке већих целина, па детаље, и то одвојено. Одступања су дозвољена — постер је у „повоју". Свако ради свој део. Који — неважно је, јер су обојица мајстори истог нивоа. Једном Шефер црта предњи, а Еберл задњи точак, други пут обрнуто, онда један обрађује мотор, други мењач...

Тежа, дужа и крајње мукотрпна је следећа фаза, односно детаљно и прецизно цртање по претходно урађеним скицама. Сада је нужно да све буде на свом месту, али се целине опет цртају одвојено. На крају се споје у јединствен објект и он се коначно поставља у новом цртежу. Следи фино дотеривање, консултације са инжењерима да ли је све на свом месту и — бојење, најтежи део рада због нијанси које морају апсолутно да одговарају оригиналу. У случају да се то не догоди ради игре светлости, цео посао пада у воду!

Недавно је неки илустровани часопис наручио од Еберла и Шефера постер летећег тањира. Уместо одговора, питали су:

— Где је и може ли да се расклопи!

М. Тодоровић

Цртеж мотоцикла BMW R 100 RS такође је дело постер-браће

ЧУВЕНИ МАЂИОНИЧАРИ

ЧУДЕСНИ Ч

КАДА БИСТЕ ЈУЖНОАМЕРИКАНЦЕ УПИТАЛИ КО ЈЕ НАЈВЕЋИ МАЂИОНИЧАР, ОДГОВОРИЛИ БИ, НАЈВЕРОВАТНИЈЕ—ЧАНГ. ЧАНГ ЈЕ ЗВЕЗДА, А СВАКИ ЊЕГОВ СПЕКТАКУЛАРАН НАСТУП ИЗУЗЕТАН ДОЖИВЉАЈ ЗА ПУБЛИКУ.

Уз звуке оријенталних бубњева завеса се лагано диже. Открива позорницу која као да је сва у пламену. Црвени језичци ватре потпуно обавијају тајанствену пећину на средини сцене из које се, затим, наоружани тророгим копљима појављују демони. Њиховој сабласној игри придружиће се и играчице витких тела прекривених веловима прекрасних боја. Једна по једна, лепотице касније ишчезавају у огњу.

А онда, изненадан блесак и све ишчезава, као да је фатаморгана. Усред позорнице, обмотан у раскошно, светлуцаво кинеско одело, стоји Чанг.

Иако је Чанг само псеудоним за пунокрвно шпанско име Хуана Пабла Хесорума, он ипак све своје тачке прати исквареним шпанским језиком, препуним граматичких грешака и игром речи која засмејава публику.

Све што прати његов наступ раскошно је. Такав је његов костим прекривен шљокицама, сцена препуна блиставих боја и реквизити урађени до перфекције. За четрдесет и два трика које изведе у току једне представе Чанг ће исто толико пута променити костим. И не само он. Учиниће то и сваки од његових помоћника. А за сваки од тих костима који својим сјајем заслепљују гледаоце једно је сигурно — они заиста потичу из Кине. Јер, да би све било што аутентичније, Чанг ће без жаљења утрошити велике суме новца.

Једна од његових чувених тачака је већ класичан трик „Кинеских прстенова" за који се верује да је и најстарији мађионичарски трик света чија се слава може поредити само са чувеним триковима са чашама и лоптама.

Како то изгледа? Мађионичар публици показује челичне прстенове пречника 35 сантиметара. Уз метално звецкање извођач, игноришући законе физике, повезује и раздваја прстенове.

Већ вековима мађионичари изводе овај трик и сва-

АНГ

Како се спајају челични прстенови? Чанг зна тајну.

ТРИК ЗА ВАС

Иако су Чангови наступи препуни трикова који захтевају велики број учесника и раскошан декор, једна од његових омиљених тачака је она у којој успева да од поцепаног цигарет-папира поново добије неоштећен листић.

Трик је једноставан и ако желите, можете га извести и сами. Потребно је само мало стрпљења и вежбе.

Како се изводи

Узмите парче цигарет-папира и затим од њега направите што мању лоптицу коју ћете ставити испод поклопца кутије са цигарет-папиром (слика бр. 1). То, наравно, учините пре наступа.

Тачка почиње вађењем неоштећеног листа папира из кутије, али публика не сме да види да сте уз неоштећен лист извукли и ону лоптицу. Држећи их између палца и кажипрста леве руке, подижете руку тако да је публици видљив само неоштећен листић (слика бр. 2). Палац у потпуности прекрива лоптицу, тако да извођач може, без страха да ће га открити, окрећући руку гледалишту да покаже и једну и другу страну. То је истовремено и прилика да се публика увери да, сем папира, мађионичар у руци нема ништа друго.

Сада долази ред и на десну руку. Њом ћете видљиви папир поцепати на пола. Половину која вам се нађе у десној руци пребаците у леву, али тако што ћете је поставити **испред** друге половине иза које је скривена лоптица-дупликат. Затим још једном поцепајте видљиви папир на два дела.

Добијене парчиће згужвајте у лоптицу. У десној руци вам се тако сада налазе две лоптице — једна у којој је папир заиста поцепан и друга, начињена од неоштећеног листа папира.

Све што сада треба да урадите је да измените места ове две лоптице тако што ће се ближе публици налазити она са неоштећеним папиром.

Сада је тренутак да мало застанете. Гледајући у лоптицу, реците присутнима да пажљиво посматрају, а затим лагано одмотајте згужвани папир. Пред публиком се поново указује неоштећен листић, а ви сте се вратили на почетак тачке (слика бр. 2) с тим што скривена лоптица-дупликат у себи садржи парчиће цигарет-папира, а не неоштећен лист као на почетку.

Пошто сте публици дали довољно времена да се увери да је папир цео, палцем и кажипрстом леве руке згужвајте неоштећен лист и лоптицу са поцепаним листићем и мирно их спустите у пепељару која се налази на столу.

ки од њих то чини на свој начин. Финале наступа када се сви прстенови повежу у ланац из кога затим, један по један, прстенови звецкајући падају на под.

Можда Чанг за свој успех има да захвали пре свега и чврстом убеђењу које га већ годинама не напушта, а то је да публици треба дати, пре свега, оно што она тражи. Трик који сам по себи захтева изузетну вештину не мора увек да буде и ефектан за публику. Чанг ће увек изабрати оно што публика воли. Публика му се одужује на тај начин што дупке пуни сваку салу у којој се појављује.

М. И.

ШТА ЋЕ БИТИ С ПОНИЈЕМ?

— ПИТАЛА ЈЕ БОЛЕСНА ДЕВОЈЧИЦА ДОК СУ ЈЕ ИЗНОСИЛИ У ЧАМАЦ УМОТАНУ У ЋЕБЕ. ЊЕН ДОМ ПРОГУТАЛА ЈЕ НАЈСТРАШНИЈА ПОПЛАВА У ИСТОРИЈИ ИСТОЧНЕ ЕНГЛЕСКЕ ОБАЛЕ.

Са северозапада је читавог дана дувао јак ветар. Приморски живаљ Есекса, на источној обали Енглеске, био је навикнут на њега мада је овај повремено достизао и брзину од 130 километара на час.

Плиме су већ неколико дана биле веће него обично, а осеке наглије. Али, и то се у Есексу могло очекивати у хладном, сивом и ветровитом јануару.

Ипак, тога дана је један рибар у близини Саутенда приметио нешто чудно: вода је већ дуго само надолазила — никако да наступи осека...

У Холанд Хејвену, близу приморског летовалишта Клактона, стручњак за мерење водостаја Џорџ Маршал приметио је и сам нешто необично: висина мора приближавала се опасном подеоку од 268 сантиметара изнад уобичајеног просека. После неког времена, била је већ на њему. Зазвонило је алармно звоно и Маршал је сместа обавестио локални штаб за борбу против поплаве.

Вода је надолазила још читава четири сата пошто се огласило Маршалово звоно. Спремала се најтрагичнија поплава у историји источне енглеске обале. Пре но што се завршила та ужасна ноћ, утопило се 119 људи, неки од њих још у постељама, и разорено је 12356 домова!

СПАСИЛАЦ — НЕПЛИВАЧ

Било је то у суботу 31. јануара 1953. године. На острву Канвеј отворена је спомен — дворана у знак сећања на жртве рата. Чудном иронијом, народни посланик овог краја одржао је на свечаности говор у којем је рекао како ће овај споменик подсећати на то да, по његовим речима „наш народ тек у несрећи показује сву своју величину".

Осам сати касније народ Есекса имао је прилику да то и докаже. Јер, убрзо после 10 часова увече неумољиви таласи почели су да руше обалске зидове. Попустило је око 450 километара зида а велики део је нестао без трага.

До престанка плиме још је требало да протекну два сата.

Све спасилачке службе биле су на ногама. Полиција се размилела по улицама, понегде чак и пливајући, да упозори становништво да се попне на већу висину.

На лице места стигла је и војска. Један ваздухопловац зарадио је те ноћи одликовање. Он је сатима крстарио улицама у гуменом чамцу спасавајући на стотине људи. Најзад се онесвестио од умора. Нико од спасених није ни слутио да он уопште не зна да плива!

Али, најгоре је прошло острво Канвеј, где је страдало 100 од укупно 119 жртава. Неке од њих још су прослављале отварање спомен-дворане када се зачуо прасак стакла и вода покуљала кроз разбијене прозоре с витражима.

Извесни Питер Низлинг посмртно је одликован због тога што је спасао на десетине живота пливајући у леденој води. Утопио се те ноћи у 19. години живота.

Старица Флоренс Рац три дана је стајала на столу у својој приземној кући, до појаса у води, пре него што су је пронашли спасиоци. Касније је рекла како је све време размишљала само о начину да се домогне боце вискија коју јој је кћи поклонила дан раније.

А када је чула да су спасиоци на вратима, повикала је:

— Уђите и не замерите — изгубила сам вештачку вилицу!

Али, овакво спасење било је једно од ретких те ноћи на острву Канвеј, где се налазио велики број старачких домова. Читаве кућице збрисане су у поплави и много је старог света изгубило живот.

УСРЕД — МОРА

Тешко је замислити снагу ветра и таласа који су те ноћи погодили обалу Есекса. Неколико покомотива пронађено је прено-нуто, аутомобили су отпловили километрима далеко а чврсти зидови рушили су се као куле од песка.

Чему су се тек могла надати нејака људска бића?

Па ипак, многи људи спасли су се без ичије помоћи. Једна породица имала је чамац и одмах се укрцала у њега заједно с болесном девојчицом умотаном у ћебе.

— Шта ће бити с мојим понијем? — распитивала се девојчица кроз плач. Али, коњић им се придружио и храбро је пливао иза чамца све док се цела дружина није нашла на сигурном.

У Џејвику, код Клактона, вода је надошла тако брзо да се један полицијски наредник који је спасавао становништво изненада нашао усред мора. Срећом, у близини је из воде штрчао дугачак зид захваљујући којем су наредник и један старији брачни пар измакли опасности.

Једна мајка, опет, показала је изузетну присебност иако је требало спасавати две бебе и мужа који је изгубио наочари и није видео ни прст пред оком. Отпливала је из своје поплављене куће до једног поткровља које је штрчало над водом. Тамо је пронашла мокре чаршаве од којих је направила уже. Добацила је мужу један крај и довукла га преко заједно са бебама.

Ипак, била је то ледена јануарска ноћ и многа деца помрла су од студени у загрљајима родитеља очекујући помоћ која је дошла прекасно.

Школа на једном од брежуљака острва Канвеј претворена је у болницу. Тек ту се могло видети да су многи страдали, не од воде и хладноће, већ од пловећих греда, тешког намештаја и канти за смеће које су таласи бацали тамо-амо. Било је на стотине сломљених удова.

Када је почела осека, вода се повукла за трен.

ПОМОЋ ОДАСВУД

Многи су те ноћи били хероји. На пример, Фред Сад, ватрогасац из Горлстона у Норфоку — покрајини која је, заједно са Сафоком, Кентом и Линколнширом, такође осетила поплаву, мада у мањој мери.

Када је позван у помоћ, Фред је мислио да је избио пожар, али је одмах открио да је посреди поплава. Ватрогасна кола била су неупотребљива пошто је вода ушла у мотор. Фред је запливао и убрзо наишао на чамац без весала у којем је пошао од куће до куће да спасава породице.

Налазио се у води већ седам часова када је клонуо од хладноће и замора. Ипак, већ пола сата касније нашао је снаге да помогне једној породици која је стајала начичкана на крову своје поплављене куће и дозивала помоћ.

Фред Сад такође је добио одликовање.

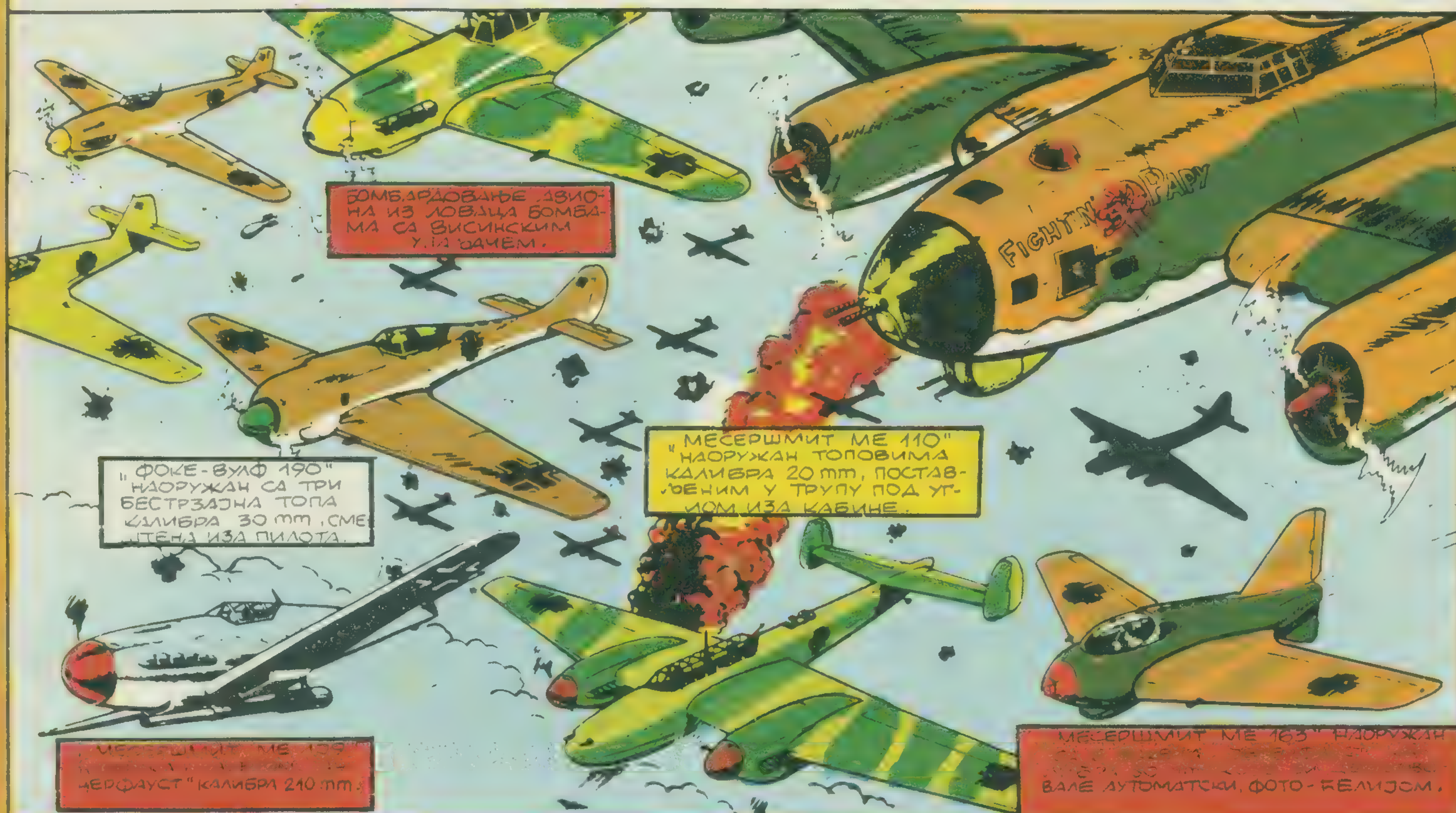
Ноћ која је донела смрт и разарање донела је и поклоне и поруке са свих страна света. Градоначелник Лондона образовао је фонд помоћи од 7 милиона фунти.

Најзад, становништво није пропустило да извуче поуку. Дуж обале су подигнути нови заштитни зидови, само овога пута много јачи; основана је и нова служба за благовремено упозоравање на поплаве.

Б. Д.

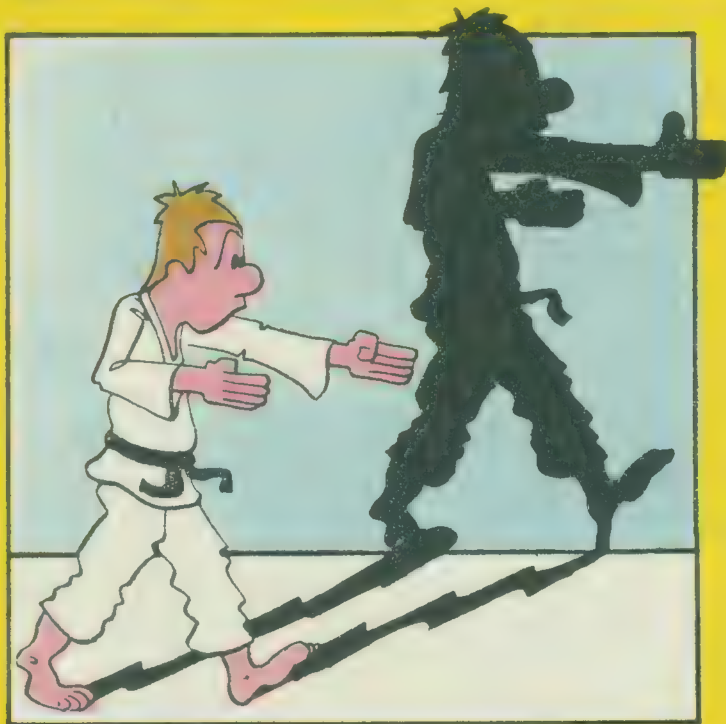
Слобода се брани и оружјем...

ЗА ЗАБАВУ

ЏУДИСТА И ЊЕГОВА СЕНКА

Овај џудиста и његова сенка разликују се у пет појединости. Можете ли да их откријете?

ОДГОВОР: 1) На сенци се види један чуперак косе (на затиљку); 2) нос је већи; 3) палац леве руке; 4) крај појаса је другачији; 5) на левој ногавици набори су другачији.

ИГРА РУКУ

Шта мислите, колико руку има на овом цртежу? Ако нисте расположени за бројање погледајте наш одговор.

ОДГОВОР: Има 33 руке

ПЕНАЛ ЗЛАТА ВРЕДАН

Велики циљ наше фудбалске репрезентације је било је Светско првенство у Бразилу 1950. Годину дана раније закорачило се у квалификације у којима су нам супарници биле екипе Француске и Израела.

Оба сусрета са Израелом Југословени су лако и убедљиво решили у своју корист. У Београду је било 6:0, а у Тел Авиву — 5:2.

Када су октобра 1949. наишла два окршаја са Французима, у оба дуела резултат је био исти — 1:1 у Београду, а једанаест дана доцније опет 1:1 — у Паризу. Због тога је морала да се одигра и трећа, одлучујућа утакмица на неутралном терену. Избор је пао на Фиренцу. Датум смо сви добро упамтили — 11. децембар 1949.

Био је то један од најдраматичнијих мечева у историји нашег фудбала.

БОБА МИХАЈЛОВИЋ ЈЕ ОТЕО ЛОПТУ РАЈКУ МИТИЋУ И УЗЕО ВЕЛИКИ ЗАЛЕТ. НА ФРАНЦУСКОМ ГОЛУ ИСПРЕЧИО СЕ ГОРОСТАС ИБРИР.

Првослав Боба Михајловић

ТРАЖИ СЕ ДЕСНО КРИЛО

Тадашњи тренер југословенске репрезентације Љубиша Броћић с муком је тражио десно крило. Против Француске у Београду на том месту играо је Кирил Симоновски. Искусан и одличан фудбалер, још бољи техничар са сјајним прегледом игре, али играч коме улога десног крила никако није одговарала.

За меч у Паризу то место поверено је много млађем Банету Вукосављевићу. Иако је био играч изврсних одлика, ни он није сасвим задовољио.

Непосредно пред пут у Фиренцу одиграна је утакмица у Београду са репрезентацијом Аустрије. То је требало да буде нека врста пробног испита, а све се завршило правом катастрофом. Аустријанци су усред Београда тријумфовали чак са 5:2. Тако су надиграли југословенску екипу да је утисак био — тужан.

Поред осталог, Југословени су промашили два једанаестерца. Бранко Станковић је шутирао поред стативе, а Бане Вукосављевић — изнад пречке.

Сасвим природно, било је много стрепњи, па је тренер Броћић потражио нова решења. Улогу голмана доделио је Срђану Мркушићу, уместо дотадашњег вратара Фрање Шоштарића.

Десно крило постао је Првослав Боба Михајловић, исто тако искусан и врло спреман фудбалер. Све до тог лета био је стални репрезентативац и дванаест пута је облачио државни дрес. Због непоразума у редовима Партизана, чији је био члан, пребачен је у другу екипу. Из те друге екипе ускочио је у национални тим.

ПОДВИГ СА РЕЗЕРВАМА

Не памти се да су резерве икада имале успеха као те јесени 1949. Партизан је за Куп Југославије пријавио две екипе. Ону прву предводили су Стјепан Бобек и Златко Чајковски, али је она, на опште изненађење, заустављена још у четвртфиналу. Изгубила је од Наших крила са 1:3.

Други тим је, међутим, био изврстан.Ређао је победу за победом. Тако су савладани Гарнизон у Земуну 5:0, Нови Београд 7:0, Костолац 9:0, Трепча 4:2, Гарнизон из Пуле 5:0, Сарајево 1:0, Хајдук 4:2.

Јунак је био Боба Михајловић који је играо на месту вође навале. Поред тога, изврсно је играо и леви халф Милован Ћирић, тада већ ветеран као играч, доцније прослављени фудбалски стручњак и дугогодишњи тренер југословенске репрезентације.

— Стигли смо до полуфинала и састали се са Црвеном звездом. Водили смо са 1:0 и попустили тек при крају. Један играч нам је био повређен, а нисмо могли да га заменимо.

Ту почиње прича Бобе Михајловића, који никад није заборавио водећи гол Милована Ћирића и несрећан пораз у полуфиналу.

— Мало је недостајало па да освојимо чак и Куп Југославије. Био би то незапамћен подвиг једног резервног тима.

Тако је Михајловић, на позив тренера Броћића, опет ушао у круг најбољих југословенских фудбалера и нашао се у Фиренци.

ДАЈ МЕНИ, РАЈКО!

Мада је зима била оштра, четрдесетак хиљада посматрача дошло је на стадион у Фиренци. Није им сметало што је једини њихов земљак на терену био судија Галеати. Италијани воле добар фудбал, па су дошли очекујући добру игру.

— Још на самом почетку постигао сам водећи гол. Бобек је побегао на десно крило, а ја сам утрчао у средину. У правом тренутку добацио ми је лопту. Шутирао сам из пуног трка.

До краја првог полувремена Французи су изједначили на 1:1. Стрелац је био Валтер.

— За време одмора Бобек је тужно уздахнуо у свлачионици и гласно се упитао: „Зар је могуће да и трећи пут резултат буде — 1:1".

Међутим, права драма почела је тек после одмора.

Само девет минута пре завршетка француски халф Лисијано изненада пролази кроз нашу одбрану и то је већ — 1:2.

— Учинило ми се да је све изгубљено. Срећа нас је сасвим изневерила. Били смо много бољи, али лопта као да је престала да нас слуша. Сви смо шутирали, али и промашивали.

Тада је Бобек дохватио лопту и незадрживо кренуо ка француском голу.

— То је могао само он. Прелазио је Французе као од шале. Улетео је у казнени простор и њиховом центархалфу Хону није преостало ништа друго него да га сруши. Судија Галеати показао је на белу тачку.

Једанаестерац је требало да изведе Рајко Митић. Тако је тренер одлучио још пре утакмице.

— Рајко је некако мрзовољно кренуо ка лопти. У ствари, није волео да шутира. Био је блед и неодлучан. Пре тога, на тренингу, наш други голман Љуба Ловрић одбранио му је неколико пута ударце са једанаест метара.

И тада . . .

— Полетео сам ка Рајку и повикао: „Дај мени!"

Као по наређењу, Митић се уклонио.

— Ни на шта више нисам мислио. Хтео сам само да преварим голмана као што сам то увек чинио. Узео сам већи залет и то искоса. Пошао сам на лопту десном ногом, направио варку телом, голман је отишао у један угао, а лопта у супротан.

Тада је гол француске репрезентације бранио један Алжирац — Ибрир. Био је прави горостас.

— Мени је, међутим, изгледао сасвим мали. Био сам тако уверен да ћу постићи погодак да ништа није могло да ме поколеба.

Освестио сам се тек када се лопта нашла у мрежи.

— А шта би било да сам промашио? Како би се провела једна резерва која отима лопту и супротставља се одлуци тренера?

После изједначења одигран је наставак и у 113. минуту Жељко Чајковски је постигао победоносни погодак. Југославија је решила меч у своју корист са 3:2, а судар са Французима трајао је укупно 300 минута.

Југославија је извојевала победу у саставу:

Мркушић — Хорват, Чолић — Златко Чајковски, Јовановић, Ђајић — Михајловић, Митић, Фирм, Бобек Жељко Чајковски.

За репрезентацију Југославије Михајловић је одиграо 14 утакмица. Путовао је и у Бразил и тамо играо десно крило у сусрету са Мексиком (4:1), на првом послератном светском првенству.

Доцније се истакао као фудбалски стручњак и тренер, а био је и члан селекторске комисије (Ловрић, Михајловић, Рушевљанин) од 1960 — 1963. Дуго је радио и као технички директор Партизана.

Стојан Протић

ЛЕГЕНДЕ ИЗ НАШИХ КРАЈЕВА

ГОЛУБИЈА ПЛАНИНА

ТЕРОР ОБЕСНОГ КРАЉА ПОСТАЈАО ЈЕ СВЕ ЖЕШЋИ И ЉУДИ СУ ПОЧЕЛИ ДА НАПУШТАЈУ СВОЈЕ ДОМОВЕ. ТАКО СУ И АНАКСИМЕН И ПРОКСИМЕНА КРЕНУЛИ У НЕПОЗНАТО.

Пре много векова у малом селу под моћним Олимпом живели су Анаксимен и Проксимена. Благе нарави и веома вредни, уживали су велики углед. Њихова бела кућа била је најлепша у селу.

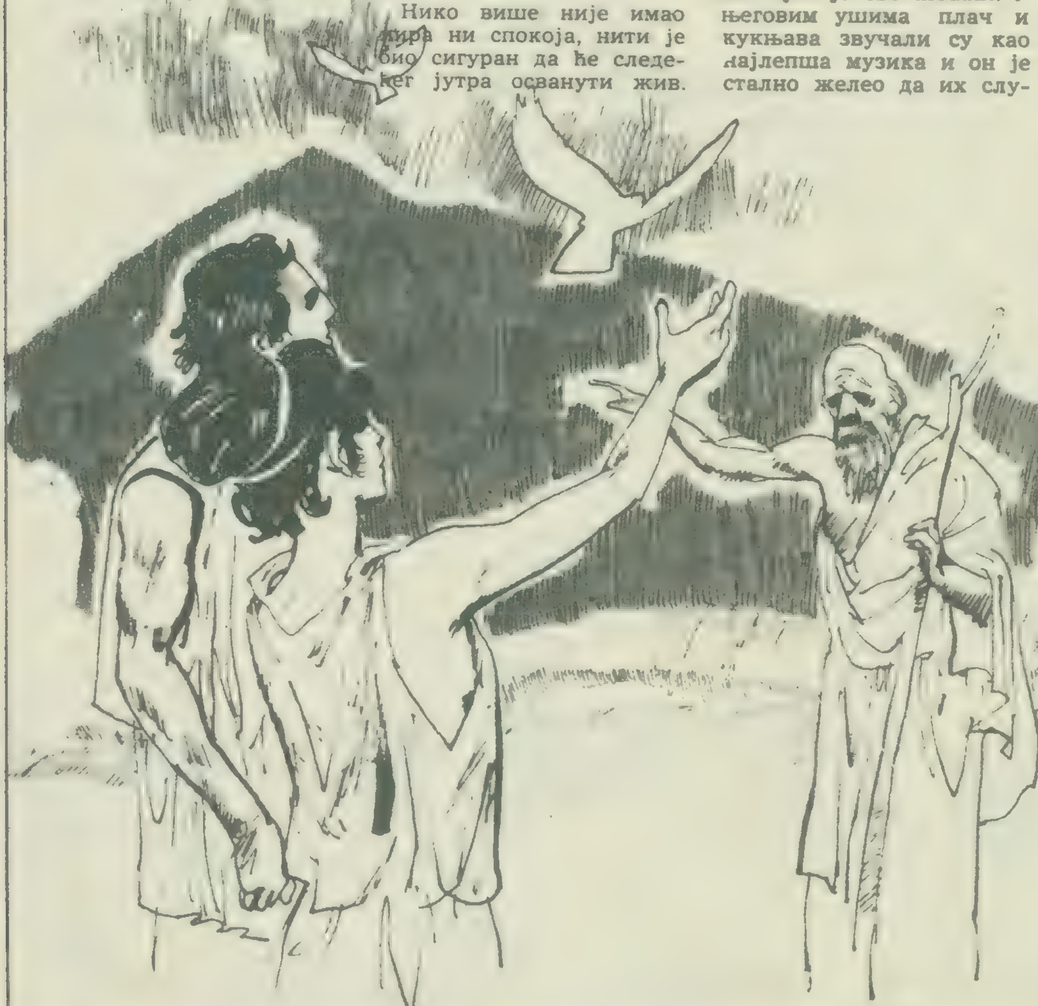
Сваки тренутак који није проводила у пољу Проксимена је користила да залије и окупа цвеће у врту, почупа коров или гланца своје бакарно посуђе, све док у њему не би могла да се огледа. На чистој и увек уредној кући потајно су јој завиделе све жене у селу.

Анаксимен је био стасит младић, набреклих мишића и јаких руку. Све чега би се латио, полазило му је за руком. Његова поља била су најбоље обрађена, сам је ковао и поправљао алатке, резбарио намештај, штавио кожу и шио опанке. Суботом, односио је плодове на пијацу, а кад би се предвече враћао из града, у његовој кошари увек би се нашао понеки поклон за Проксимену.

Зли краљ

Двоје младих би провели читав свој живот у малом селу надомак града да, једног дана, њиховом земљом није завладао краљ који се убрзо прочуо по злу и свирепости.

Нико више није имао мира ни спокоја, нити је био сигуран да ће следећег јутра освануту жив.

Људи се нису усуђивали да изиђу из својих кућа. Опустела су поља, сунце је немилосрдно пржило, зелено, једро класје је, без воде, сваког дана постајало све жуће.

Терор обесног краља постајао је све жешћи. У његовим ушима плач и кукњава звучали су као најлепша музика и он је стално желео да их слуша. Зато су многи људи одлучили да напусте своје домове. Међу њима су били и Анаксимен и Проксимена.

Данима и ноћима ходали су упорно, стално се плашећи да можда нису одмакли довољно далеко од крваве руке тиранина.

Најзад, после два месеца лутања, кад им се одећа већ претворила у рите, стигли су до мале насеобине на обали реке Драгор и решили да ту заноће. Ту су, први пут после дуго времена, у кући старешине села, спавали мирно.

Дан је већ увелико освојио кад су Анаксимен и Проксимена устали и почели да спремају своје завежљаје. Међутим, кад су угледали зелена поља, бистру реку и румену децу која су се играла на њеним обалама, пожелели су да ту занавек остану.

Добићете земљу!

Сазнавши за њихову жељу, мештани су одлучили да им помогну. Свако је од куће понешто донео: греду, даску, дрвене чавле и за трен ока израстао је нови дом.

— Свако од нас даће вам и по комад земље! — рекао је старешина села Анаксимену и Проксимени.

— А ја ћу вам дати нешто шуме, тамо горе! — обећао је седокоси старац и показао руком према планини по чијим су зеленим падинама пасла стада оваца.

Проксимена је неколико тренутака задивљено гледала у планину која се недалеко уздизала.

— Како се зове? — упитала је старца.

— Нема имена, зовемо је једноставно тако, планина! — одговорио је.

— Треба јој наденути неко име, њена лепота то заслужује — рекао је Анаксимен и позвао жену да принесу жртве боговима што су били тако милостиви и довели их у овај диван крај.

Ухватили су два бела голуба. Али, како су били добра срца, одлучили су да птице не убију, већ их пусте на слободу. Голубови су полетели високо, до под само небо, а онда направили круг изнад њихових глава и одлетели према планини. У том тренутку Проксимени се учинило да зелена планина личи на раширена крила голуба.

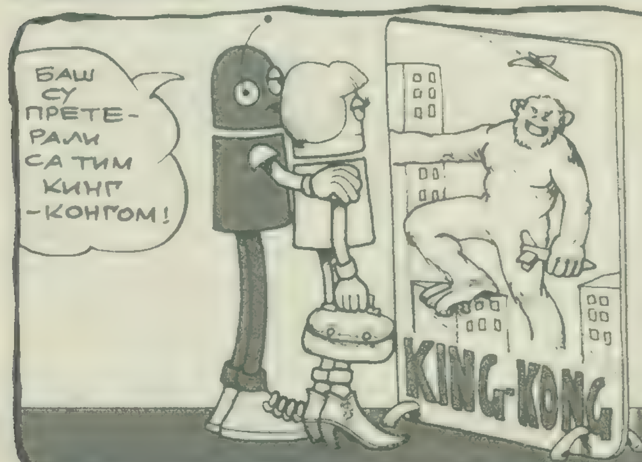
— О, перистера (о, голубе)! — узвикнула је на свом језику.

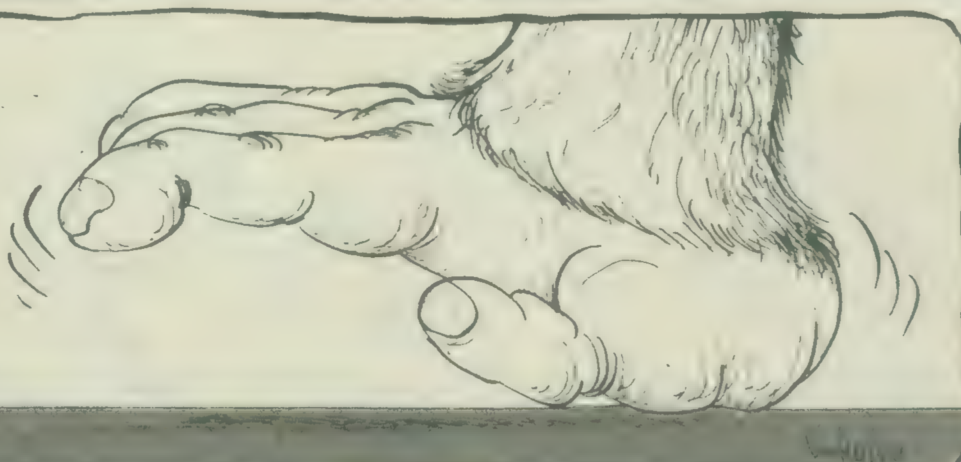
— Перистера! — поновио је за њом старешина села а онда одлучио — **Нека се безимена планина од сада тако зове!**

Тако је планина Пелистер, односно Перистер, недалеко од Преспанског језера, добила своје име.

О. Вукадиновић

ШРАФКО

БИМ И БУМ

© King Features Syndicate, Inc., 1978. World rights reserved.

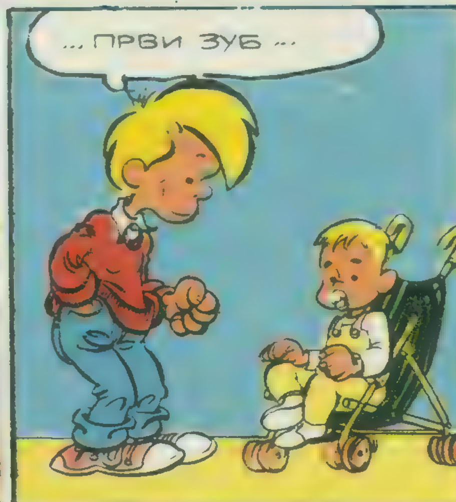

BABALU стрип

ИГРА ЖМУРКЕ

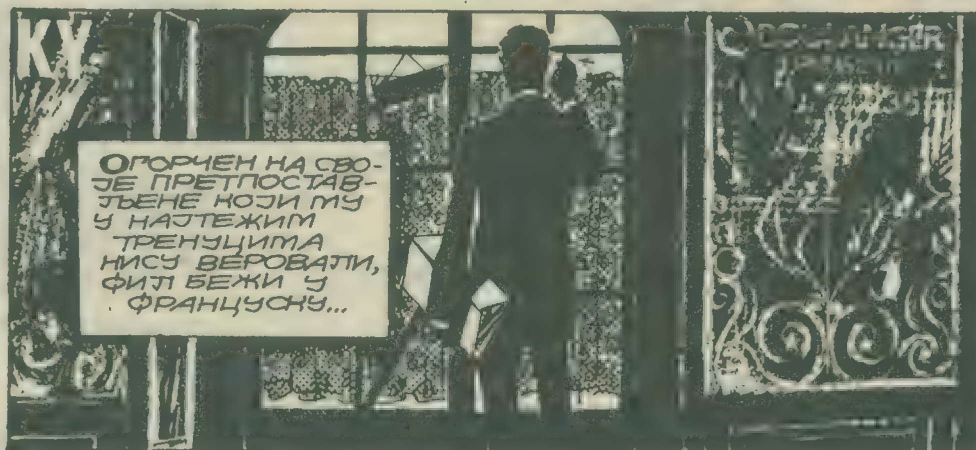

Август 1914. године у Паризу. Немачка је управо објавила рат Француској...
КЊИГЕ

Фил Џексон, агент британске обавештајне службе, лажно је оптужен и осуђен на смрт. У последњем тренутку је ослобођен...

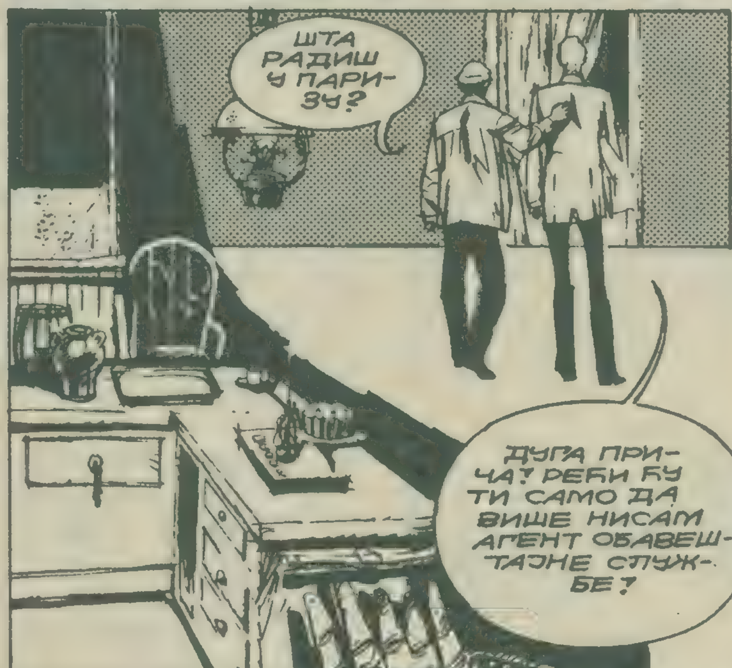
Огорчен на своје претпостављене који му у најтежим тренуцима нису веровали, Фил бежи у Француску...

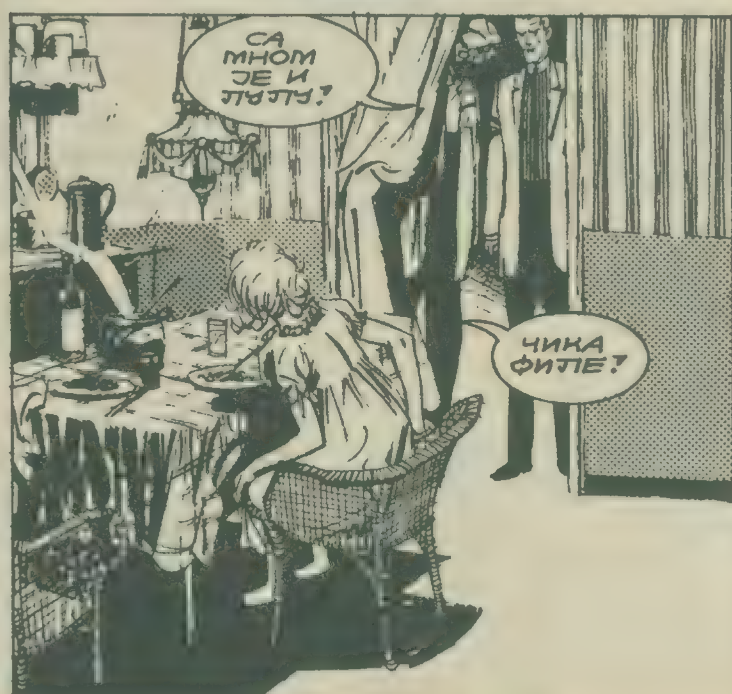
ЗАТВОРЕНО
ФИЛЕ?

ИГРА ЖМУРКЕ

ПЈЕРЕ, СТАРИ ДРУЖЕ! ИМАШ ЛИ МАЛО ВРЕМЕНА ЗА МЕНЕ?
СВАКАКО!

ШТА РАДИШ У ПАРИЗУ?
ДУГА ПРИЧА! РЕЋИ ЋУ ТИ САМО ДА ВИШЕ НИСАМ АГЕНТ ОБАВЕШТАЈНЕ СЛУЖБЕ!

ТИ СИ МОЈ ПРИЈАТЕЉ! ТВОЈ ПОСАО МЕ НЕ ЗАНИМА!

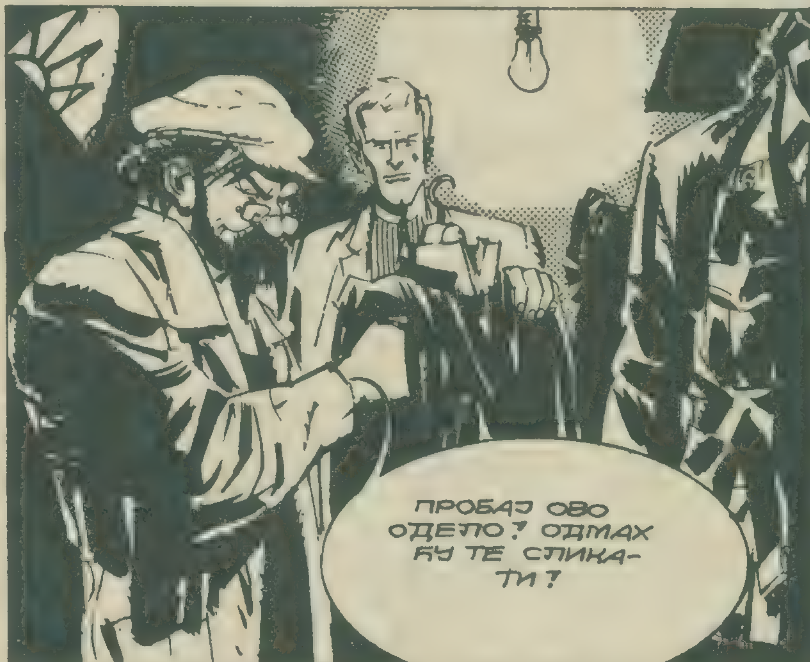

СА МНОМ ЈЕ И ЛУЛУ!
ЧИКА ФИЛЕ!

НИСИ МЕ ЗАБОРАВИЛА, ЛУЛУ! ОВО ЈЕ ЈЕДАН МАЛИ ПОКЛОН ЗА ТЕБЕ!
МОЈА ЋЕРКА ТЕ ОБОЖАВА, ФИЛЕ!

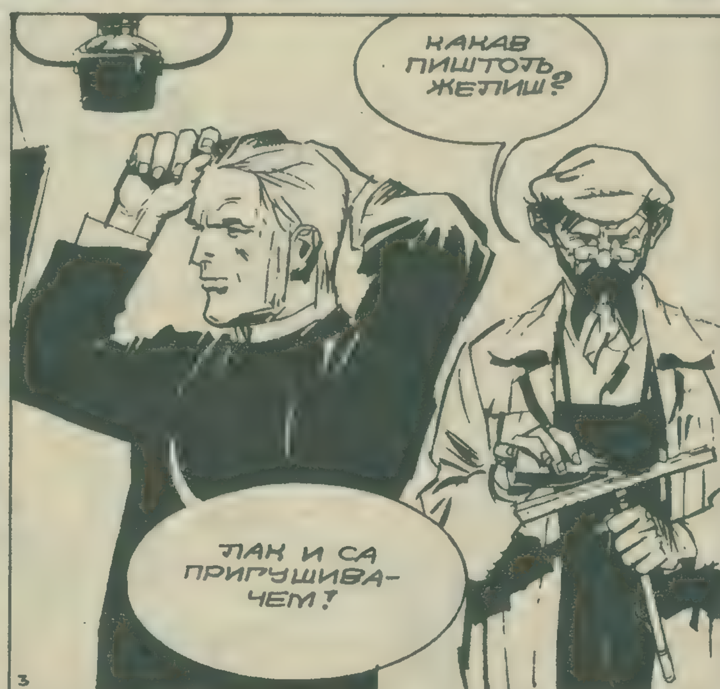
ИГРА ЖМУРКЕ

ПОТРЕБНА СУ МИ ДВА ПАСОША И ПИШТОЉ!
ДОБИЋЕШ ИХ! ПОЂИ СА МНОМ!

ОВИХ ДАНА ИМАМ ПУ-НЕ РУКЕ ПОСЛА! РАТ ЈЕ! МНОГИ ЖЕЛЕ ДА НАПУСТЕ ЗЕМЉУ!

ПРОБАЈ ОВО ОДЕЛО! ОДМАХ ЋУ ТЕ СЛИКА-ТИ!

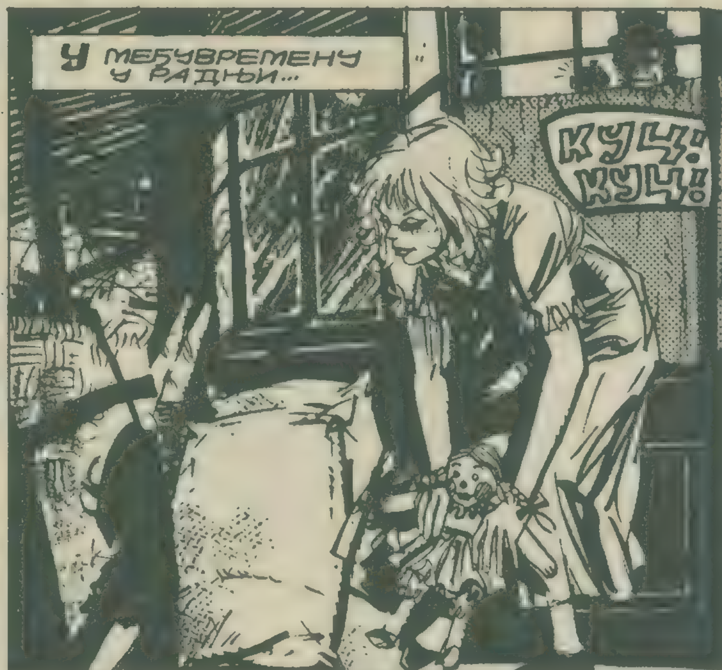

МОЖЕШ ДА ГА ЗАДРЖИШ! МОЖ-ДА ЋЕ ТИ ЗА-ТРЕБАТИ!
ХВАЛА ТИ!

КАКАВ ПИШТОЉ ЖЕЛИШ?
ЛАК И СА ПРИГУШИВА-ЧЕМ!

ИГРА ЖМУРКЕ

ИМАМ БАШ ТАКАВ КАКАВ ЖЕЛИШ! ЛАК ЈЕ К'О ПЕРО, А СНАЖАН К'О ТОП!

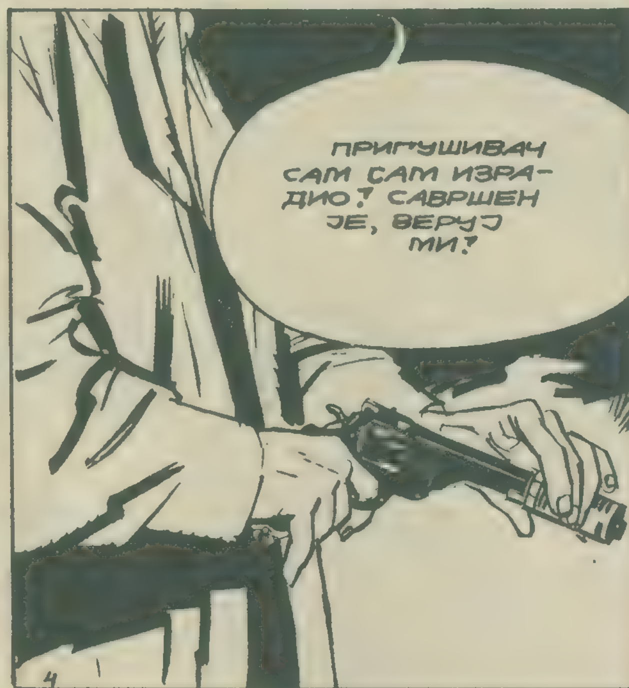
У МЕЂУВРЕМЕНУ У РАДЊИ...
КУЦ! КУЦ!

ТРЕБА ДА РАЗГОВАРАМ СА ТВОЈИМ ОЦЕМ, ДЕВОЈЧИЦЕ!
О... ОДМАХ ЋУ ГА ПОЗВАТИ!

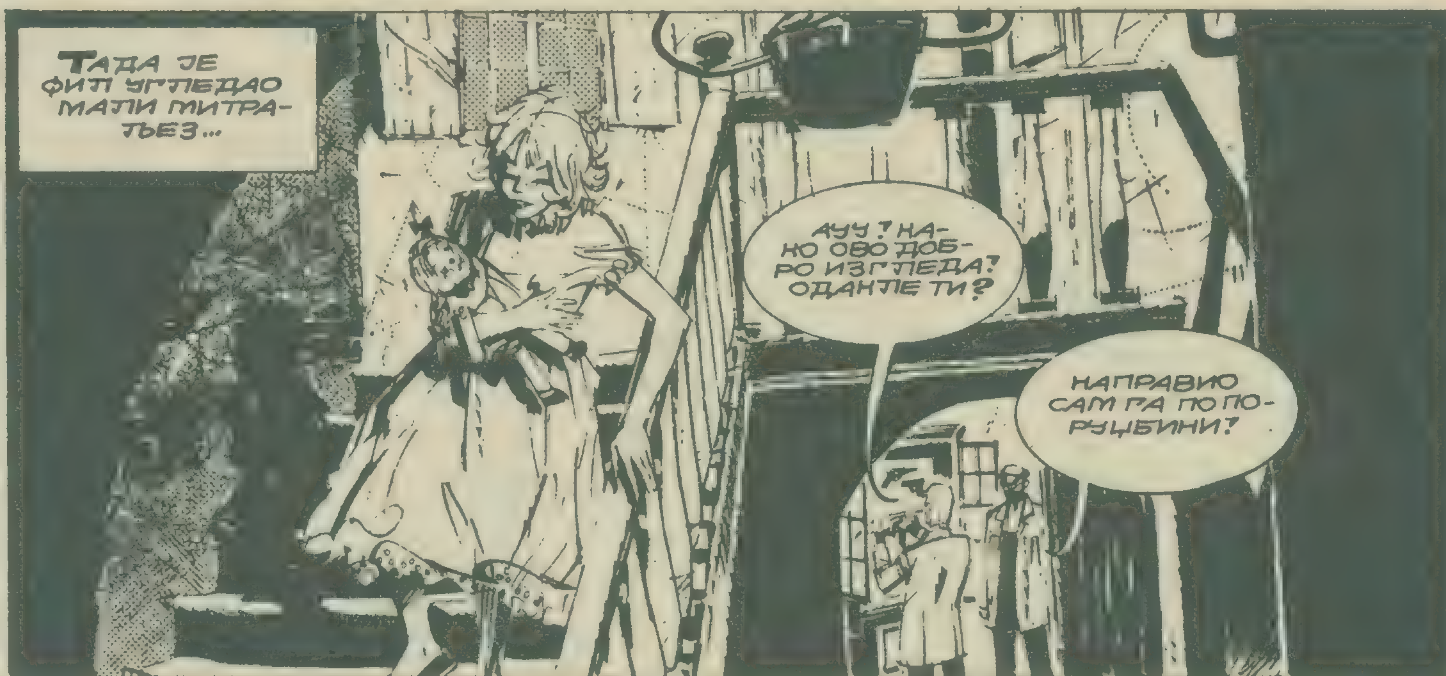

ЕВО ТОГ РЕВОЛВЕРА! ПОГЛЕДАЈ ГА!

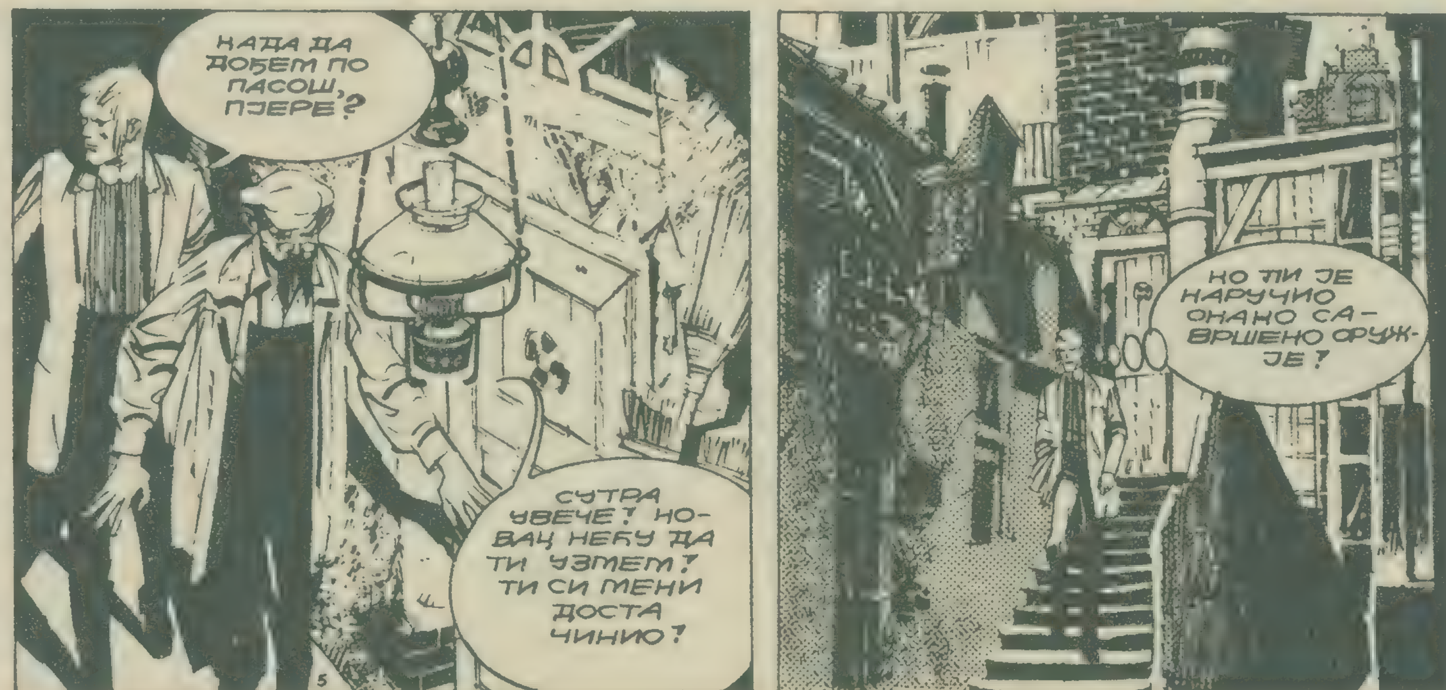

ПРИГУШИВАЧ САМ САМ ИЗРАДИО! САВРШЕН ЈЕ, ВЕРУЈ МИ!

ИГРА ЖМУРКЕ

ТАДА ЈЕ ФИЛ УГЛЕДАО МАЛИ МИТРА-ЉЕЗ...
АУУ! КА-КО ОВО ДОБ-РО ИЗГЛЕДА! ОДАКЛЕ ТИ?
НАПРАВИО САМ ГА ПО ПО-РУЏБИНИ!

ЛУЛУ, СТО ПУ-ТА САМ ТИ РЕ-КАО ДА НЕ СИЛАЗИШ ДОЛЕ!
ДОШАО ЈЕ ОНАЈ ЧОВЕК СА ОЖИЉКОМ НА ЛИЦУ!
МОРАШ ДА КРЕ-НЕШ, ФИЛЕ! ТО ЈЕ ЧОВЕК КОЈИ МИ ЈЕ ПОРУЧИО ОВАЈ МИТРАЉЕЗ! НЕ ЖЕЛИМ ДА СЕ МОЈИ КЛИ-ЈЕНТИ ВИДЕ!

КАДА ДА ДОЂЕМ ПО ПАСОШ, ПЈЕРЕ?
СУТРА УВЕЧЕ! НО-ВАЦ НЕЋУ ДА ТИ УЗМЕМ! ТИ СИ МЕНИ ДОСТА ЧИНИО!
КО ЛИ ЈЕ НАРУЧИО ОНАКО СА-ВРШЕНО ОРУЖ-ЈЕ?

ИГРА ЖМУРКЕ

ФИЛ СЕ ВРАТИО У СВОЈ ХОТЕЛ...
КАКВО СЕ ТО СЛАВЉЕ ПРИПРЕМА? ШТА ЋЕ ВАМ ТЕ ЗАСТАВЕ?
ХОТЕЛ РИМ
РЕСТОРАН РИМ
НЕКИ ПОЛИТИЧАР ДОЛАЗИ У ПАРИЗ!

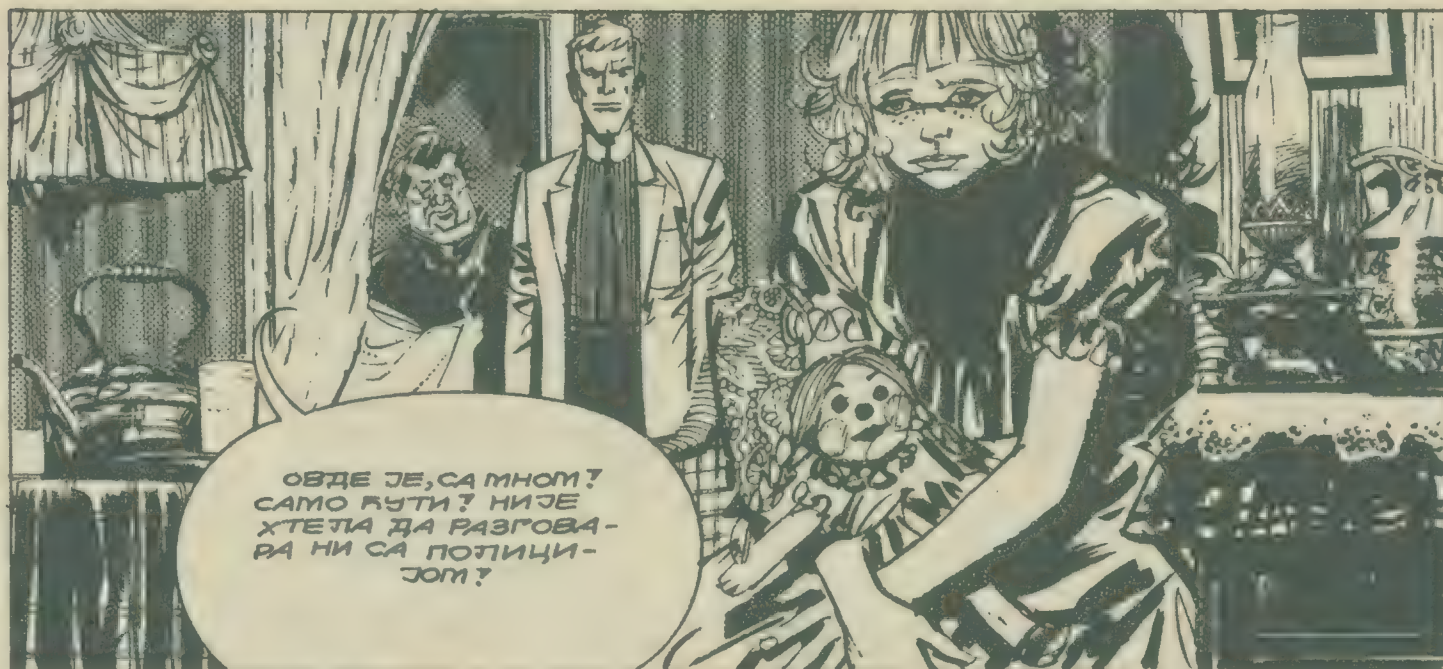

„БРИТАНСКИ МИНИСТАР ОДБРАНЕ ДОЛАЗИ НА РАЗГОВОР СА ФРАНЦУСКИМ КОЛЕГОМ!"

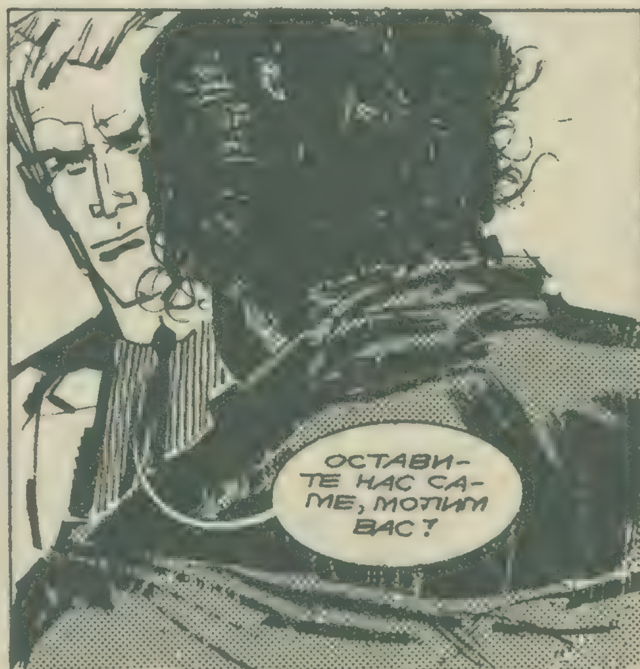

СУТРАДАН УВЕЧЕ ФИЛ СЕ УПУТИО ПРЕМА ПЈЕРОВОЈ РАДЊИ...

ШТА ЖЕЛИТЕ?
ДА РАЗГОВАРАМ СА ПЈЕРОМ!

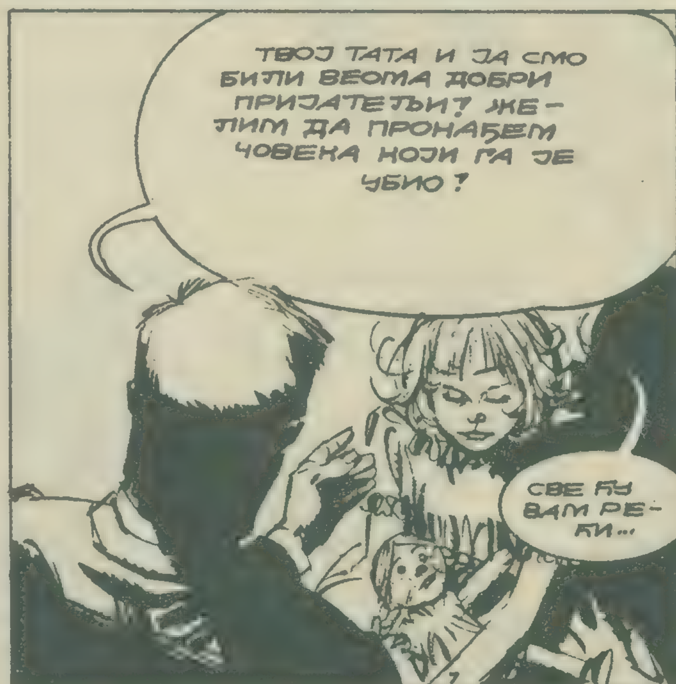

ЗАР НЕ ЗНАТЕ ДА ЈЕ УБИЈЕН ПРОШЛЕ НОЋИ?
ШТА?! А ГДЕ ЈЕ ПУЛУ?

ИГРА ЖМУРКЕ

ОВДЕ ЈЕ, СА МНОМ! САМО ЋУТИ! НИЈЕ ХТЕЛА ДА РАЗГОВАРА НИ СА ПОЛИЦИЈОМ!

ОСТАВИТЕ НАС САМЕ, МОЛИМ ВАС!

ЛУЛУ, ЈА САМ! СЕЋАШ МЕ СЕ?
ДА... ДА, ЧИКА ФИЛЕ!

ТВОЈ ТАТА И ЈА СМО БИЛИ ВЕОМА ДОБРИ ПРИЈАТЕЉИ! ЖЕЛИМ ДА ПРОНАЂЕМ ЧОВЕКА КОЈИ ГА ЈЕ УБИО!
СВЕ ЋУ ВАМ РЕЋИ...

„ЧИМ СТЕ ВИ СИНОЋ ОТИШЛИ, КОД ТАТЕ ЈЕ ДОШАО ОНАЈ ЧОВЕК С ОЖИЉКОМ...”

ИГРА ЖМУРКЕ

„ТАТА МИ ЈЕ РЕКАО ДА ОДЕМ У СВОЈУ СОБУ, АЛИ ЈА САМ ВИДЕЛА И ЧУЛА СВЕ...”
ЈЕ ЛИ МИТРАЉЕЗ ГОТОВ, ПЈЕРЕ? МОЈА ЖРТВА САМО ШТО НИЈЕ СТИГЛА?
ВИДЕЋЕШ! НАПРАВИО САМ ПРАВО УМЕТНИЧКО ДЕЛО!

У ПРАВУ СИ! КАКО ЈЕ САМО ЛАК...

А О ПРЕЦИЗНОСТИ ДА И НЕ ГОВОРИМО!

АУУ! МОГАО БИХ И МУВУ ДА ПОГОДИМ!

ЗАИСТА СИ ПРАВИ МАЈСТОР!

ИГРА ЖМУРКЕ

ШТА... ШТА ТО РАДИШ? СПУСТИ ГА!
ЖАО МИ ЈЕ! МОЈ ЗАДАТАК ЈЕ ВЕОМА ВА- ЖАН И НЕ СМЕМ ДА ИМАМ СВЕДОКА!

НАРЕЂЕНО МИ ЈЕ ДА ТЕ УБИЈЕМ!
БАНГ!

ТАТА, ТАТА!
ШТА?

ТАТА, РЕЧИ НЕШТО!
ОДАКЛЕ ЈЕ ДОП- РО ПУ- ЦАЊ?

ИЗ ПЕКА- РЕ!
ИДЕМО ДА ВИДИМО ШТА СЕ ДО- ГОДИЛО!
9

ИГРА ЖМУРКЕ

ОВДЕ НЕМА НИКОГ! ДА СИЂЕМО У ПОДРУМ!

ЗНАЧИ, УБИЦА ЈЕ ЧОВЕК С ОЖИЉКОМ?
ДА! СТРАШНО САМ ГА СЕ БОЈАЛА!

ПРИПАЗИТЕ ДЕВОЈЧИЦУ! АКО ВАМ ЗАТРЕБАМ, ПОТРАЖИТЕ МЕ У ХОТЕЛУ „РИМ"!

ЧОВЕК С ОЖИЉКОМ ЈЕ ПЛАЋЕНИ УБИЦА! КОГА ЛИ ТО ТРЕБА ДА УБИЈЕ КАД ЈЕ ТРАЖИО ДА МУ ПЈЕР НАПРАВИ ОНАКО ПРЕЦИЗНО ОРУЖЈЕ!

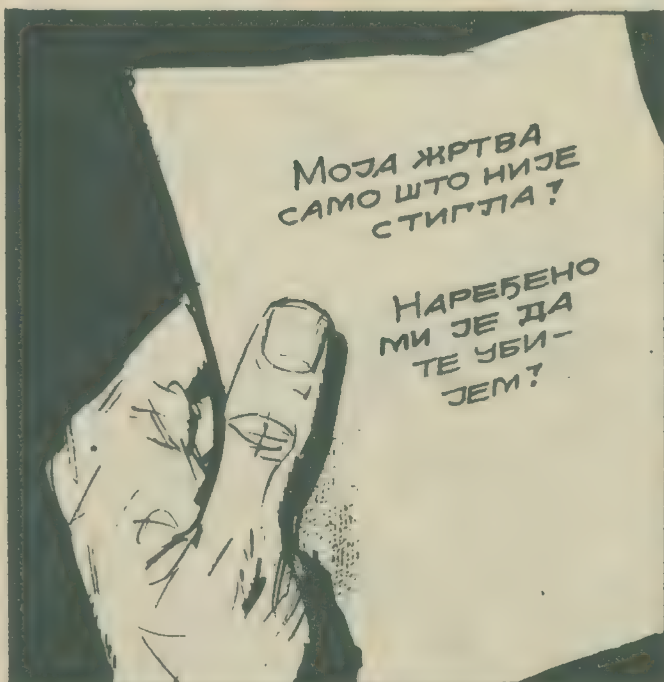

ЗА ТО ВРЕМЕ...
ПИСМО ЗА ВАС!
ХВАЛА!

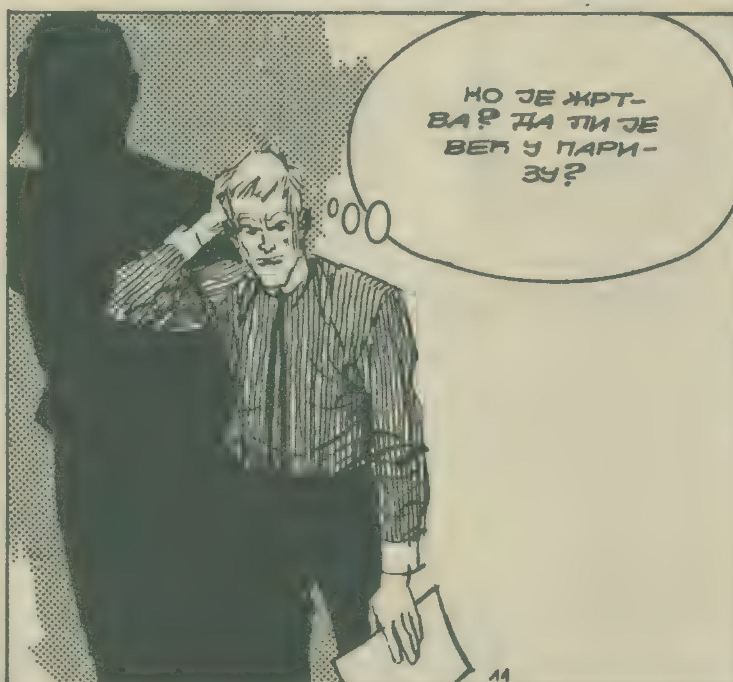
ИГРА ЖМУРКЕ

ПОШТА
» ТАЈАНСТВЕНО УБИСТВО У УЛИЦИ БРАНОН! ЖРТВА ЈЕ ПЕКАР ПЈЕР ДИПОН КОЈИ СЕ, БЕЗ ДОЗВОЛЕ, БАВИО ИЗРАДОМ ОРУЖЈА! ЊЕГОВА КЋИ ЛУЛУ, КОЈА ЈЕ ВИДЕЛА УБИЦУ, ОДБИЈА ДА РАЗГОВАРА С ПОЛИЦИЈОМ!"

ЈА САМ И ЗАБОРАВИО НА ДЕВОЈЧИЦУ! МОРАМ ЈЕ УБИТИ ПРЕ НЕГО ШТО ПРОГОВОРИ!

ФИЛ ЏЕКСОН ЈЕ ЗАБЕЛЕЖИО СВЕ ШТО МУ ЈЕ ЛУЛУ КАЗАЛА ...
МОЖДА ЋУ ИЗ ОВОГА НЕШТО ЗАКЉУЧИТИ?

МОЈА ЖРТВА САМО ШТО НИЈЕ СТИГЛА!
НАРЕЂЕНО МИ ЈЕ ДА ТЕ УБИЈЕМ!

КО ЈЕ ЖРТВА? ДА ЛИ ЈЕ ВЕЋ У ПАРИЗУ?

ИГРА ЖМУРКЕ

ЈАСНО ЈЕ ДА ЈЕ ПЛА-ЋЕНИ УБИ-ЦА!

ИЗНЕНАДА ЈЕ НЕШТО ПРИВУКЛО ЊЕГОВУ ПАЖ-ЊУ...
САД МИ ЈЕ ТЕК ЈАСНО!

ЖРТВА ЋЕ БИТИ БРИТАНСКИ МИНИСТАР ОДБРА-НЕ!
БРИТАНСКИ МИНИСТАР ОДБРАНЕ

ОНО МОРА ДА ЈЕ ПОЛИЦАЈАЦ КОЈИ ПОКУША-ВА ДА САЗНА НЕШТО ОД ДЕ-ВОЈЧИЦЕ!

ЕВО ГА! ТО ЈЕ ОН!

ИГРА ЖМУРКЕ

ПАК!
НЕЕ! НЕ ПУЦАЈ-ТЕ! ПА ОНА ЈЕ ЈОШ ДЕТЕ!

ГУБИТЕ СЕ!
ААХ!
ПАК!

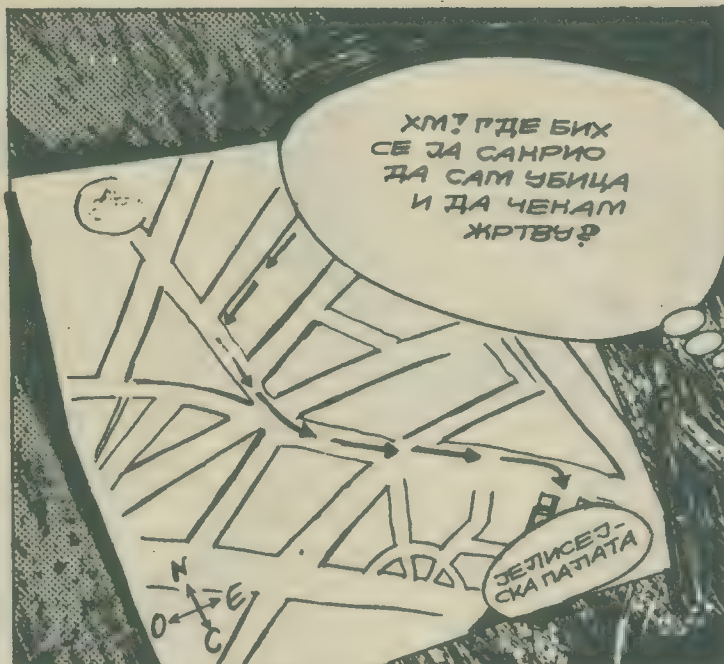

ПАК!
ПАК!

МОРАМ ЈЕ НАЋИ!

ФИЛ ЈЕ РЕ-КАО ДА ЋЕ БИ-ТИ У ХОТЕ-ЛУ „РИМ"!

ИГРА ЖМУРКЕ

За то време...
ОВИМ ПУТЕМ ЋЕ СИГУРНО ПРОЋИ МИНИСТАР ОДБРАНЕ!

ХМ! ГДЕ БИХ СЕ ЈА САКРИО ДА САМ УБИЦА И ДА ЧЕКАМ ЖРТВУ?
ЈЕЛИСЕЈСКА ПАЛАТА
N
E
O
C

МИНИСТАР ЋЕ КРЕНУТИ У ДВА ЧАСА ПРЕМА ПАЛАТИ! УБИЦА БИ МОГАО ДА БУДЕ ОВДЕ! ХМ!

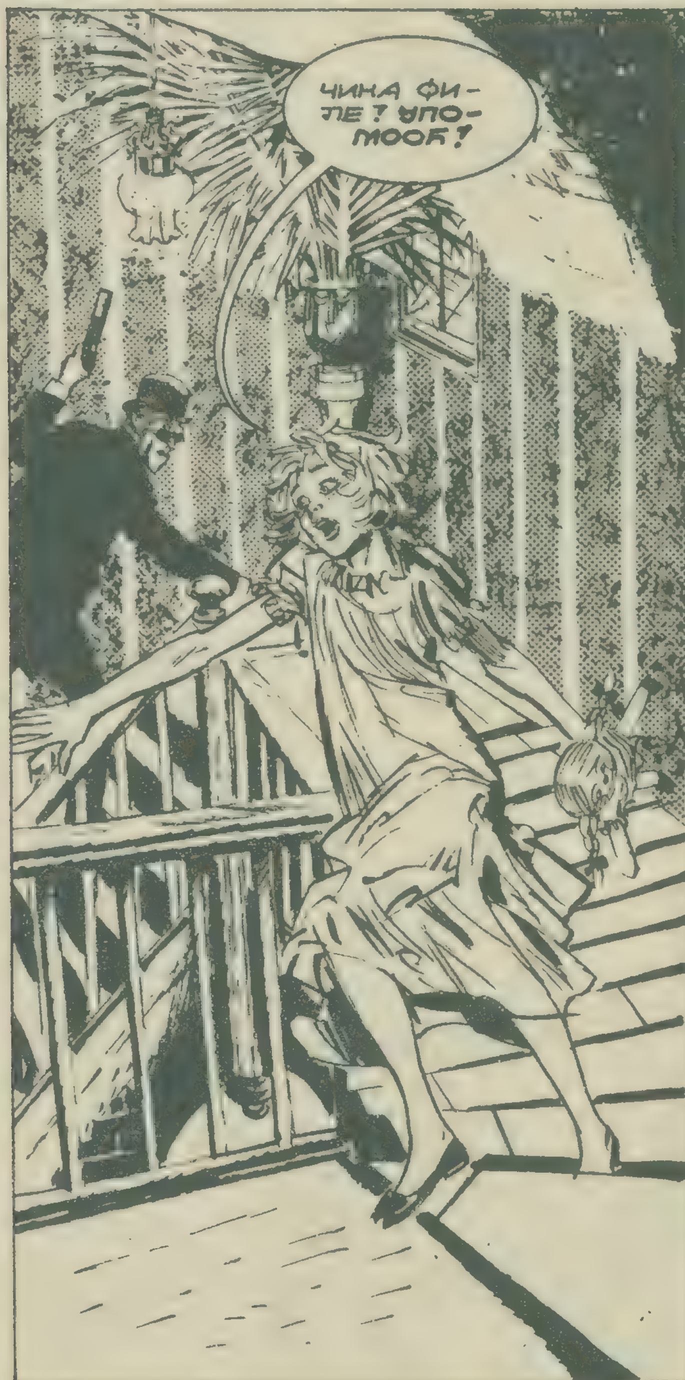

У ТОМ ТРЕНУТКУ...
ХЕЈ! КУДА ЋЕШ?
КОД ЧИНА ФИЛА У СОБУ!

НЕМАМО ГОСТА С ТИМ ИМЕНОМ!
ОНАЈ ЧОВЕК ХОЋЕ ДА МЕ УБИЈЕ!

ИГРА ЖМУРКЕ

ХЕЈ! ЈЕСТЕ ЛИ ЛУДИ? СКЛОНИТЕ ТАЈ ПИШТОЉ!

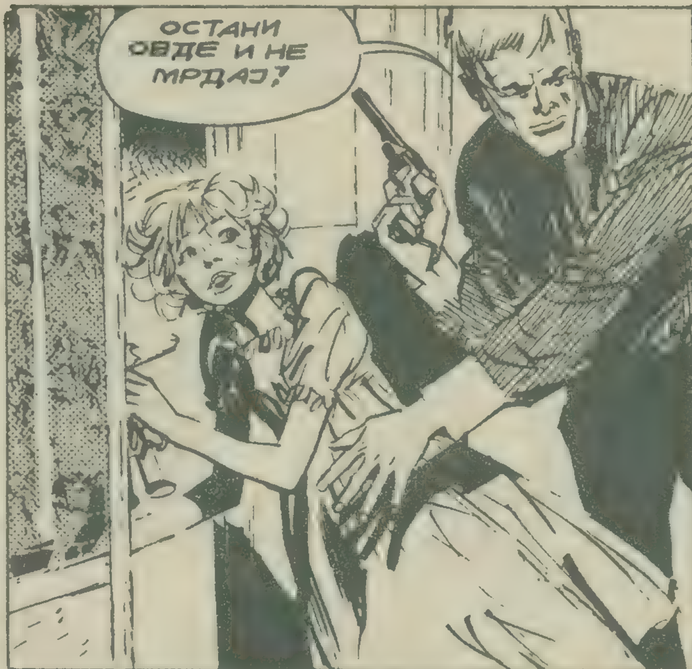

ПАК!

ЧИКА ФИ-ЛЕ! УПО-МООЋ!

ЈА САМ, ЛУЛУ! ПОМОЗИТЕ МИ!

ЛУЛУ, ШТА СЕ ДОГОДИ-ЛО?
ЧОВЕК С ОЖИЉКОМ...

ИГРА ЖМУРКЕ

ОСТАНИ ОВДЕ И НЕ МРДАЈ!

МОРА ДА ЈЕ ЈОШ У ХОТЕЛУ!

ФИЛ ЈЕ ЗНАО ДА НЕЋЕ СПАСТИ САМО ЈУЛУ, ВЕЋ И МИНИСТРА ОДБРАНЕ, АКО УХВАТИ УБИЦУ...
ПОБЕГАО ЈЕ ПРЕКО КРОВА!

ИГРА ЖМУРКЕ

ФИЛ ЈЕ ОДЈЕДНОМ СХВАТИО ШТА ЈЕ УБИЦА НАУМИО...
БАЦИ ПИШТОЉ!

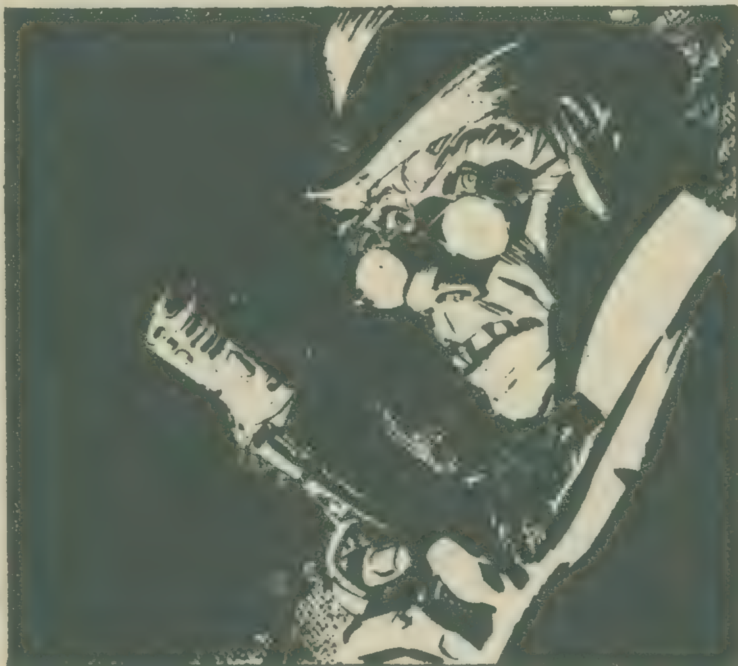

ОВА МАЛЕЦКА МИ ЈЕ МНОГО ИСКОМПЛИКОВАЛА ЖИВОТ! МОРАЋУ САДА ДА УБИЈЕМ ИЊУ И ТЕБЕ!

ИЗНЕНАДА...
ПРОКЛЕТНИЦЕ!

САГНИ СЕ, ЛУЛУ!

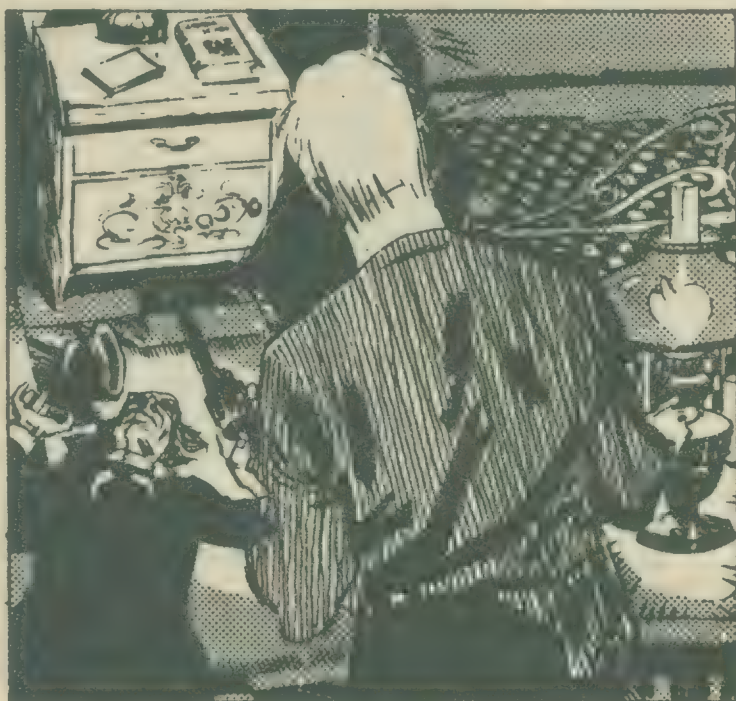

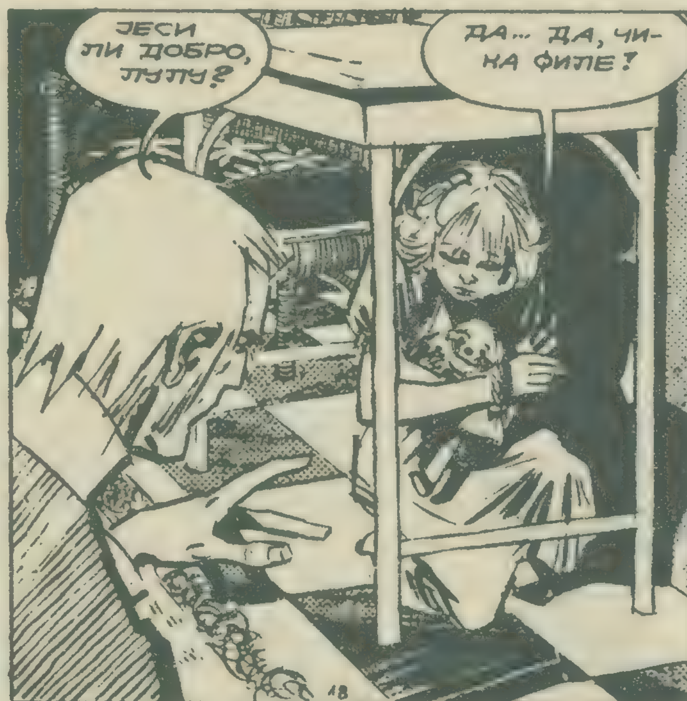
ИГРА ЖМУРКЕ

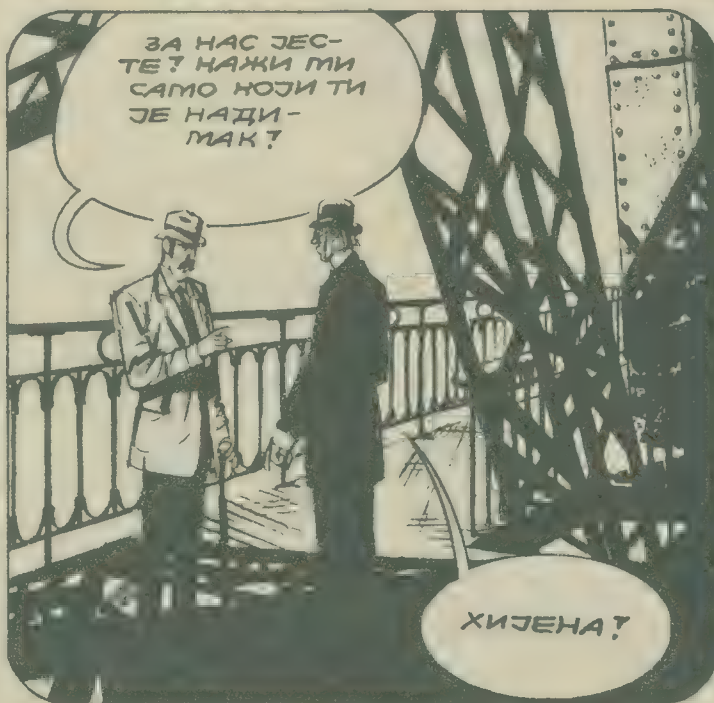

ЈОШ ЈЕ ЖИВ?

А, САД МИ СВЕ ПРИЗНАЈ? ПЛАТИЛИ СУ ТИ ДА УБИЈЕШ БРИТАНСКОГ МИНИСТРА, ЈЕ ЛИ?

Н... НИСУ МИ РЕКЛИ ... К... КО ЈЕ ЖРТВА ...

ДОБИЋЕШ КОВЕРАТ СА СЛИКОМ ЖРТВЕ!
РЕЦИТЕ МИ, БАР ДА ЛИ ЈЕ ТО НЕКА ВАЖНА ЛИЧНОСТ?

ЗА НАС ЈЕСТЕ! КАЖИ МИ САМО КОЈИ ТИ ЈЕ НАДИМАК?
ХИЈЕНА!

ИГРА ЖМУРКЕ

ПАЗИ, ХИЈЕНО, НЕ ДОЗВОЉАВАМО НЕУСПЕХЕ ! МОРАЋЕШ ДА УКЛОНИШ И ОРУЖАРА ПЈЕРА !

ШТА ? ОН НИЈЕ ТРЕБАЛО ДА УБИЈЕ БРИТАНСКОГ МИНИСТРА...

...ВЕЋ МЕНЕ ?

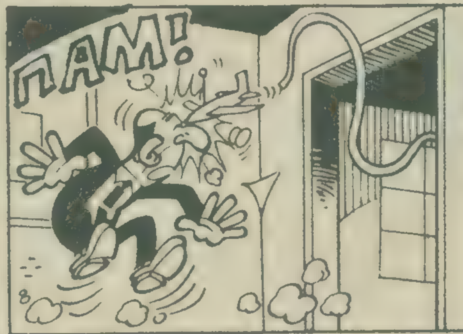

ФИЛ ЈЕ ЗНАО ДА ЋЕ БРИТАНСКА ОБАВЕШТАЈНА СЛУЖБА НАСТАВИТИ ДА ГА ПРОГОНИ ЈЕР НИЈЕ СМЕЛА ДА ДОЗВОЛИ ДА ЊЕН НАЈБОЉИ АГЕНТ ЛУТА ПО СВЕТУ.
КРАЈ
20

ПОТРЧКО: АВИОНЧИЋ

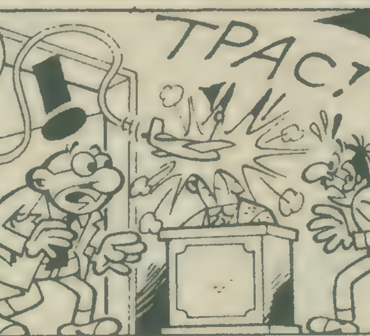

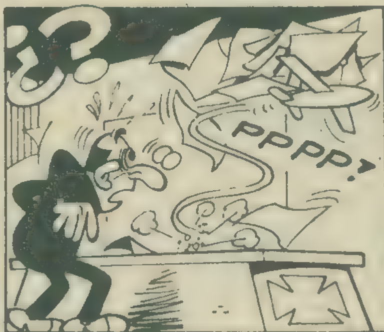

ПОТРЧКО: АВИОНЧИЋ

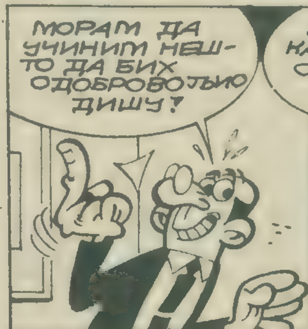

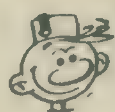

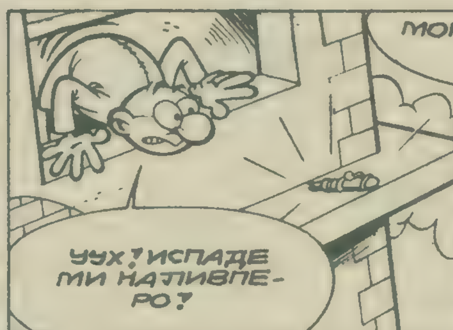

ПОТРЧКО: АВИОНЧИЋ

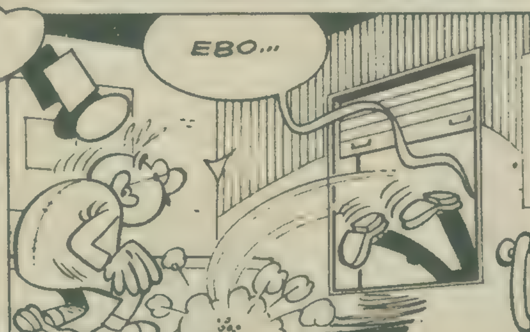

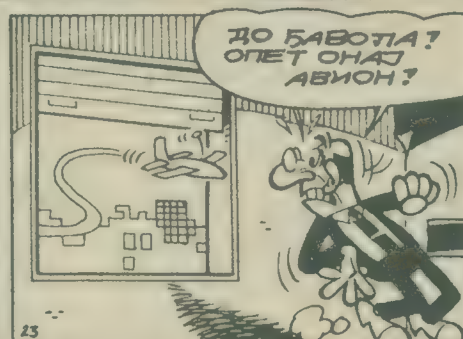

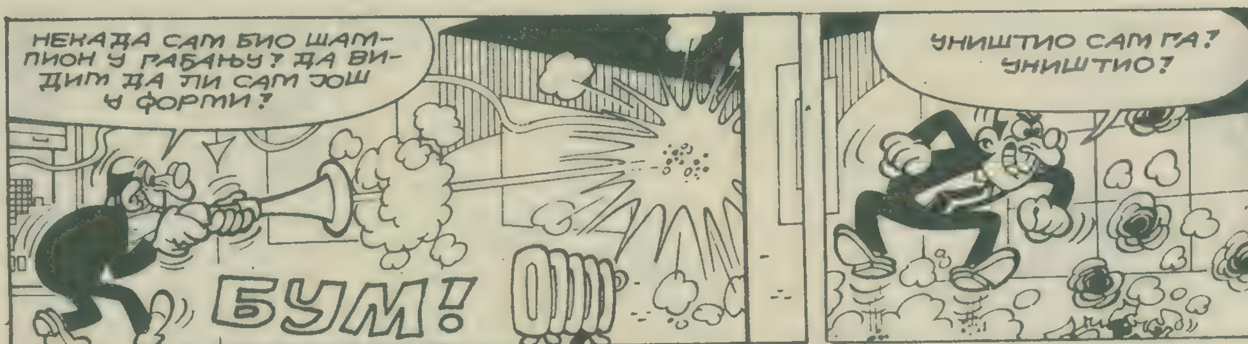

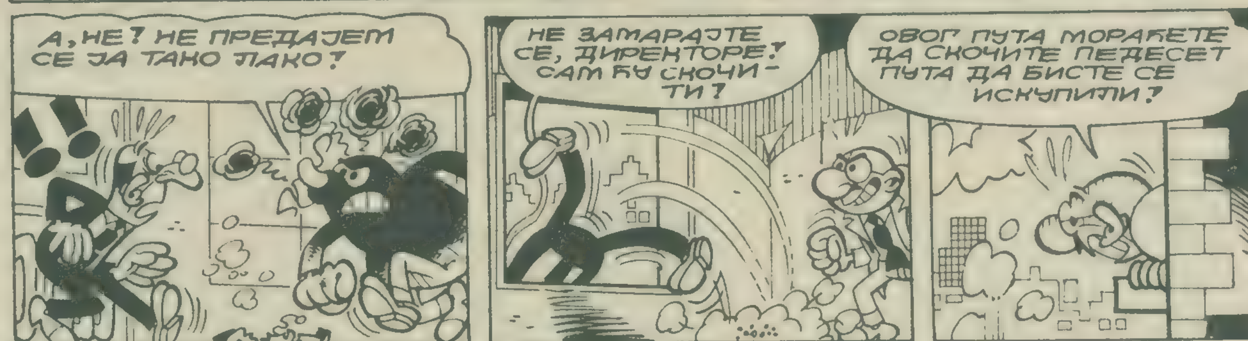

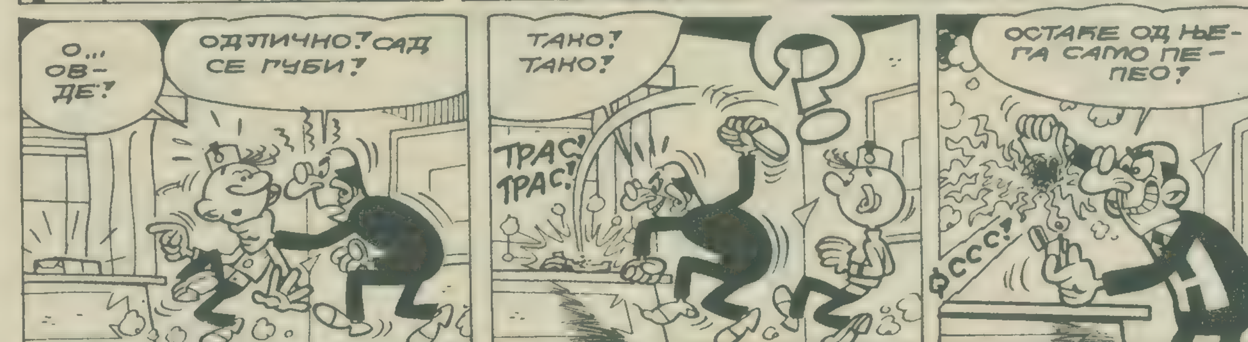

ПОТРЧКО: АВИОНЧИЋ

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: **Клопка у мочвари**

ПОПАЈ

BY BUD SAGENDORF

ДАЛА БИХ СВЕ НА СВЕТУ ДА ПОПАЈ ПРЕСТАНЕ ДА СЕ ТУЧЕ!

СВЕ? ЧАК И ТУЧЕ ПЉЕСКАВИЦА?

ШТА ТО ПЕРА РАДИ ПОПАЈУ?

ХИПНОТИШЕ ГА!

...И ВИШЕ НЕЋЕШ УПОТРЕБЉАВАТИ СВОЈЕ ПЕСНИЦЕ КАО ОРУЖЈЕ!

АХА!

И ВОЛЕЋЕШ И ПОШТОВАЋЕШ СВА ЖИВА БИЋА!

СИГУРНО!

ГОСПОЂИЦЕ ОЛИВА, САД ЈЕ ПОТПУНО БЕЗОПАСАН!

АХА! САД САМ МИРОЉУБИВ ЧОВЕК!

И ВОЛИМ СВА БИЋА ОКО СЕБЕ!

ЧЕСТИТАМ, ПОПАЈЕ!

БАШ ЛЕПО!

?

ДУМ

? ? ? ?

ПРОКЛЕТИ СИЛЕЏИЈА...УМАЛО НИЈЕ СТАО НА ЈЕДНОГ СИРОТОГ, БЕСПОМОЋНОГ, МАЛОГ МРАВА!

?

BUD SAGENDORF 2-26

© King Features Syndicate, Inc., 1978. World rights reserved.

ЈУНАШТВО, ПРАВДА И ПРАВО

ЗАР БАРЈАК ДА ОДБИЈЕШ?

Видевши да су им Црногорци и овога пута подвалили, Турци осуше огањ из пушака.

Пуцало се и данима гинуло око утврђеног Никшића, али се Турци нису дали. Ушанчени и заклоњени високим зидинама, успешно су се бранили од 26. јула 1878. године. Мада су одреди црногорске војске у више наврата покушавали јуришем да сломе отпор града, зидине су сваки пут одолеле.

Луковски капетан Јевто Милетин Николић добио је задатак да са својом четом по сваку цену освоји високу кулу Цудића, важну стратешку тачку у утврђеном граду. А испод куле Турци су већ ископали велики ров за батаљон војске. Биће то мука голема, узвратио се Јевто гледајући брисани простор што се пружио пред кулом. Доста ће нас главу оставити пред тим душманским утврдама, али нема друге — морамо их провалити.

И како се дан ближио крају, у Јевти је сазревала необична и смела замисао. Борци су таман хтели да отпочину после пушчаног чаркања са Турцима, кад њихов капетан нареди покрет. Да изненађење буде веће не кренуше у правцу куле Цудића. Згледаше се ратници, међутим, не пробзорише ни реч и стигоше у — оближње шипражје. И уместо да јатаганима насрну на Турке, ударише по околном прућу, готово до свитања.

Какво ли је тек било изненађење опседнутих кад сутрадан према њима кренуше бале прућа. Неће ваљда и то шибље против нас?! И док су се прибрали, гомиле прућа стигоше на пушкомет. Видеше Турци да су им Црногорци и овај пут подвалили, те осуше огањ из пушака. Узалуд. Увезано шибље, под чијим окриљем је ишло по три-четири борца, као да није марило за непријатељске плотуне. Меци су се заустављали у уплетене штитове.

Убрзо се чета довитљивог Јевте Милетина докопа рова и поче борба прса у прса. Међутим, вештији и храбрији у блиској борби, Црногорци савладаше ушанченог непријатеља, а затим паде и кула Цудића.

Изгубивши врло важно упориште, а притиснути са свих страна, Турци се убрзо предадоше и Никшић, 8. септембра 1878, би поново црногорски.

За изузетну храброст и довитљивост књаз Никола постави Јевту Милетина за првог начелника града Никшића.

Рођен у селу Озринићима, у источном крају Никшићког поља, Јевто Николић, од оца Милете, био је од малих ногу сведок турске бестијалности. Јер, између осталог, кроз његово село водио је и главни друм од Подгорице (данашњег Титограда) до Никшића, односно од долине Зете до Херцеговине. А како су се походи османлијских насилника углавном кретали баш главним, и безбеднијим друмовима, није ни чудо што је Јевто, као уосталом и већина Црногораца, од детињства друговао са јатаганом и џефердаром.

СТЕГ ЗА ЛАКОВЕРНЕ

Међутим, њега је красила још једн врлина, реткост за ондашњу Црну Гору — био је писмен. Као босоноги дечак провео је три године у оближњем манастиру и, уз несвакидашњу природну обдареност, научио и више од оног што су му црквени оци нудили.

Једном приликом запути се Јевто неким послом на Цетиње. Онако високог и наочитог примети га књаз Данило. И, на велико Јевтино изненађење, рече му да би му понудио да носи барјак, изузетну част у црногорској војсци, кад би знао да је јунак, да га заслужује.

— Е, вала ти га ја не бих узео, господару! — није оклевао младић.

— Зар барјак да одбијеш, рђо!? Или си кукавица? — ражести се књаз.

— Господару мој, нећу ти ја барјак док не посијечем двије турске главе! — мирно одговори Јевто.

Није дуго прошло а Јевто у једном боју посече два Турчина. Дочује то књаз и, сетивши се разговора, посла Јевти барјак по гласнику.

Барјактар ускоро постаде капетан луковски, па командир луковско-трепачког батаљона. А тешко се било одржати и чувати ред на граници. Није се увек могло само голом сабљом против бројчано надмоћнијег уљеза. Стога Николић са својим ратницима често прибегава лукавству. Јер, преварити Турчина често је значило и надвладати га. А Јевто је имао једну „специјалност": на неку чуку побио би барјак и около поставио заседу. Видећи црногорски стег, одред лаковерних Турака би се, мислећи да се Црногорци одмарају, неопажено привукао и уз ратнички поклич навањивао на чуку са заставом. Тек би онда настало изненађење, за Турке, нравно.

УЗ БОГИШИЋА

Гласовит као храбар и поштен човек, а уз то и писмен, Јевто Милетин је још као младић учествовао у решавању племенских сукоба. И врло брзо стекао поверење, не само својих Озринића.

Знајући то, књаз Никола му је, после ослобађања Никшића, поверио и дужност председника суда у граду. И судио је Јевто онако како је знао, строго и поштено.

Једном приликом, присуствујући судској расправи у Никшићу, књаз Никола се толико ражестио на судију Николића да је наредио да се случај одмах проследи Великом суду на Цетињу. Али, када је и врховна инстанца црногорског правосуђа донела истоветну пресуду, књаз није имао куд — наредио је да се од тада Јевтине пресуде поштују као књажеве.

Међутим, и поред великог угледа, Јевто је имао и доста противника који су знали да се окоме на његово дељење правде.

Моћан, какав може бити само књажев брат, војвода Шако Петровић умеша се једном приликом у надлежност суда (тада је Јевто био судија Великог суда) и, снагом свог рођачког ауторитета, учини да се донесе незаконита пресуда. Али, не хтеде истинољубиви Николић поклекнути пред силом члана владајуће куће Петровића, него упорно настојаше да се донесе пресуда у складу са законом.

Љутит и увређен, плану војвода Петровић и крену да се обрачуна са дрзником који не поштује реч господарева брата. Нађе Јевту како пред кафаном седи са пријатељима. И умало у јединој цетињској улици не дође до двобоја јер се, бранећи част и закон, сенатор црногорски из Озринића маши „левора". Видећи да је враг однео шалу, први попусти војвода и од тада се мало ко умеша у пресуде које је доносио Јевто Милетин Николић.

Примивши 1872. године позив књаза Николе да, на основу својих теоретских поставки, изради грађански законик за Црну Гору, чувени правник и научник др Валтазар Богишић је изванредну помоћ нашао у Јевти Николићу.

Готово четири месеца непрекидног рада нису се раздвајали. Познавајући у танчине обичајно право црногорског народа, Николић је био од непроцењиве користи при изради Општег имовинског законика за књажевину Црну Гору. Зато и не чуде речи Валтазара Богишића књазу Николи да је Јевто Милетин човек од кога и он сам учи како се формулишу закони и правне норме. И, како даље рече Богишић, штета је што није био образованији, јер би Црна Гора имала правника којим би се поносили сви словенски народи.

Самоуки правник задржао се и у анегдотама. Тако, прича народно предање, једном приликом један човек наиђе на групу доконих и, како је ред, поздрави их:

— Помоз' бог, Црногорци!

— А ђе ти је оно „Помоз' бог јунаци"? — наљути се један из групе.

— Па, река' је Јевто Милетин да је забрањено лагат' и криво се клет'! — мирно одговори придошлица.

J. M.

Фараонски живот сићушног жуће

Древна филозофска изрека да је све што је шупље празно — више као да не важи. Није је побио нико од нових мислилаца већ једна врста инсеката која је, по многим особинама, мудрија од целе чете научника који испитују њихов живот. Све што је шупље данас је пуно — жутих мрава.

Овај сићушни трудбеник, пословично вредан, упоран, досадан и љут, задаје људима који живе у савременим, а не само таквим, становима више главобоље него наоко много важнији и животнији проблеми. И мада је велик свега неколико милиметара, о жутом мраву је досад написано мноштво научних студија, књига, новинских чланака, постао је јунак у неким цртаним филмовима, а свима који су муку мучили с њим — средство да се заплаше деца, страшније и од вука, бабароге, вукодлака.

Да ли је оправдана толика повика на малецног жутог мрава?

Јedan Новобеограђанин је веровао да је довитљивији од мрава, па је све четири ноге стола ставио у лаворе с водом. Али сутрадан...

Иако минијатуран, жути мрав је највећи освајач на свету!

Цео свет — велика депонија

Овог жућу називају још и фараонским мравом (лат. Monomarium pharaonis) јер се сматра да је у наше поднебље, бродовима, или једноставно на крилима ветра, стигао са жарког песка Египта и долине Нила. Најзад, у папирусним свицима спомињу га и староегипатски хроничари и научници, напомињући да су велику главобољу задавали чак и мртвим фараонима у њиховим раскошним гробницама.

Данас је у свету тешко наћи квадратни километар без жутих мрава. Иако свој мрављи педигре и лозу вуку из врелог поднебља, а и данас су најчешћи у топлим становима и кућама, прилагодили су се свим климама, свим меридијанима и географским ширинама, и за многе људе постали симбол напасти, досаде, неуништивости и упорности.

Међутим, када би ти исти људи мало пажљивије посматрали живот ових малих напасника, дошли би до једноставног закључка. Чак би се дивили мрављој „памети“, како што се толико пута диве кад га виде да јуначки вуче или носи терет десетинама пута тежи од свог наоко крхког и нејаког телашца. Јер жути мрави су једноставно и мудро искористили једну ружну људску особину: кад је цео свет постао умногоме велика депонија — људи су бацали и бацају разне отпатке свуда око себе — мрави су дошли на готову и богату трпезу и више их нико није могао отерати. Тако је човек још једном врло скупо платио и плаћа своју несмотреност и непромишљеност.

Инсектолози, биолози, лекари, стручњаци за отров и тровање, хемичари, па чак и социолози и психолози ухватили су се за главу и покушали да измисле неко антимрављe средство. Тако је настао „Мравоцид“ и на стотине разних инсектицида, спрејова, „бумова“... Међутим ништа од свега овог за жуте мраве није било заиста бум, или је то био бум у празно. Они настављају мрављи живот, живећи фараонски свуда око нас, па чак и у пеленама беба! Специјализовали су се за болно уједање, незадрживи свуда где науме да дођу и прођу.

Совјетски научници су утврдили да је у масовним епидемијама великих богиња, једне од најтеже болести уопште, велику улогу као преносник одиграо баш овај инсект. Према томе, жути мрав није нимало поетичан, као што је понекад представљен у цртаним филмовима и причама за децу.

Да ли онда има било какве одбране од овог опасног напасника?

Као да и сами желе да живе у модерним, светлим становима, освајајући муњевито и незадрживо чак и врхове двадесетоспратних солитера, жути мрави су запоселе и сасвим потчинили себи много нових градова и насеља у целом свету, па и код нас. Иако је људима живот у тим местима био заиста загорчан, јер су мрави свуда око њих, чинили су и чине грешку за грешком. Мада се пословично каже да су „сложни и раде к'о мрави“, људи су превидели и заборавили да се против упорних жућа мора борити — сложно.

Необичан поклон суседу

Научници су успели да у лабораторијама начине отрове који су за мраве убитачнији од њихове мрављe киселине. Али, неопходно је иселити целу кућу или солитер, затворити је и стручно затровати. И — маравi ће отићи да праве друштво својим фараонима.

Међутим, ако се дезинсектује само један, стан напасници ће се, својим и само њима знаним каналима и путевима, једноставно преселити код комшије, у суседне просторије.

Иако људи покушавају да се ових необичних уљеза ослободе на све могуће начине, као победници, на жалост, готово увек излазе неуништиве жуће.

Један становник Новог Београда, који је свако јутро на хлебу и другој храни, налазио гомиле мрава, досетио се оригиналног трика, сигуран да је најзад дошао крај његовим мукама. Хлеб и намирнице ставио је на сто насред собе, а сваку ногу стола уронио у лавор са водом, јер мрави баш не воле да се купају.

Спокојно је отишао да спава, а кад је ујутру погледао на свој „изум“, дошло му је да заплаче: цео сто са храном опет је био прекривен гомилом мрава. Како?

Врло једноставно: жуће су се у колони један по један ноћу попели на зид, затим на плафон и одозго, из птичје перспективе, као камиказе пикирали тачно на сто! Човек је опет био надмудрен.

Старије, искусне домаћице тврде да ипак имају ефикасан рецепт против жутих мрава: у свако доба потпуно чист стан, а храна и отпаци спремљени на сигурно и добро затворено место. Кад се обезбеде овакви услови, уљези ће отићи.

Међутим, ова врста инсеката не напада само храну и отпатке већ и људе, најчешће на спавању, а највише — бебе. Пренеражене мајке су ујутру, кад преповијају бебе, откривале мноштво жутих мрава у дечјим пеленама, а на нежној кожи црвене тачкице, уједе испуњене опасном мрављом киселином. Ови насртљивци нарочито нападају очи и уста где лакше долазе до сокова из нашег тела. А кад се зна да се крећу по најпрљавијим местима, где све ври од клица разних болести, може се замислити колика је опасност од жутих мрава.

Понавља се, дакле, иста прича као код неких других врста напасника, рецимо глодара или буба-шваба, комараца и мува: да је чистоћа заиста пола здравља и да није превазиђена фраза, пример су и фараонски мрави.

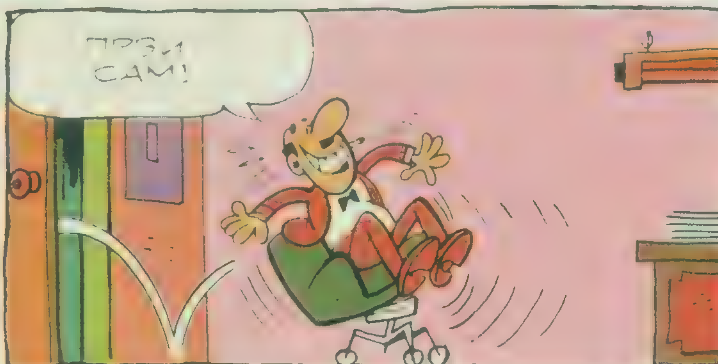
И. Лончар

У кругу породице: ИПАК КАСНИ

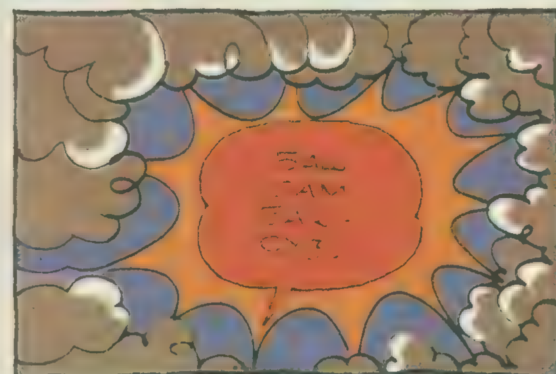

КАД ЖЕНА ЗАВОЛИ РАТ

И НЕ СЛУТЕЋИ С НИМ ЋЕ, У СТВАРИ, УКРСТИТИ МАЧ, ЉУБОМОРНИ ПОРУЧНИК ЈЕ ИЗАЗВАО ЛЕПУШКАСТОГ ВОЈНИКА НА ДВОБОЈ.

Па то је Ричард Велш главом! Коначно сам пронашла свога мужа!

Човек коме су ове речи биле упућене запрепашћено је погледао чудног војника. Прошло је неколико минута док у обличју британског драгона није коначно с неверицом препознао — своју жену. Да је није познавао, човек би се можда и онесвестио, али овако — па то је од ње и могао да очекује...

У ПОТРАГУ — ЗА МУЖЕМ

Кристина Каваноу, или Кит, како су је чешће звали, рођена је 1667. године у Даблину. Иако јој је неколико бракова донело три презимена, ушла је у историју под надимком „мама Рос" — име које јој је законски најмање припадало.

Још као дете Кит се разликовала од својих вршњакиња. Док су се друге девојчице играле с луткама, она је проводила сате јашући. Када јој је, остављајући за собом многобројну породицу без пребијене паре, отац умро, отишла је да живи код тетке. После њене смрти наследила је гостионицу и посао у коме се врло брзо снашла. Одлучна девојка ускоро се удала за Ричарда Велша. Испоставило се да је њен избор био одличан — овај мирни човек био је послушан муж, који зна где му је место. Док је Кит вешто кротила своје распојасане госте, он је волио рачуна о кухињи.

А онда је једнога дана 1692. године Ричард нестао и Кит ништа о њему није чула, све док годину дана касније није коначно из Холандије стигло писмо у којем је нестали муж обавештава да је силом регрутован и да од тада, у саставу снага којима је командовао војвода од Малбороа, ратује против Француза.

Кит није ни тренутка оклевала. На брзину је дала у закуп крчму, себи купила неколико мушких кошуља, одело и мач са сребрном дршком. Пошто је одсекла дугу косу, а на главу ставила мушку перику и шешир са широким ободом, могла је да крене у потрагу за мужем.

Знала је да је најбољи начин да се до њега пробије да и сама постане војник. Тако је Кит, прерушена у мушкарца, једнога дана стала пред регрутног службеника у Даблину. Рат против Француске није војску у то доба чинио нарочито привлачном, па су се и добровољци тешко налазили. Можда и због тога, Кит је без много питања, лекарског прегледа произведена у редова и после завршене обуке пребачена у Холандију. Тако је започео њен војнички живот.

Ватрено крштење имала је код Ландена где је и задобила прву рану — лакшу повреду колена. Док се опорављала, ваљда зато да би учврстила репутацију борца и правог војника, удварала се лепој кћерци једног ондашњег грађанина, али је ова шала замало није коштала живота.

ПОСЛЕ 12 ГОДИНА

Један љубоморни поручник који се и сам борио за срце лепе Холанђанке изазвао је Кит на двобој. Није могао ни да сања да ће свој мач укрстити са једном женом, а још мање да би она могла да га победи. Али бивша гостионичарка била се већ толико уживела у улогу мушкарца, да је без много муке успела да порази заљубљеног официра. Овај двобој изазвао је скандал због којег је Кит пребачена у други краљевски пук драгона.

У саставу новог пука учествовала је у чувеној опсади белгијског града Намира. Иако у борби није била ништа мање храбра од било кога другог, нешто у изгледу овога војника натерало је његове другове да га прозову „лепушкасти". Па ипак, за њену тајну нико није знао и она се, пошто су је после потписивања мира отпустили из војске, тужна вратила свом гостионичарском послу у Даблину.

Али, позив ратника толико јој је прирастао за срце да је, када је 1701. године букнуо рат за шпанско наслеђе, полетела да се придружи својим старим друговима. Одлучујућа битка одиграла се 1704. године код баварског села Бленхајма. Неколико дана касније Кит је сасвим случајно налетела на свог мужа.

Од онога дана 1692. године када је кренула да га тражи било је већ прошло дванаест година и сада су је чари војничког живота привлачиле много више од тихе супружничке среће. Ричард је спремно пристао да никоме не открије њену тајну.

Превара, ипак није могла вечно да траје — срећа је издала код Рамила. Пред сам крај битке задобила је озбиљну повреду главе због које је пребачена у болницу. Рана је залечена, али је њен пол коначно откривен. Морала је да запрепашћеним лекарима објасни разлоге за свој необични поступак. Прича је дошла и до њених претпостављених и Ричард Велш позван је да потврди невероватну исповест своје жене.

Углед који је Кит уживала међу саборцима био је толики да против ње није покренут никакав поступак. Уместо тога, бригадни генерал поклонио јој је хаљину — давно заборављени део одеће за који је Кит, касније, рекла:

— Требаће ми више вештине да ово обучем и носим него што ми је било потребно за гађање из пушке.

ПРОДАВАЧИЦА КОЛАЧА

Цео пук одушевљено је захтевао да се церемонија венчања понови. Уз одговарајуће славље, стидљиви Ричард Велш још једном је за цео живот везан за „лепушкастог драгона" коме је, ипак, дозвољено да остане у војсци. Истина, драгон је сада кувао оброке за изгладнеле војнике.

Ни ово друго венчање није Ричарду донело више супружничке среће: погинуо је код Малплакеа. Уцвељена удовица брзо је нашла тешитеља, извесног капетана Роса, по коме је касније и добила надимак „мама Рос".

Међутим, само једанаест недеља после мужевљеве смрти Кит се удала за гренадира краљевског коњичког пука Хјуа Џонса. И овога мужа Кит је надживела. Он је погинуо 1710. године, а она се, две године доцније, коначно вратила у Енглеску.

Захваљујући заузимању војводе од Малбороа, добила је пензију, али је њен трећи муж, нека пијаница Дејвис, трошио тај новац брже него што га је она примала.

Пред крај живота спала је на продавање јевтиних колачића по улицама Вестминстера и најзад постала штићеник сиротишта у Челзију.

Када је 1739. године Кит умрла, сахрањена је уз почасти које доликују правом војнику. Њен гроб налази се у дворишту цркве Сент Маргарет у Вестминстеру.

М. И.

ДРЖАВЕ-ПАТУЉЦИ

ВАТИКАН

Ватикан, најмања држава на свету, није само држава у држави као што је то случај са Сан Марином; он је држава у граду. Налази се у центру Рима, на десној обали Тибра, и заузима површину од 44 хектара.

Легенда каже да је Ватикан, данас само остатак некада велике папске државе која је постојала све до 1870. године, име добио по етрурском утврђењу Vatico на чијим је рушевинама подигнут. Историчари се углавном слажу са овим, али сматрају да се етрурски град није звао Vatico већ Vaticum.

У давна времена богате римске породице имале су у близини порушеног утврђења велике винограде. Да ли је њихова живописност подстакла императора Калигулу да овај део Рима начини „излетиштем и забавним парком“, не зна се, тек он је одлучио да ту подигне велику арену. У њој смрт нису налазили само гладијатори, већ и бројни Римљани и заробљеници, поклоници нове вере, хришћанства. По легенди, ту је 67. године наше ере страдао и апостол Петар, оснивач хришћанске цркве и њен први бискуп. Сахрањен је на паганском гробљу које је временом постало мета ходочасника. Данас се ту налазе ватиканске зграде.

СТРОГИ КУЋНИ РЕД

Колико је Ватикан мала држава показује следећи пример: од трга св. Петра до најудаљеније тачке на зидинама има само 1046 метара. На том заиста скученом простору налазе се базилика Св. Петра, Апостолска палата (папина резиденција), педесетак зграда, 6 цркава и три гробља. Само папина резиденција заузима готово осмину укупне површине Ватикана. У њој се налази око 1400 соба, дворана и капела, 20 ходника, 50 степеништа, 1000 прозора. Све то чини готово прави лавиринт у којем има више споменика културе него у многим највећим музејима.

Од 1035 поданика ове минијатурне земље њих 880 живи у самом Ватикану, а остали у Риму.

Становање у Ватикану има многе предности — цене, на пример, у његовим продавницама су знатно ниже него у Риму јер роба није опорезована — али има и многе мане. Једна од њих је што се сва три улаза затварају у 23,30 часа: они који се дуже задрже у Риму могу да замоле гардисте који чувају капије да их пусте унутра. Најчешће, ови им излазе у сусрет, али већ ујутру о „инциденту“ обавештавају гувернера Ватикана. Сви становници папске државе морају строго да се придржавају постојећих правила и прописаног „кућног реда“. Штавише, сви они

Швајцарска гарда — традиција из 16. века.

Палата на слици је седиште гувернера Ватикана.

који станују у Риму морају свој долазак да региструју на картици која се убацује у контролни сат

ВЕШТАЧКА ТВОРЕВИНА

Ватикан је вештачка творевина, створена Латеранским уговором од 11. 2. 1929. године између Италије и папе као врховног поглавара католичке цркве, а ипак данас представља једну од најјачих финансијских сила на свету: у његовим рукама су моћни индустријски трустови, банке, акције у разним предузећима. Осим богатства у новцу, Ватикан има још једно, не мање значајно: културно-уметничка дела која у његове музеје сваког дана привлаче хиљаде посетилаца из целог света. Поред збирки египатске, етрурске и античке скулптуре ту се налазе и фреске и платна највећих италијанских мајстора као што су Микеланђело, Да Винчи, Рафаел, Тицијан, Веронезе и многи други.

У срцу Ватикана налази се базилика Св. Петра чија је изградња почела 1452. године, по налогу папе Николе V. Међутим, камен темељац постављен је тек педесет година касније. И као што је то у средњем веку обично бивало са овако грандиозним подухватима, градња је потрајала читава два века. На базилици је радио и Микеланђело Буонароти. Резултат шеснаестогодишњег труда су величанствена купола висока 113 метара са пречником од 42 метра и, како се сматра, Микеланђелова најбоља сликарска остварења: девет сцена из Старог завета у Сикстинској капели и циновски Страшни суд. У том великом послу, Микеланђела је затекла смрт 1564. године, а базилика још није била готова. Тек 18. новембра 1626. године она ће бити свечано отворена

ВОЗ ЗА ЈЕДНУ ВОЖЊУ

Занимљиво је да у Ватикану нема приватног власништва све припада Светој столици. У њему нема ни трамваја, аутобуса, позоришта, барова, кафана. Али зато има аутомобила, па чак и железничка станица. Она, додуше, ретко служи. Колико је познато, њом се превозе само већи терети, а једини папа који се ту попео у воз био је Иван XXIII.

Као и свака друга држава и Ватикан има своје амбасадоре (одржава дипломатске односе са 40 земаља), радио-станицу, монетарни систем, штампу, ПТТ-службу која је од велике важности и због својих емисија поштанских марака. Сваке године се, наиме, издаје по 5-6 нових серија. Сем ових институција у Ватикану постоји и мала фабрика мозаика и лабораторија за гоблене.

Главну одбрамбену и оружану снагу Ватикана представља 75 швајцарских гардиста. Некада је служење у личној папиној стражи сматрано великом чашћу и људи су се просто отимали да буду међу „одабранима". Данас више није тако: пуковник Роберт Нин лист завео је такву дисциплину и егзерцир да је постало теже служити у папској гарди него у некој јединици наоружаној атомским оружјем!

Посебну занимљивост представља податак како је основана швајцарска гарда: године 1527. сви најамни швајцарски војници изгинули су бранећи живот папе приликом напада неких варварских племена на Рим. У знак захвалности, папа је одлучио да се војници за његову телесну стражу убудуће регрутују искључиво из Швајцарске.

О. В.

Ватикански крст, један од најдрагоценијих предмета папске државе. Начињен је у 6. веку а украшен је смарагдима хијацинтима, јасписом и другим драгим камењем

Са терасе на крову базилике Св. Петра, оивичене скулптурама светаца, пружа се изванредна поглед на трг.

Четири године напорног рада требале су Микеланђелу да би ослинао таваницу Сикстинске капеле.

БЕОГРАДСКО ПРОЛЕЋЕ

О данима музике овогодишњег Београдског пролећа писали смо у прошлом броју Политикиног забавника. Данас ћемо нешто више простора посветити завршној фестивалској вечери када су се малобројној публици (концерт је одржан у београдском хотелу Југославија) и великом телевизијском аудиторијуму представили најбољи југословенски интерпретатори забавне музике. И за ово фестивалско вече може се рећи да је више него успело, поготово ако га упоредимо са сличним фестивалским програмима на другим смотрама лаких музичких нота. Поред тога, ретко се на којој смотри нашло на окупу толико врсних певача тако да је фестивалски жири имао веома тежак задатак. На крају је ипак одлучио да за најбољег интерпретатора прогласи изврсног Оливера Драгојевића. Највише разлога да по проглашењу победника буде задовољна имала је Тереза Кесовија којој су, као што је познато, за композицију Ђела Јусића „Сва су моја прољећа у мени" припала два признања: награда стручног жирија и награда публике.

И док су неки оправдано туговали због лошијег пласмана (Златко Пејаковић, Мики Јевремовић и Слађана Милошевић) изузетно је био задовољан доајен Београдског пролећа **Ђорђе Марјановић** коме је за само три гласа измакла прва награда. Његова композиција „Никад није касно" заузела је друго место. По свему судећи, време Ђорђа Марјановића још није прошло. Ђорђе се још једном потврдио као интерпретатор и шоумен естрадне сцене.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

НИКАД НИЈЕ КАСНО

Музика и текст: Ђорђе Марјановић
Пева: Ђорђе Марјановић

Још од давних дана
моје срце страда
све због једне љубави
којој се годинама нада,
али ја кад љубим,
ретко битке губим,
стог не сумњам у то
да ћу бити са њом,
женом фаталном том,
имам проверен стил
према женама тим,
увек добијем с њим.

Никад није касно
да се љуби страсно
док год срце бије
у њему се крије
вреле љубави жар.

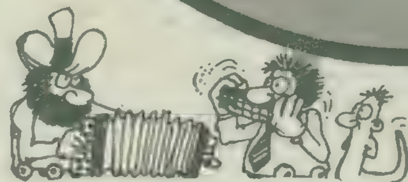
Никад није касно
да се љуби страсно,
срце које воли
године не броји
и не боји се њих,
срце које воли
године не броји
и не признаје њих.

Она дивна дама
што ми срце слама,
у мој врели загрљај
долете ипак ових дана,
тек је сад та дама
схватила и сама
да сам ја њена коб,
да сам љубави роб,
мада понекад сноб,
али то је мој стил
према женама тим,
увек добијем с њим.

Никад није касно . . .

ХОТ ТЈУНА (HOT TUNA)

ХОТ ТЈУНА једна је од најпопуларнијих америчких група коју су 1969. основала два члана чувеног састава ЦЕФЕРСОН ЕРПЛЕЈН (JEFFERSON AIRPLANE). У почетку ХОТ ТЈУНА им је служила да би свирала у време када остали чланови ЦЕФЕРСОН ЕРПЛЕЈНА снимају своје солистичке плоче. Јорма Кауконен, гитариста групе, и басиста Цек Сезади наступали су као дуо, свирајући старе блуз-композиције, а на концертима ЦЕФЕРСОН ЕРПЛЕЈНА, ХОТ ТЈУНА се појављивала као предгрупа, тако да су, што је веома занимљиво, Кауконен и Сезади свирали у оба састава.

Године 1970. излази им прва плоча „Хот тјуна" (»Hot Tuna«) на којој, уз Јорма и Цека, свира и Вил Скарлет на усној хармоници. Овај акустични период групе био је и најбољи. Касније им се придружио бубњар Семи Пјаца и они постају класичан трио који свира тешки рок. Године 1973. ЦЕФЕРСОН ЕРПЛЕЈН се расформирао и Кауконен и Сезади се потпуно посвећују ХОТ ТЈУНИ и издају неколико плоча. Године 1975. Семија Пјацу замењује Боб Стилер. Недавно је ХОТ ТЈУНА издала нову плочу. То је двоструки албум „Дупла доза" (»Doble Dose«) који је сниман уживо на концерту у Сан Франциску. Једна страна плоче је акустична, а остале три су у њиховом познатом рок-маниру. Критичари су у последње време прилично резервисани према њима јер сматрају да Цек Сезади, који је био најбољи музичар у ЦЕФЕРСОН ЕРПЛЕЈНУ, не долази до пуног изражаја поред Јорме Кауконена који је такође изврстан гитариста мада просечан певач и композитор. Саставу ХОТ ТЈУНА придружио се недавно и Ник Бак који свира инструменте са клавијатурама, тако да ће њихова музика добити нов звук.

Овог лета група ће вероватно посетити Европу што се очекује с великим интересовањем јер је ХОТ ТЈУНА до сада само једном гостовала на старом континенту.

ЕНДИ ЛОЈД (ANDY LLOYD)

ЕНДИ ЛОЈД је ново и још непознато име у свету поп-музике. Међутим, он је већ својим првим синглом успео да привуче пажњу на себе.

Енди има седамнаест година. Рођен је у Бирмингему, у Енглеској, а музиком је почео да се бави још као дечак. Од тринаесте године свирао је и певао у школским групама. Најчуднији тренутак у Ендијевој каријери свакако је његово одбијање да се придружи чувеним БЕЈ СИТИ РОЛЕРСИМА (BAY CITY ROLLERS). Наиме, када је 1976. године један члан напустио Ролерсе, Ендију је понуђено да га замени, али он је то одбио. Већ се био одлучио за каријеру соло-певача и изгледа да није погрешио. „Ши Боб Ши Вигл" »Shee Bob Shee Wiggle«), прва песма коју је снимио, одмах је постала хит. Ову нумеру није он компоновао, али је изјавио да ће убудуће певати само своје композиције. Није лако одредити стил којем Енди припада. То је, у ствари, мешавина поп-музике и панк-рока. Сам Енди каже да припада такозваном „року црне државе" (»Black Country Rock«) који за сада може да се чује само у Бирмингему, његовом родном граду.

МИК МАРШАЛ
(MICK MARSHALL)

Само је мали број љубитеља рок-музике чуо за име Мика Маршала. Међутим, према мишљењу музичких стручњака није далеко дан када ће ово име много више значити у свету поп-музике. Овај млади Американац рођен 1954. године у Лос Анђелесу, још у најранијој младости почео је да показује велико интересовање за музику. Мада одлично свира неколико инструмената, Мик је највећи део свог времена посветио гитари тако да га данас сврставају међу боље младе гитаристе. Пресудну улогу у његовом музичком опредељењу одиграло је познанство са Џонијем Винтером. Ова двојица уметника чак су неколико пута заједно наступали али, на жалост, на тим „сејшн музицирањима" није снимљена ниједна музичка нумера.

Још као средњошколац Мик је имао свој састав који је свирао на локалним приредбама. По завршеној гимназији, опредељује се за техничке науке али накратко, јер га љубав према музици одводи на други пут: напушта студије и почиње да свира као професионалац по ноћним клубовима и у неафирмисаним саставима, а затим и са познатим музичарем Џином Ванелијем. Размимоилажења у музичким склоностима доводе до прекида сарадње и Мик Маршал оснива 1976. године сопствени састав под именом ЗУКИ (ZOOKY). Група је у Америци имала неколико запажених наступа, а снимила је и велику плочу под називом „Дајте ми девојку" (»Give Me a Girl«). Насловна нумера коју је компоновао Мик нашла се на топ-листама и када су многи очекивали успешан наставак каријере група се, из за сада непознатих разлога, распала. У тражењу музичара истомишљеника, Мик се тренутно бави само компоновањем.

ПАТИ СМИТ
(PATTI SMITH)

ПАТИ СМИТ, звезда америчког панк-рока, рођена је 1946. године у Чикагу. Њени први наступи нису везани за музику већ за поезију. Наиме, Пати на почетку своје каријере пише песме и рецитује их по клубовима, најчешће уз пратњу једног гитаристе.

Први успех Пати је доживела 1971. године када јој чувени музички часопис „Крим" (»Creem«) штампа неколико песама које наилазе на одличне критике. Убрзо је издала и две књиге поезије, али временом се сви више посвећује музици. Тако компонује музику за своје песме и почиње да пева и свира гитару. Од 1975. године на концертима је прати и четворочлани ансамбл. Пати и њен састав су за кратко време постигли изванредан успех и постали најпопуларнија група новог таласа.

„Коњи" (»Horses«) назив је прве плоче коју је Пати снимила 1975. године. Ова плоча појавила се и код нас и представља једно од најбољих дискo-остварења седамдесетих година. Друга плоча „Радио Етиопија" (»Radio Ethiopia«) није поновила успех прве. Априла 1977. изишла је њена трећа плоча „Васкрсење" (»Easter«) коју је критика одлично оценила.

Пати Смит је управо завршила турнеју по Европи на којој је постигла фантастичан успех, што и није чудо јер је она, као и остале панк-групе, далеко популарнија у Европи него у САД.

НОВЕ ПЛОЧЕ ПРОДУКЦИЈЕ
ЈУГОТОН

ОЛИВЕР

„Молитва за Магдалену" је још један успех Оливера Драгојевића. Ова изванредно добра композиција у одличној Оливеровој интерпретацији свакако је једна од најуспешнијих са фестивала забавне музике Београдско пролеће.

МИКИ

Од композиције „Изабери облак" Мики Јевремовић је очекивао већи успех на Београдском пролећу. Међутим, морао се задовољити осмим местом које данас, месец дана после одржавања фестивала, када су већ пристигли и први подаци о продаји плоче, и не представља неуспех. Наиме, плоча са овом нумером и песмом „Не жури" одлично се продаје.

ЂОРЂЕ МАРЈАНОВИЋ

„Никад није касно" назив је нове хит-нумере популарног Ђорђа Марјановића који је још једном доказао да за њега стварно никад није касно. На Б страни плоче налази се композиција „Ружичасти снег" која је веома добра али је ипак у сенци одличне песме „Никад није касно".

БЕРЗА ПЛОЧА

Нека ми се јаве сви они који желе да купе плоче домаћих састава: ТАЈМ, БИЈЕЛО ДУГМЕ, ПАРНИ ВАЉАК, ТЕШКА ИНДУСТРИЈА, група YU. Од страних ЛП плоча продајем: DEPP PURPLE IN ROCK, George Harrison (»Dark Horse«), Peter Frampton (»I'm in You«), John Lenon (»Rock-n Roll«) ... Поред тога купујем или мењам за друге плоче ЛП БУЛДОЖЕРА — „Пљуни иситну у очи" и албум или сингл-плочу групе ФОКУС на којој се налази складба „Фокуспокус". Продајем и велики зидни постер БИЈЕЛОГ ДУГМЕТА или га мијењам за I албум ПИНК ФЛОЈДА.

Срећко Режек
Трепчанска 44
41040 Загреб

ТОП-ЛИСТЕ
МАЈ 1978.

ДОМАЋА

1. СВА СУ МОЈА ПРОЉЕЋА У МЕНИ — Тереза Кесовија

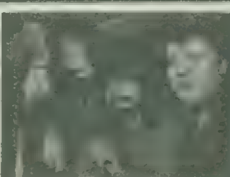

2. НЕВИДЉИВЕ ТЕРАЗИЈЕ — Смак
3. МОЈА ПРВА ЉУБАВ — Рани мраз
4. ЗАБОРАВИ МЕ — Здравко Чолић
5. НИКАД НИЈЕ КАСНО — Ђорђе Марјановић
6. КАКО ДА ОСВОЈИМ ТЕБЕ — Златни прсти
7. МОЛИТВА ЗА МАГДАЛЕНУ — Оливер Драгојевић

8. ТИ СИ МОЈА СИМПАТИЈА — Слађана Милошевић
9. ПОЗОВИ МЕ НА КАФУ — Indexi
10. ТЕЛЕФОН-РОК — Борис Бизетић

СТРАНА

1. LOVE IS LIKE OXYGEN — Sweet
2. WUTHERING HEIGHTS — Kate Bush
3. SATISFACTION — Devo
4. I LOVE THE SOUND OF BREAKING GLASS — Nick Lowe

5. NIGHT FEVER — Bee Gees
6. COME BACK MY LOVE — Darts
7. MR. BLUE SKY — Electric Light Orchestra
8. HOT LEGS — Rod Stewart
9. EMOTIONS — Samantha Sang
10. FANTASY — Earth, Wind & Fire

ИСКУКИЧАЈТЕ КУПАЋИ КОСТИМ

Да бисте израдили овај леп костим за купање од разнобојне вуне није потребна велика вештина. Костим се саставља од кукичаних кружића које је једноставно радити.

Обавијте неколико пута вуницу око кажипрста **(сл. 1)**, смакните прстен од вуне, узмите га у руку и провуците петљу кроз њега **(сл. 2 и 3)**. Сада направите ланчић од две петље и пребаците вуницу преко кукице **(сл. 4)**. Провуците још једну петљу испод прстена **(сл. 5)** и следећи навијутак провуците кроз прве две петље на кукици **(сл. 6)**, а затим и кроз следеће две **(сл. 7)**. Ко има мало искуства у кукичању одмах ће схватити да су то високи стубићи с навијутком **(сл. 8)**. Радимо стубиће кроз прстен све док не образујемо цео кружић. Ако радите кукицом 2 или 2,5 и вуном средње дебљине добићете кружић пречника 3,5 до 4 см.

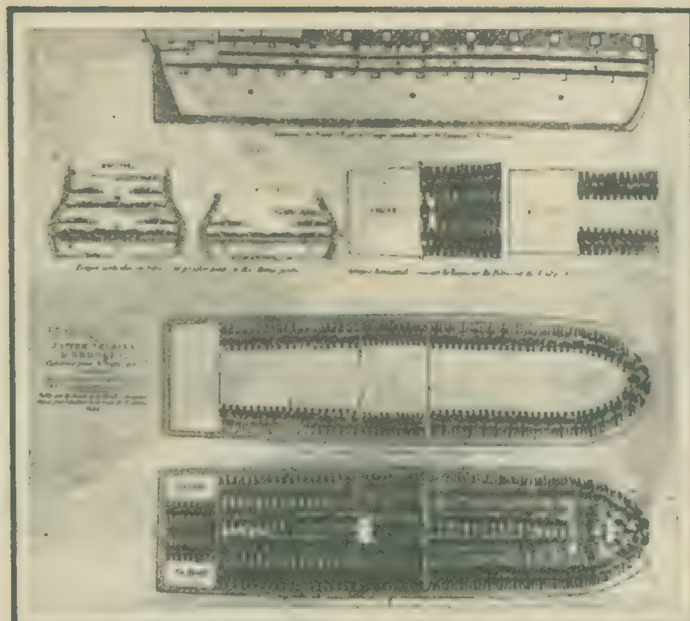
Сада долази тежи део: шивење купаћег костима. Ако имате крој сашијте бикини од платна, али је знатно лакше ако имате стари костим који више не носите. Распаран, он ће вам послужити као крој а можете га искористити и као поставу **(сл. 10)** и на њега зашити кружиће од вуне **(сл. 11)**. За костим ће вам бити потребно највише 140 оваквих кружића. Најлепше би било да кружићи буду разнобројни али пазите да изаберете вуну која не пушта боју.

Likar Popović Biljana '78

ПЛОВЕЋИ МРТВАЧКИ САНДУЦИ

УВЕЗАНИ ЛАНЦИМА И СПОЈЕНИ ЛИСИЦАМА ПО ДВОЈЕ, НЕСРЕЋНИЦИ СУ — »СЛОЖЕНИ КАО КАШИКЕ И СТИСНУТИ КАО СУВЕ ШЉИВЕ« — ЛЕЖАЛИ У ПОТПАЛУБЉУ БРОДОВА КОЈИ СУ ИХ ЗАУВЕК ОДНОСИЛИ ИЗ ДОМОВИНЕ.

На овом цртежу приказано је како су црнци били накрцани на брод

Сваки покушај побуне посада је кажњавала на изузетно свиреп начин

Недеља, 29. децембар 1738.

„Јуче смо у осам сати привезали за даске четири бунтовна црнца, потрбушке. Бичевали смо их. Затим смо им на више места засекли леђа, да би боље осетили казну, па смо им на та места посули барута, лимунова сока, сирћета и љуте паприке, све помешано. Истрљали смо то како се не би појавила гангрена и како би их више пекло..."

Ово је одломак уредно вођеног дневника са француског брода „Африкен" који је превозио жив терет. Црнце заробљене у Африци — по којој је и брод носио име — искрцаће негде на обалама Новог света, или Европе, где ће капетан и посада добити за њих тоне сребра... У време када се ово догађало трговина црним робљем била је најуноснији посао на којем су се богатили трговци и купци, махом власници бескрајних плантажа у јужном делу америчког континента. Уједно, то је време када за стотине хиљада несрећника рођених са тамном бојом коже почиње страдање које — ни до данас није сасвим престало!

У ЛАНЦИМА И ЛИСИЦАМА

Пловидба од Африке до белог Запада била је само увод у то, тада сасвим законито мучење. Трајала је месецима. О томе како је изгледала; како су црнци били смештени, шта су добијали за јело и како се с њима поступало, остало је доста записа, пре свега у самим бродским дневницима. Ствари од којих нам данас застаје дах а које су тада биле — сасвим обичне! Показује то лежеран тон тих пловидбених извештаја...

„Бродови за црнце, то су пловећи мртвачки ковчези!" — чувена је реченица усамљеног хуманог гласа француског политичара Мирабоа из времена револуције. Одиста, поређење добро показује сурову истину: узани и дугачки, ови бродови били су накрцавани људским теретом толико да су се готово распадали. Потпалубље им је обично имало по неколико спратова високих — око метар! Ту су, увезани ланцима и лисицама спојени по двоје, лежали људи „сложени као кашике, стиснути као суве шљиве, урме или смокве" — како пише у једној хроници из 18. века. Наравно, усправити се није могло, а ни покренути. Да не би добили ваши, били су сви обријани и ошишани до главе и потпуно наги. Иста сурова хроника наставља:

„Уместо душека служило им је сопствено сало и измет. Пошто су се знојили, добијали су оспе и екцеме које су чешали и стварали ране, тако да су били красави од главе до пете..."

У тим загушљивим и смрдљивим „ковчезима" јадни људи узалуд су дахтали исплажених језика настојећи да удахну. Свакога јутра, када би се капци подизали и посада брода утврђивала „чињенично стање", требало је понеког бацити у океан. Не само мртве, него и оне за које више није било изгледа да ће живи стићи до одредишта. Али, црнци који би „само" оболели, одвођени су бродском лекару, разуме се, не из милосрђа! Сваки је коштао замашну своту од 1000 сребрних ливри, или, ако је продавац тако желео, три тоне шећера.

Али, на пијацама робља нису нуђени полумртви и изнурени црнци. А да би на њих доспели свежи и снажни — дакле способни за најтеже послове код белог господара — капетани — трговци користили су један опробани начин!

ОПОРАВАК ЗБОГ — ЦЕНЕ

Пре него што ће своје робље понудити у Сан Домингу или, рецимо, на Куби, капетан би заустављао брод на Мартинику или Кајену. Ту, у бујној острвској природи, много удобније смештени (у забрани пространије него што је потпалубље), црнци су се одмарали и прикупљали снагу. Болеснима је чак давана супа од живине, а остали су, уместо куваног боба, који су добијали на броду — хране на коју црнци уопште нису навикли и која им је била мучна — овде могли да пију кокосово млеко и да једу ракове и корњаче. Могли су и да лешкаре у сенци палми и удишу ваздух пуним плућима.

Одмор би потрајао два, па и три месеца. Капетан би, за преостали део пловидбе, незнатан у поређењу са већ пређеним, укрцао доста хране на брод: сушеног и свежег меса, живине, бутера, шећера, кафе, па чак и вина. Тај издатак се стоструко исплаћивао! Црнци су приспели оснажени на пијаце робља и капетан је добијао много више него да је непрекидно пловио. А догађало се и то, пошто нису сви прихватали такву рачуницу...

Ако посаде бродова за превоз црнаца нису морале много да страхују од могућих побуна, иако је тридесетак морнара било шака јада у поређењу са више стотина црнаца, јер су такви случајеви увек крваво кажњавани, трговце робљем вребала је једна друга опасност: гусари. Поједини гусарски капетани имали су читаве своје флоте — тако чувени Морган — и то ратних бродова са изврсним наоружањем. Мало је који брод са црнцима могао да се одбрани ако би био пресретнут на пучини. Разбојници са црном заставом на којој је симбол била лобања и укрштене кости, нарочито су вребали баш бродове са робљем: био је то највећи могући плен...

Наравно, црнци би у истом броду у који су укрцани на својим родним обалама, само сада под гусарском командом, доспевали на пијаце. За њих су препади значили само који сат путовања дуже.

Забрана трговине црним робљем добила је коначни облик тек 1956. године Конвенцијом УН потписаном у Женеви. До тада је у Нови свет пребачено неколико милиона људи лишених свих права и трунке људског достојанства...

М. К.

ШАЦА УБАВИЋ: ЗАМАК

ОХ, ШАЦО, НИСМО НИ САЊАЛЕ ДА ЋЕМО ПРОВЕСТИ ВИКЕНД У ТВОМ ЗАМКУ!
КУПИО САМ ГА БУДЗАШТО!
МОЈЕ ДРУГАРИЦЕ ЋЕ ПУЋИ ОД ЗАВИСТИ!
НА ПРОДАЈУ

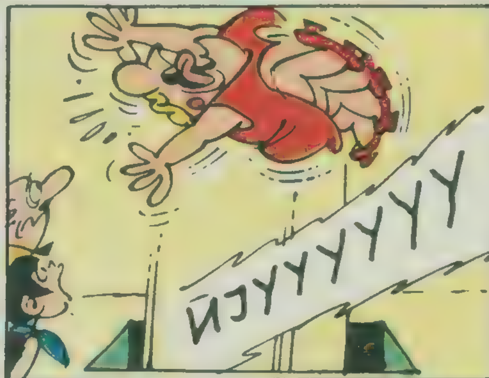
АЛ' ЈЕ МРАЧНО!
ШКРИИИП
ДОВЕШЋУ МАЈСТОРЕ, ДЕКОРАТЕРЕ... ПРЕУРЕДИЋУ ЗАМАК...
ЧЕМУ ЛИ СЛУЖИ ОВО ДУГМЕ?

ААААААХ!

ОВО ЈЕ, ИЗГЛЕДА, ИЗЛАЗ ЗА НЕПОЖЕЉНЕ ГОСТЕ!
МОЈА МАМА! ШАЦО, УЧИНИ НЕШТО!

ААХ!

ДА ПОГЛЕДАМ ШТА ЈЕ У ОВОМ ОРМАРУ!
АХ... УХ... ОХ!

АААА

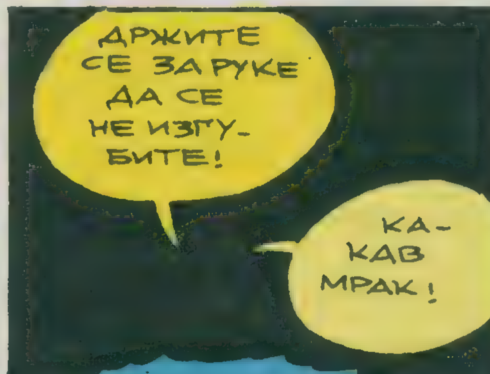

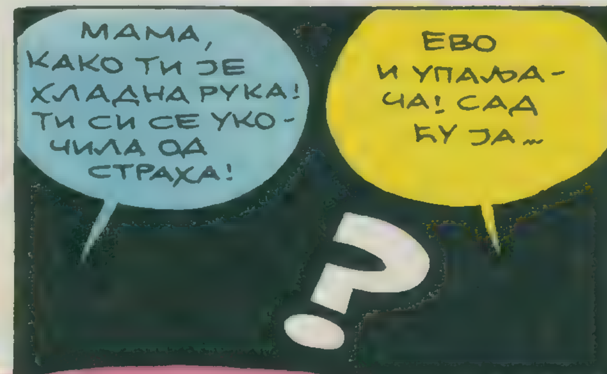

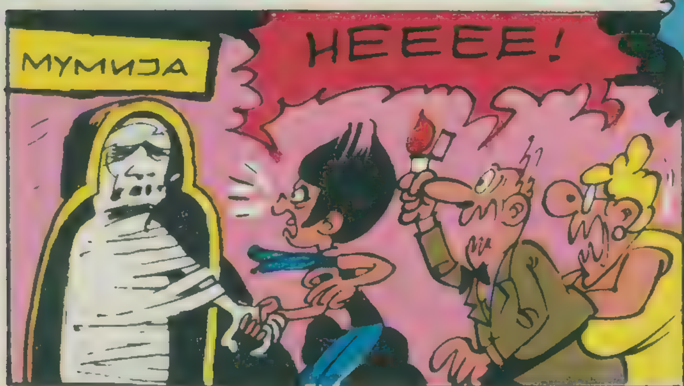

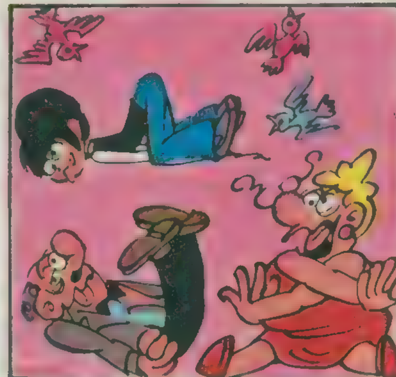

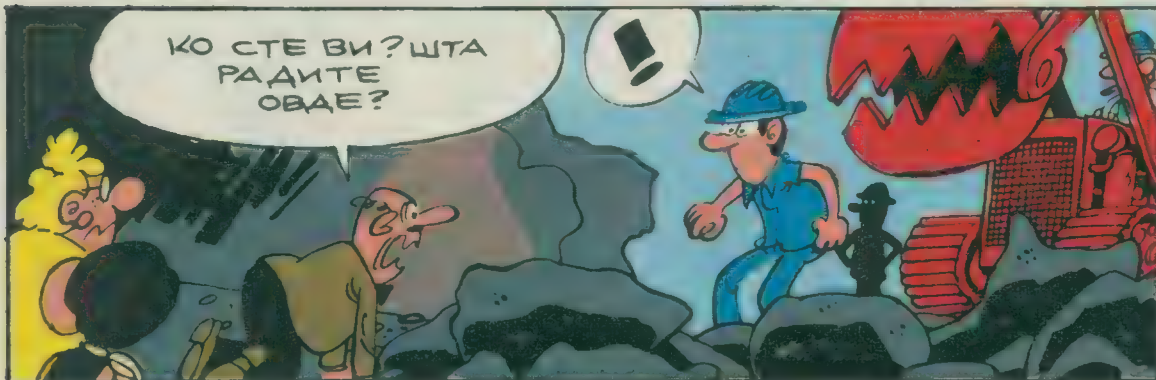

АЛИ, БИО ЈЕ ТО ВЕЛИКИ ПРОЗОР...

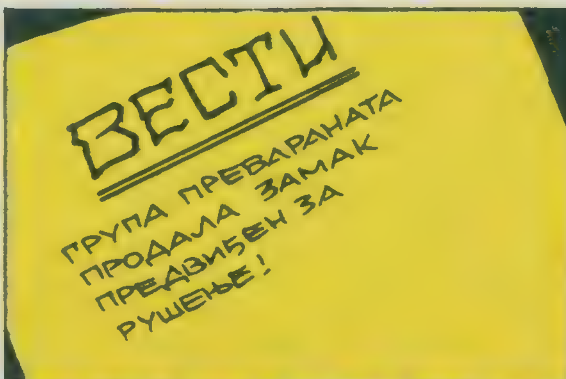

Т о ми је он намерно учинио! — вриштала је моја жена хистерично — Тај подлац је за инат умро пре него што је исплатио кредит!

Била је спремна да ми ископа очи, али се ипак савладала. Није било пристојно физички нападати мртвог човека који не може да се брани, а осим тога такав поступак не би начинио добар утисак на присутне. Особито на оног високог, ализаног звекана, који јој се стално налазио при руци и придржавао уцвељену удовицу да не падне у несвест. Лепо сам видео да је придржава мало чвршће него што је било потребно. Да нисам био мртав, са задовољством бих му завезао врат у чвор.

Лекар на латинском рече нешто што је требало да објасни како сам ја то одједном заковрнуо, а Марија упита:

— Шта то значи?

Доктор се мало скањивао да одговори, али онај ализани, церећи се злурадо, упрости ствар:

— То значи да је умро од тровања алкохолом, препио, и то још у друштву неке стриптизете...

Наставак нисам чекао. Заждио сам колико су ме ноге носиле...

Ноге?

Какве ноге?

Па ја и немам никаквих ногу! Немам ништа, ама баш ништа! Читав ја остао сам крут и жут и непокретан, покривен чаршавом на оном столу у собичку у станици за хитну помоћ, где су ме донели из кафане у којој сам седео са интерпланетарном звездом Доларес дел Каза д'Оро дел Рио Гранде сул Венера... У ствари звала се прозаично Аке и била је келнерица у некој крчми на Марсу док је одатле није извукао Њу Ал Њу Џонсон.

Деда

Па како сам онда утекао — кад сам мртав? И како сам то, до ђавола, мртав кад видим цео тај циркус и знам шта се догађа са мном и око мене?

— Не зови ту рогату барабу! — разлеже се око мене љутита рика — Шта ће ти тај репати билмез? Има прво мени да се јавиш!

— А ко си ти ?— упитах трудећи се да разазнам он ошто се као неки прамичак магле мувало око мене.

Пре него што ми је одговорио, већ сам знао. Мада није имао лика као што је ред, ипак сам некако знао. Био је то мој покојни деда кога су на Јупитеру уљескали коцем из ограде кад су га ухватили да се мота око куће неке тамошње распуштенице.

Она маглица од мог деде помешала се са маглицом која је представљала оно што је од мене остало или постало, па одмах сазнаде шта се са мном догодило, а ја открих да оно на Јупитеру уопште није била никаква распуштеница него жена шефа полиције и да су деду докусурили пендрецима, а верзија о коцу и распуштеници била је пука полицијска измишљотина. Дотична дама је одмах пошла за дедом, али не од силне љубави, већ случајно, омашком је употребила мужевљев службени дезинтегратор мислећи да је сушило за косу (такође званична верзија). Деда је одмах сазнао да је то уздурма њеног мужа чим су се усмартујацили...

Не разумедох тај појам, а деда избеже да ми објасни прогунђавши да ће ми ускоро постати јасно да има и бољих уживања од оних која су ме довела овамо...

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

Покојни ЈА

ЗОРАН ПОПОВИЋ

Време овде и постоји и не постоји, ми смо и живи и мртви...

— Деда — завапих — реци ми, молим те, јесам ли стварно мртав?

— Како се узме! Да си жив, ниси! Одапео си по свим прописима, а опет ниси ни мртав! Уосталом, шта значи бити жив или мртав.

— Немам појма! — искрено одговорих — Мада сам, док сам био жив, мислио да знам...

Неутрална зона

— Ето видиш — задовољно ће деда — није то тако просто. Чини ми се да не патиш од неке претеране бистрине, па ћу покушати да ти то што простије објасним... Нема ни живих ни мртвих, сви једноставно постоје... Само на различитим местима у различито време, тамо где има тога што се зове Време, имају и различите облике постојања. На Земљи, и неким другим планетама, то је оно што ти познајеш као живот, у међузвезданим просторима то је оно што се зове Сунчев Ветар, а у Апсолутном, то је само Постојање...

— А овде — прекидох га — овде где смо сада, шта је то и где смо уопште?

—Сада смо у Неутралној зони. На граници два могућна постојања, ми нисмо ни материјални ни нематеријални, Време овде и постоји и не постоји, ми смо и живи и мртви, наравно све то по земаљским мерилима и схватањима...

— Извини, деда — прекидох га опет —мени филозофија никад није била јача страна! Можеш ли ти мени једноставно да кажеш, пошто смо на Неутралном терену, могу ли ја да бирам хоћу ли с тобом у то твоје Апсолутно Постојање, тај неки Недођин, или, ако хоћу, могу да се лепо вратим на Земљу?

— Можеш да бираш шта год хоћеш!

— Како то да се онда нико не враћа? У том случају нико не би умирао!

— Ко каже да се нико не враћа? Врати се ко год хоће? Једино је важно кад и како се врати! Ако се одмах врати, то су они за које се каже да су били на ивици смрти, клинички мртви, и тако даље. Они који то учине касније, враћају се или у виду неког новорођенчета, или као мачка, пас, било која животиња, ко воли може и као биљка! Једино постоји ограничење у томе да се при сваком повратку, уколико то није онај најбржи, мора повиновати неким законитостима Времена и Простора. Ако се вратиш у било ком виду, осим одмах и у своје тело, остајеш подложан свим законитостима постојања форме коју си изабрао и, што је најважније, без сећања и знања о свом ранијем, односно својим ранијим постојањима. Њих се сећаш тек у Апсолутном Постојању...

— Хоћеш да кажеш да сам ја можда већ пре био...

—Био си сигурно во! Како не разумеш тако једноставне ствари?

— Можда теби изгледају једноставне кад си већ овде тако дуго! Не заборави да сам ја сасвим тазе мртвац и мораш имати мало више стрпљења са мном!

Могућност избора

— У праву си. Сметнуо сам с ума да ти још не можеш да користиш своја сазнања и да си још ограничен својим последњим Бивством...

— Али, ти знаш све!?

— Да, али не сада и овде! Ова Зона ми дозвољава да користим само она знања и сећања из оног Бивствовања које сам одредио за сусрет с тобом. У Апсолутном Постојању знам све, као и ти, уосталом, кад си тамо, и тада бирам Фазу у којој те сусрећем да бих те упутио Исто и ти чиниш када сачекујеш своје потомке или претке, свеједно, или неког до кога ти је стало...

— Чекај, ја немам потомака!

— То ти се чини! Немаш у овом свом постојању из кога сад долазиш, али си можда као магарац у прошлости или будућности у односу на садашњост, имао, или ћеш имати, младунце, можда си као буква истерао младицу, можда...

— Другим речима — прекидох га у том не баш адекватном поређењу — хоћеш да кажеш да ми није први пут да...

— Наравно да није! Само ти то

сада и овде не знаш! Кад дођеш у Апсолутно, знаћеш све...

— А ако ми се не иде тамо?

— То је такође нормална могућност!

— Како онда...?

— Стани! — не даде ми деда да продужим. — Морам да те упозорим: што више питаш, више нових питања искрсава и на крају ћеш желети, само да би што пре знао СВЕ, одмах да пођеш у Апсолутно Постојање! Зато, пре него што се то деси, одлучи одмах: имаш ли неки јак разлог да се враћаш у своје тело? Ако то желиш, треба да кренеш што пре! Време овде, додуше, цури тако споро да га имаш још довољно, али ипак не стоји баш сасвим. Зато реши. Идеш ли са мном или се враћаш?

Повратак

Она ја — измаглица узмува се мешајући се са дедом који у том прожимању сазнаде да бих радо Марији и њеном штркљастом удварачу покварио идилу која се зачињала над мојим одром.

— Разумем те — рече деда — и ја бих вероватно пожелео исто да сам на твом месту. А кад им запаприш, дођи овамо са оном твојом Аке — Долорес, па ћу ти показати шта је усмартујац!

Сумњиво ми се нешто врпољила деда — маглица, па га упитах:

— Зар нећу и сам знати шта је то кад дођем до Места и Времена кад могу то и да приметим?

— Да — рече деда и вероватно би се угризао за језик да га је имао.

— Прочитао сам те, стари развратниче! Немој случајно да се димиш много близу Долорес кад стигне, иначе...

Нисам додуше знао шта бих то иначе, али деда схвати да је боље да одустане од онога што је намеравао, деловао сам му сувише претећи.

— Дакле — рекох — враћам се у своје земаљско тело и обличје, а кад опет дођем, а надам се да то неће бити брзо, ти ме сачекај!

— Ништа не брини! Бићу овде! А сад, пожури!

Деда — магла ишчили у Ништа, а ја остадох сам у бескрајном простору густо набијеним ничим. Прикупих се и усуках своју ја — маглу, па у некаквом шпицастовретенастом облику јурнух тамо где сам осећао да је доле и да је то тамо Земља.

Доктор се таман спремао да ми покрије лице кад отворих очи. Баш на време да видим како зализани, држећи Марију око струка, почиње да је окреће од мене и да се спрема да је изведе.

Придигох се мало и измахнух ногом. Колико знам, пре мене такав прецизан ударац није успео да изведе још ниједан мртвац...

Више од страха и узбуђења него од ударца, штркљасти се преврте и остаде да лежи исколачених очију.

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

На лудом темељу још никад није подиг'нута паметна зграда. (Сервантес)

(Морању да се распитам код деде ко га је дочекао). Марија, у почетку занемела и укочена, прво се прибрала. Хладно ме одмерила и само рекла:

— Облачи се и полази! Разговараћемо ми већ код куће!

Покуњено сам кренуо за њом, а у ходнику, видевши тоалет, шмугнух у њега.

Једва сам се провукао кроз мали прозорчић и, ризикујући да одмах опет одем код деде, прескочио на суседни кров. Одатле је већ било знатно лакше дочепати се улице и изгубити се у гужви.

Три маглице

Упутио сам се ка кафани из које су ме недавно изнели.

Деда је, очигледно био заборавио да ми каже да ћу брзо заборавити све што сам доживео (или домртвио?) после смрти. Тако, када сам ушао у кафану и нашао тамо Долорес за истим столом за којим сам је оставио ,већ сам имао само неке magловите представе и утиске; знао сам само да треба да будем пажљив и тактичан да Долорес не би доживела шок кад ме види, али већ нисам био сасвим сигуран због чега...

Појма немам како сам је умирио, ваљда сам објаснио како ми је само позлило или тако нешто, тек, убрзо се смирила и ми настависмо угодни разговор уз чашицу, као да се ништа није догодило.

Баш кад сам постао предузимљив и загрлио Долорес, нешто је севнуло и блеснуло. Помислих да је то блиц неког фото-репортера, али неколико секунди касније схватих да је то било нешто мало веће од блица...

Ја — маглица, добро измешан и испреплетан са Долорес — маглицом мувао сам се међу мноштвом прамичака узнемирених људи — димова у црнилу бескраја. Једва се отарасих једног дим — војника који ми се плео око ногу, то јест репа моје магле, и трабуњао нешто о атомској експлозији...

Баш сам се спремао да позовем деду, кад се он сам однекуд нађе у близини .Усука се као трећи струк у наше две маглице и промумла без везе:

— Боме, није лоша!

А онда поче да распреда:

— Да ниси онолико журио већ бих ти рекао да нема потребе да се враћаш, ионако су сви стигли овамо. Додуше, дођи у оваквом друштву много је згодније, хе, хе...

Истресох маторог похотљивца из наших упредених димова и подвикнух му:

— Не мувај се уз Долорес! Можемо да причамо и на одстојању!

— Де, де! Испетљаћеш се већ ти из ње кад стигнемо у предворје Апсолутног Постојања! Наћи ћеш ти тамо много интересантније маглице...

— Шта је све ово? Где смо ми? На што то личимо? Шта се догодило? — најзад је и Долорес успела да се укључи у разговор.

— Хи, хи, хи! — закикота се деда — добро питање за једну нову покојницу! Децо, ви сте, да простите, помрли, то јест побијени и радујте се свом новом животу, хе, хе, хоћу рећи смрти, хе, хе...

— Хајдемо! — рекох изнервирано. — Идемо у Апсолутно Постојање! А следећи пут кад зажелим да опет будем жив, проживећу ту Фазу као...

— ... као магарац! — заврши деда уместо мене и сукну напред показујући нам пут.

укрштене речи

ПОЗНАТИ ГЛУМЦИ — КОМИЧАРИ

1. Италијански глумац (**Обично непознати лопови, Где је слобода...**), 2. и 3. Нераздвојан глумачки пар, познат као Станлио и Олио (**Бруцоши са Оксфорда...**), 4. Француски комичар (**Дон Камило, Ован са пет ногу...**)

1 2 3 4

АУТОР: ВЕ-МАК	ШТИВО	2	ГЛ. ГРАД КОЛУМБИЈЕ / ДЕПЕШЕ		ГЛУМИЦА МЕРИЛИН / РИБАРСКИ ТРОЗУБ		3	БЕЗОЧАН ЧОВЕК / РЕКА У БАНАТУ	
1					НОВИНСКА АГЕНЦИЈА ГАБОНА (СКР.)				
УКУСНО ОДЕВЕН									
МЕРА ЗА ТЕЖИНУ (МН.)									
КУЛА СВЕТИЛА									
					„МЕТАР"	ЛЕОН ШТУКЕЉ / ЈАСАН, ОДРЕЂЕН			ВРСТА ПЕРШУНА
НАПРАВА ЗА СТЕЗАЊЕ	РОМЕН РОЛАН / БИБЛИЈСКИ СПИС			ДРАГ / РУСКИ ПИШТОЉ				ГРАД У ДР НЕМАЧКОЈ	
ПОЛУДРАГИ КАМЕН					ВАЗДУХ / ИЗРАЂИВАЊЕ				
ОТКАДА ЉУДИ ПАМТЕ, ОДУВЕК									ДРЖАВА У АЗИЈИ
				НИЈЕ ЗРЕО / ЧЕСТИЦА ПРАШИНЕ					
ВРСТА ПОЛУМАЈМУНА / К. Д.			ЧОКОТ ВИНОВЕ ЛОЗЕ				НЕГАЦИЈА / ЗНАК АНДОРЕ		
			ДЕД ОТПЛАТЕ / СТРОНЦИЈУМ					КУТИЈАРО ЕМИЛ	
ЈЕДНОЦИФРЕН БРОЈ		СТАНОВНИЦА СУДАНА							
4									

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: Н, „Песма", ромб, неактивни, Рора, Лаос, рибизла, же, Каја, вир, О, а, франк, кокила, аа, АНА МОФО, Ц, ролат, брв, уламати, Е, ЗИС, ај-ај, ток, терати, огртачић.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА", Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА" Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" Живорад Стојановић. Помоћник главног и одговорног уредника Александар Б. Костић. Уредници: Кринка Виторовић, телефон 324-191/525, Нурџихана Ђозић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523, Претплата за нашу земљу: тромесечна 66,00 дин, полугодишња 132,00 дин, годишња 264,00 дин. Претплата за иностранство: тромесечна 132.00 дин, полугодишња 264,00 дин, годишња 528,00 дин. Претплата се врши на жиро-рачун 60801-603-16915 уз обавезну назнаку НИП „ПОЛИТИКА", ООУР „Политикин забавник". Годишња претплата у страној валути: Долар 29, ДМ 68, Ффр 143, СФрс 73, Шкр 125. Уплате из иностранства примају се на девизни рачун НИП „Политика" код Инвест банке — Београд на рачун 60811-620-63--257300-00054 са обавезном назнаком за „Политикин забавник". Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез.

ПРИПРАВНИК ПЕЦА

ИГРАЈТЕ СЕ - СЛАДИТЕ СЕ!

Децо!

Нешто лепо за вас који волите PEZ бонбоне. Сада у вашим продавницама уз PEZ бонбоне можете добити лепу значку из серије 15 ликова PEZ фигурица. Играјте се — сладите се!

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавничe,

ПЕГЕ И МИРОЂИЈЕ

Имам пеге по лицу, али ми се појављују само у пролеће и лето. Желим да их избледим, али не знам како?

Христо Лубевски,
Скопље

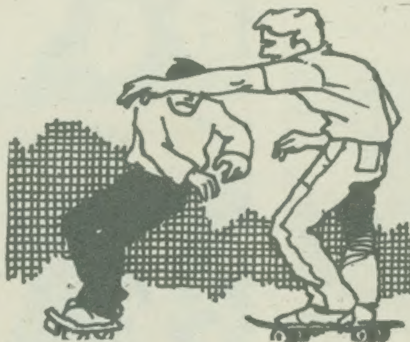
Пеге представљају тамнија места на кожи, у којима се налази концентрација тамног пигмента меланина, а јављају се најчешће у пролеће, и то на рукама у лицу, односно на оним местима на телу која су изложена сунцу. Неки људи носе у својим генима и наследну предиспозицију за стварање пега на кожи, а ако су веома изражене, представљају и неку врсту обољења, названу xeroderma pigmentozum. Ипак, ова телесна мана није сметала Микију Рунију да направи сјајну глумачку каријеру, као ни Кетрин Хепберн, или певачици Рити Павоне. А ако теби пеге баш толико сметају, немој да их дираш или „љуштиш" неким хемијским средствима (јер је то веома опасно као и скидање младежа), већ лице склањај од сунца или га рано изјутра, једном дневно, премажи следећим раствором: у пола литре прокуване воде стави везицу мироћије, посуду добро затвори, а после пет дана ту течност процеди. И „лек" је готов!

ГДЕ КУПИТИ СКИ-РОЛ

Молим те да објавиш адресу продавца ски-рола и цену.

Алексије Калуђеровић,
Чачак

У једном од наредних бројева „Политикиног забавника" објавићемо опширан текст о ски-ролу. У Београду се може купити у продавници комбината „Спорт", Бориса Кидрича 47. Цена металног је 780, а дрвеног 600 динара.

АХИЛОВА ПЕТА

Желела бих да знам шта је то Ахилова пета?

Драгана Рошуљ
Шумска 11
Опово

По грчкој митологији Ахил је син Пелеја и морске нимфе Тетиде и највећи јунак у тројанском рату. По рођењу мајка га је загњурила у реку Стигу и тако цело његово тело учинила неповредивим. Само једно место на њему — пета за коју га је Тетида држала — остало је рањиво. Легенда каже да је овог великог јунака усмртила Парисова отровна стрела, јер је вешти Тројанац успео да га погоди баш у пету.

Отуда и данашње значење „ахилове пете" — обично се односи на најосетљивије место или слабу страну некога.

Каже се, још, да свако има своју „ахилову пету".

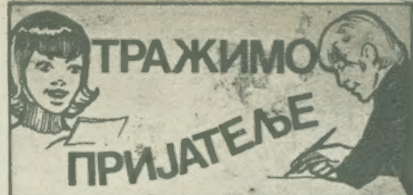

ДРУШТВО ГУСЛАРА

Поводом рубрике „Најпознатији гуслар овог века" (број 1360) добили смо више писама и похвала, а у једном и ову информацију: „Друштво гуслара „Вук Караџић" из Београда негује традиције древног инструмента и настоји да од заборава сачува наше највеће књижевно богатство, епску поезију. Наше друштво окупља око 200 чланова свих професија и узраста, од радника до академика, од дечака до осамдесетогодишњака. Слична је структура и активних гуслара. Ми верно и доследно чувамо, а са успехом и преносимо спомен на нашу славну и херојску прошлост, на којој треба да се васпитавају младе генерације. Носимо име славног Вука Караџића и чувамо део његовог великог стваралаштва, као и његових савременика — Његоша, Радичевића, Мажуранића, Вишњића и других. Чувамо и негујемо и дела наших савремених епских стваралаца, који опевање нашу славну народноослободилачку борбу."

Друштво гуслара
„Вук Караџић"
Београд, 7. јула 71
председник
Вучко Томчић

Есма Моражин, 57210 Биоград н/м, ОШ „Марија Ешкиња" — 14 година, воли књижевност и сликарство, хоби филателија

Аргентина Таевић, 97300 Охрид, Саша Огнен 3 — 13 година, скупља маркице и бави се спортом, навијач Партизана и Хајдука

Весна Драгић, 12000 Пожаревац, Сарајевска 16/1 — 13 година, скупља значке и маркице, воли спорт и музику, навија за Црвену звезду

Маринко Црнчевић, Жељко Јурковић и Јурица Шутић, 41000 Загреб, „ШЦУП" Шимунска 80 — имају по 16 година, воле спорт и рок-музику, скупљају значке, постере и ЛП плоче, навијају за Хајдук и Југопластику

Оливера Николић, 11090 Раковица, Миле Димић 9а — воли спорт и забавну музику, скупља значке и разгледнице

Тања Стапић, 43550 Пакрац, 12. пролетерске 6 — 15 година, скупља значке, постере певача и глумаца

Миланка Продановић, 75420 Братунац, Маршала Тита 6б — скупља плоче, постере и слике групе АББА

мини формуле
макси успех!

Формат: мини
(5 x 6см)
Страница: 225
Цртежа: 150

Формат: мини
(5 x 6см)
Страница: 220
Цртежа: 140

НАРУЧУЈЕМ
_____Ком

НАРУЧУЈЕМ
_____Ком

СВЕ ФОРМУЛЕ
из математике физике и хемије
за основце, средњошколце и студенте
налазе се у ове 2 књиге мини формата.
Цена једне књиге 30 дин.
Обе књиге комплет 50 дин.
Два комплета само 80 дин.

МИНИ ФОРМУЛЕ
Поштански фах 64.
71000 САРАЈЕВО

Copyright © 1978
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

